

Postawy Polaków wobec nowych technologii

Znajomość tematyki pola elektromagnetycznego
i emocje związane z PEM

Spis treści

- str. 3 **Wstęp**
- str. 4 **Kluczowe wnioski**
- str. 5 **Postrzeganie nowoczesnych technologii**
(orientacja protechnologiczna)
- str. 24 **Wiedza o PEM**
(świadomość i postrzeganie zjawiska)
- str. 41 **Emocje związane z PEM**
- str. 53 **Użytkowanie nowoczesnych technologii**
- str. 61 **Odczucia związane z brakiem zasięgu**
- str. 65 **Potrzeby, nowoczesne technologie i jakość życia**
- str. 73 **Czynniki wpływające na zasięg**
- str. 82 **Styl życia**

Badanie i raport „Postawy Polaków wobec nowych technologii” przeprowadzono na zlecenie Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji, w ramach kampanii Bądź w Zasięgu. 1010 wywiadów bezpośrednich w domach respondentów, wspomaganym komputerowo (CAPI) w ramach ogólnopolskiego sondażu typu OMNIBUS. Próba jest reprezentatywna statystycznie dla populacji mieszkańców Polski w wieku 15 lat i więcej. Wykonawca badania terenowego: KANTAR. Opracowanie wyników: Centrum Analiz Społecznych i Ekonomicznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (CASiE).

Wstęp

Zmieniające się uwarunkowania otoczenia zewnętrznego, zarówno społeczne, technologiczne, ekonomiczne, prawne, jak i ekologiczne, oraz zdarzenia tak bezprecedensowe, jak na przykład pandemia COVID-19, determinują w ogromnym stopniu dynamikę rozwoju i zastosowań rozwiązań technologicznych. Pandemia COVID-19, ze swoimi negatywnymi skutkami, generowała również pozytywne aspekty. Z jednej strony obciążenie systemów opieki zdrowotnej na całym świecie, wzrost bezrobocia i zmiana struktury zatrudnienia, załamanie się globalnych łańcuchów dostaw i handlu międzynarodowego, nagła, nieoczekiwana zmiana systemu edukacji w kierunku nauczania zdalnego, pogłębienie istniejących nierówności społecznych. Ale też dla przeciwwagi obserwowaliśmy przyspieszenie innowacji technologicznych, zwiększenie świadomości zdrowotnej, poprawę jakości powietrza i środowiska, zwiększenie elastyczności w pracy, wzrost solidarności społecznej i współpracy globalnej.

W sferze rozwoju technologicznego ostatnie lata wymusiły na wszystkich podmiotach dostosowanie się do zmieniających się warunków, co skłoniło do wzmoczonego wykorzystania technologii, w szczególności technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT). Obszary zastosowań ICT uległy nieoczekiwanemu i nieprzewidywalnemu rozszerzeniu na takie sektory jak: zdalne narzędzia pracy i komunikacji, zdalne nauczanie, telemedycyna, e-commerce i dostawa online.

Warunkiem dalszego rozwoju zastosowań technologii informacyjno-komunikacyjnych jest rozwój sieci i infrastruktury sieciowej (5G, 6G) umożliwiających szybszą transmisję i wyższą przepustowość danych, mniejsze opóźnienie i większą responsywność czy zwiększoną pojemność. Rozwój sieci umożliwi szersze zastosowania nowoczesnych technologii takich jak sztuczna inteligencja (AI), rozszerzona rzeczywistość (AR), wirtualna rzeczywistość (VR) czy autonomiczne pojazdy oraz rozwój innowacji w sektorze usług w zakresie telemedycyny na dużą skalę, inteligentnych miast, inteligentnych sieci energetycznych lub automatyzacji przemysłowej.

Mimo to, rozwój sieci teleinformatycznych często kojarzony jest z ekspozycją użytkowników na działanie pola elektromagnetycznego (PEM), co wywołuje często negatywne nastroje społeczne. Wiedza i budowanie świadomości społecznej w zakresie skutków (pozytywnych i negatywnych) dostępu do sieci, zastosowań ICT, jest warunkiem świadomego ich wykorzystywania przez społeczeństwo, lub świadomego odrzucania technologii.

Prezentowany raport nt. oczekiwań Polaków wobec nowych technologii i telekomunikacji oraz znajomości tematyki pola elektromagnetycznego, stanowi podsumowanie badań społecznych, których celem było poznanie opinii Polaków na temat kilku ważnych kwestii dotyczących:

- a. aktualnych zastosowań rozwiązań opartych na sieciach komórkowych
- b. postrzeganych potrzeb w zakresie rozwoju rozwiązań opartych na sieciach komórkowych
- c. postrzeganego wpływu rozwoju technologii na rozwój społeczno-gospodarczy i jakość życia
- d. społecznych oczekiwań w zakresie roli samorządów w poprawie dostępu do sieci komórkowych
- e. posiadanej wiedzy na temat pola elektromagnetycznego oraz stosowanych środków ochrony przed działaniem pola elektromagnetycznego.

Raport bazuje na drugiej edycji badań, po raz pierwszy przeprowadzonych w 2021 roku. Cykliczność badań na temat opinii Polaków na temat nowoczesnych technologii daje możliwość obserwacji zmiany postaw i nastawienia w czasie oraz głębszego poznania przyczyn zarówno negatywnego, jak i pozytywnego nastawienia Polaków do badanych zjawisk.

W trakcie badań poszukiwano odpowiedzi na następujące pytania badawcze:

- Jak jest nastawienie Polaków do rozwoju nauki i technologii w ogóle?
- Jakie są najczęstsze zastosowania przez Polaków rozwiązań opartych na sieciach komórkowych?
- Jak jest nastawienie Polaków do rozwoju technologii „G” (5 i 6 generacji)?
- Jak Polacy oceniają dostępność do sieci komórkowych w miejscu zamieszkania?
- Jakie są oczekiwania Polaków w zakresie roli samorządów w poprawie dostępu do nowych technologii?
- Jaki jest poziom wiedzy wśród Polaków na temat zjawiska pola elektromagnetycznego oraz potencjalnych zachowań przyczyniających się do ochrony przed działaniem pola elektromagnetycznego?
- Jakie emocje towarzyszą Polakom w sytuacji kontaktu z treściami dotyczącymi pola elektromagnetycznego?

Wyniki uzyskane w trakcie przeprowadzonych badań empirycznych na reprezentatywnej próbie Polaków (1010 osobach w wieku 15 lat i więcej) mają nie tylko istotną naukowo i społecznie wartość poznawczą, ale także aplikacyjną, gdyż są to badania, w oparciu o które można generalizować, a więc uzyskane dane odnoszą do całego społeczeństwa polskiego w wieku powyżej 15 lat. Wyniki te są też bardzo ważne dlatego, że waga, aktualność a zarazem złożoność problemów, także w percepcji społecznej, związanych z działaniem pola elektromagnetycznego, które nieodłącznie powiązane jest ze stosowaniem nowoczesnych technologii teleinformatycznych, są nie do przecenienia.

W raporcie, który macie Państwo okazję czytać, głos zabrali zarówno eksperci z nauk społecznych (socjologii, psychologii, gerontologii), jak i kierunków technicznych. Stanowi on więc ważny punkt wyjścia do dyskusji i debaty społecznej na temat zjawiska pola elektromagnetycznego i nowych technologii telekomunikacyjnych opartych na jego działaniu. Pozwala m.in. odpowiedzieć na pytanie – jaką wiedzę na temat pola elektromagnetycznego posiadają Polacy, czego się obawiają i jaką rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym przypisują technologiom. Ponadto druga edycja badań pozwala również na ocenę zmiany badanych zjawisk w czasie.

Przeprowadzone prace badawcze i uzyskane wyniki będą stanowiły w przyszłości podstawę kształtowania programów informacyjnych i edukacyjnych mających na celu rozwój wiedzy społecznej w zakresie zjawiska PEM.

Życzymy owocnej lektury,
dr hab. Urszula Soler
prof. dr hab. inż. Joanna Ejds

Kluczowe wnioski

Rośnie świadomość dotycząca korzyści, jakie niesie ze sobą rozwój telekomunikacji. Polacy chętnie sięgają po nowe technologie, jednocześnie twierdząc, że samorządy i operatorzy muszą zwiększyć współpracę nad rozwojem sieci mobilnej. W tym samym czasie nie maleją obawy przed wpływem rozwoju sieci mobilnej na zdrowie, co pokazuje konieczność dalszych działań edukacyjnych.

Postawy polskiego społeczeństwa wobec nowoczesnych technologii są na ogół pozytywne i zależą od funkcjonalnych zastosowań technologii w życiu codziennym - 68 proc. Polaków sądzi, że rozwój sieci komórkowych jest niezbędny do społeczno-gospodarczego rozwoju kraju. Podobny odsetek respondentów wskazuje, że dzięki zasięgowi w telefonie czują się bezpieczniej, a łączność bezprzewodowa poprawia jakość ich życia.

Telekomunikacja to ważny element naszego życia

Sieci komórkowe i technologie oparte na nich są obecnie niezwykle ważnym elementem życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego. Do najczęstszych zastosowań sieci komórkowych w społeczeństwie należą: komunikacja, handel, zarządzanie finansami, w tym bankowość elektroniczna, rozrywka, edukacja, zarządzanie transportem. To również niezwykle ważne narzędzie w życiu codziennym, pomagające ludziom komunikować się ze sobą, zarządzać swoimi finansami, prowadzić biznes, a także korzystać z różnego rodzaju usług i rozrywek.

Nowoczesne technologie są głównie wykorzystywane do kontaktu z rodziną lub znajomymi (telefon, połączenia video) (73% badanych). W drugiej kolejności wymieniane są: nawigacja (mapy online, wyznaczanie tras) (48%) i bankowość elektroniczna (47%), a w trzeciej kolejności: zakupy online (43%), wrzucanie treści przy pomocy portali społecznościowych (42%) oraz załatwianie spraw urzędowych przez Internet (41%).

W stosunku do badań przeprowadzonych 2 lata temu, zdecydowanie wzrósł odsetek badanych korzystających z usług medycznych online (telemedycyna). W 2021 roku ten rodzaj usług wskazało 17% respondentów, podczas gdy w 2023 roku aż 27%. Bez wątpienia jest to efekt sytuacji pandemicznej, kiedy to większość społeczeństwa została zmuszona do korzystania z tej formy usług, co z kolei stworzyło obecnie nowe możliwości wynikające z nabytych wcześniej umiejętności.

Chcemy korzystać z nowoczesnych technologii

Z raportu CASiE wynika jasno, większość badanych chce korzystać z nowoczesnych technologii i zgadza się, że „nauka i technologia stwarzają więcej możliwości dla rozwoju przyszłych pokoleń” (61 proc. w 2021). Już 57 proc. respondentów deklaruje, że korzysta lub będzie korzystał z technologii komórkowej piątej generacji. Warto zaznaczyć, że jeszcze dwa lata temu było to jedynie 37 proc. Tak duża zmiana pokazuje, że mimo wciąż silnej kampanii środowisk przeciwnych rozwojowi technologii, Polacy coraz lepiej rozumieją, że niesie ona ze sobą korzyści cywilizacyjne.

Polacy chętnie sięgają po produkty i usługi cyfrowe oraz doceniają korzyści, płynące z cyfryzacji usług publicznych - ponad połowa badanych oczekuje rozwoju inteligentnych systemów miejskich, takich jak systemy monitoringu, inteligentne systemy transportowe, czy systemy zarządzania ruchem drogowym.

Użyteczność technologii w dużej mierze zależy jednak od dobrego zasięgu telefonii. Polacy są z niego zadowoleni. Blisko 3/4 badanych deklaruje brak jakichkolwiek problemów z zasięgiem sieci komórko-

wych w miejscu zamieszkania lub problemy sporadyczne, a około 1/4 doświadcza takich problemów od czasu do czasu. Tylko co dwudziesty badany (5%) deklaruje częste lub bardzo częste problemy z zasięgiem.

Trudne pojęcia w przestrzeni publicznej

Co ciekawe, aż 86 proc. respondentów deklaruje, że nie zetknęło się w ostatnim czasie z informacjami na temat pola elektromagnetycznego (PEM), a jedynie 14 proc. twierdzi, że miało kontakt z tym pojęciem. Osoby, które zetknęły się ostatnio z tematyką PEM, wskazują przede wszystkim na takie źródła informacji jak: media ogólnopolskie (prasa, radio, telewizja, internet), rodzina/znajomi, media lokalne (prasa, radio, telewizja, internet) i social media (eksperci niezależni, influencerzy).

Mniejsze (w teorii) natężenie dyskusji wokół PEM w telefonii komórkowej nie przełożyło się na zmniejszenie obaw związanych z nim. Mimo wielu lat rozwoju telefonii komórkowej w Polsce ciągle nieco ponad połowa Polaków (51 proc.) wprost uważa, że pole elektromagnetyczne jest szkodliwe dla zdrowia. O braku negatywnego wpływu PEM są przekonane częściej osoby lepiej wykształcone, o dobrej sytuacji materialnej i dużo korzystające z sieci.

Emocje związane z telefonią komórkową i polem elektromagnetycznym

Nieco mniej niż połowa Polaków (44%) odczuwa niepokój/niepewność/zagrożenie związane z brakiem zasięgu sieci komórkowej. Wyraźnie widać, że dla dużej części społeczeństwa problemy z zasięgiem oznaczają brak poczucia bezpieczeństwa. Z kolei ponad połowa badanych wskazała co najmniej jedną emocję, która pojawia się u nich, gdy spotykają się treściami dotyczącymi PEM. Najczęściej są to strach oraz ciekawość. Co ważne, pole elektromagnetyczne i pojęcia z tym powiązane nie wzbudzają żadnych emocji u 42% Polaków. To wszystko nie wyklucza pozytywnego nastawienia do PEM i regularnego używania technologii oraz urządzeń, które generują pole elektromagnetyczne.

W opinii 59% respondentów władze lokalne w stopniu bardzo dużym i dużym wspierają załatwianie spraw urzędowych przez Internet. Ważnym obszarem zastosowania technologii internetowych z perspektywy respondentów są rozwiązania w zakresie inteligentnych miejskich systemów transportowych. W opinii przeszło połowy badanych władze lokalne wspierają: rozwój miejskich systemów monitoringowych (55%), inteligentnych systemów transportowych (52%) oraz inteligentnych systemów zarządzania ruchem drogowym (51%). Równocześnie jednak ponad 10% Polaków nie dostrzega wsparcia władz lokalnych w rozwoju nowych technologii telekomunikacyjnych w ich miejscach zamieszkania. Wciąż więc jest to jeszcze obszar, który wymaga zagospodarowania i wsparcia.

Klucz do sukcesu? Wspólne działania i edukacja

Zdaniem aż 71% ankietowanych konieczne przyspieszenie rozwoju sieci komórkowej w Polsce wymaga zwiększenia nakładów inwestycyjnych ze strony operatorów sieci, a żeby osiągnąć ten cel, niezbędne są przyspieszone i uproszczone procedury wydawania decyzji przez władze lokalne i samorządowe - których działania na rzecz budowy infrastruktury telekomunikacyjnej są uważane za kluczowe przez 69% respondentów. Biznes i samorząd powinny więc zdaniem ankietowanych wspólnie wpływać na poprawienie jakości dostępu do połączeń komórkowych. Nie mniej ważna jest zdaniem Polaków edukacja społeczeństwa (64%), za którą odpowiedzialność także powinny wziąć obie strony.

Andrzej Dulka,
prezes Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji

**Postrzeganie
nowoczesnych
technologii**
(orientacja
protechnologiczna)

Postrzeganie nowoczesnych technologii

Postawy wobec nowoczesnych technologii

Postawy polskiego społeczeństwa wobec nowoczesnych technologii są na ogół pozytywne i zależą od funkcjonalnych zastosowań technologii w życiu codziennym. Pozytywne postawy Polaków znajdują odzwierciedlenie w ich wysokiej ocenie stopnia zgodności ze stwierdzeniami wskazującymi że:

- nauka i technologia stwarzają więcej możliwości dla rozwoju przyszłych pokoleń (69% całkowicie lub raczej się zgadza z takim stwierdzeniem)
- rozwój sieci komórkowych jest niezbędnym elementem rozwoju społeczno-gospodarczego (68%)
- nauka i technologia sprawiają, że nasze życie jest łatwiejsze i bardziej komfortowe (67%)
- dzięki zasięgowi w telefonie czuję się bezpieczniej (67%)
- łączność bezprzewodowa poprawia moją jakość życia (67%).

Jednocześnie 67% badanych dostrzega fakt, że rozwój technologii wykorzystujących sieci komórkowe sprawia, że jesteśmy coraz bardziej od nich zależni. Spośród wszystkich badanych wymiarów najrzadziej dostrzegany jest przez badanych związek między nauką i technologią a poprawą zdrowia człowieka (45%).

W stosunku do wyników badań uzyskanych w 2021 roku, w odniesieniu do niektórych obszarów widać, że uległa poprawie postawa protechnologiczna Polaków. W 2023 roku 69% badanych zgodziło się ze stwierdzeniem, że nauka i technologia stwarzają więcej możliwości dla rozwoju przyszłych pokoleń, podczas gdy w roku 2021 było to 61% respondentów. Również zdecydowanie większy odsetek respondentów w 2023 roku zgodził się ze stwierdzeniem, że nauka i technologia sprawiają, że nasze życie jest łatwiejsze i bardziej komfortowe (67%); podczas gdy w roku 2021 odsetek ten stanowił 59%.

W 2023 roku poprawie uległ również deklarowany przez respondentów zakres korzystania z technologii 5G w przyszłości (2023 - 57%, 2021 - 37%) oraz skłonność respondentów do zachęcania innych do korzystania z technologii (2023 - 44%, 2021 - 25%). Nawet jeśli nieco inne sformułowanie stwierdzeń w 2023 i 2021 miało wpływ na wynik, zmiana jest na tyle duża, że można podejrzewać jakościową zmianę postaw wobec technologii „G” (4G, 5G, 6G, itp.).

Te zmiany szczegółowych wymiarów postaw wobec technologii „G” przekładają się na znaczący wzrost wielkości segmentów populacji akceptujących technologię „G”: „w pełni” - z 8% w 2021 roku do 16% w 2023 roku i „z ograniczeniami” - z 33% do 39% w 2023 roku.

Pozytywne postawy wobec nowoczesnych technologii, w tym związanych wprost z sieciami komórkowymi, świadczą o tym, że dość powszechnie dostrzegane są korzyści płynące z rozwoju nowych technologii przy stosunkowo rozwiniętej świadomości zagrożeń, które są z tym związane.

Orientacja protechnologiczna

P3. W JAKIM STOPNIU ZGADZA LUB NIE ZGADZA SIĘ PAN(I) Z PONIŻSZYMI STWIERDZENIAMI?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CAŁKOWICIE SIĘ NIE ZGADZAM RACZEJ SIĘ NIE ZGADZAM NIE MAM ZDANIA RACZEJ SIĘ ZGADZAM CAŁKOWICIE SIĘ ZGADZAM

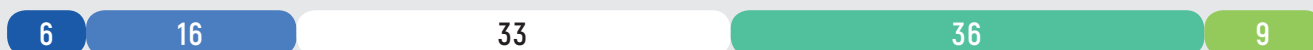
Dzięki nauce i technologii świat jest lepszy

Nauka i technologia sprawiają, że nasze życie jest łatwiejsze i bardziej komfortowe

Nauka i technologia sprawiają, że nasze życie jest zdrowsze

Nauka i technologia stwarzają więcej możliwości dla rozwoju przyszłych pokoleń

Rozwój sieci komórkowych jest niezbędnym elementem rozwoju społeczno-gospodarczego

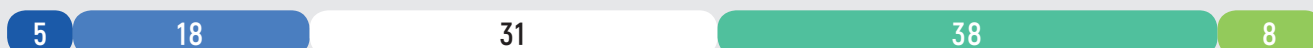
Dzięki zasięgowi w telefonie czuję się bezpieczniej

Łączność bezprzewodowa poprawia moją jakość życia

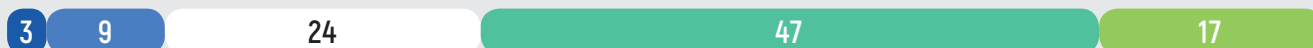
Korzystanie z łączności bezprzewodowej jest źródłem ryzyka

Rozwój technologii wykorzystujących sieci komórkowe sprawia, że jesteśmy coraz bardziej od nich zależni

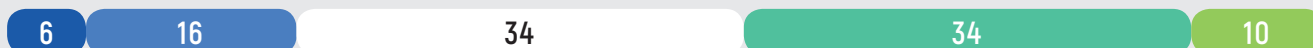
Technologie bezprzewodowe sprawiają, że nasze życie zmienia się zbyt szybko

Zamierzam korzystać z nowych generacji sieci komórkowych (5G, 6G, itd.)

Zamierzam zachęcać innych do korzystania z sieci komórkowych (5G, 6G, itd.)

Źródło: Omnibus face-to-face

Orientacja protechnologiczna

P3. W JAKIM STOPNIU ZGADZA LUB NIE ZGADZA SIĘ PAN(I) Z PONIŻSZYMI STWIERDZENIAMI?

■ RACZEJ+CAŁKOWICIE SIĘ NIE ZGADZAM

■ RACZEJ+CAŁKOWICIE SIĘ ZGADZAM

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

BADANIE 2023

Dzięki nauce i technologii świat jest lepszy

14

60

Nauka i technologia sprawiają, że nasze życie jest łatwiejsze i bardziej komfortowe

10

67

Nauka i technologia sprawiają, że nasze życie jest zdrowsze

22

45

Nauka i technologia stwarzają więcej możliwości dla rozwoju przyszłych pokoleń

9

69

Rozwój sieci komórkowych jest niezbędnym elementem rozwoju społeczno-gospodarczego

9

68

Dzięki zasięgowi w telefonie czuję się bezpieczniej

10

67

Łączność bezprzewodowa poprawia moją jakość życia

12

65

Korzystanie z łączności bezprzewodowej jest źródłem ryzyka

23

46

Rozwój technologii wykorzystujących sieci komórkowe sprawia, że jesteśmy coraz bardziej od nich zależni

10

67

Technologie bezprzewodowe sprawiają, że nasze życie zmienia się zbyt szybko

12

64

Zamierzam korzystać z nowych generacji sieci komórkowych (5G, 6G, itd.)

14

57

Zamierzam zachęcać innych do korzystania z sieci komórkowych (5G, 6G, itd.)

22

44

BADANIE 2021

Dzięki nauce i technologii świat jest lepszy

13

55

Nauka i technologia sprawiają, że nasze życie jest łatwiejsze i bardziej komfortowe

13

59

Nauka i technologia stwarzają więcej możliwości dla rozwoju społeczeństwa

13

61

Technologia 5G jest niezbędna do rozwoju naszej gospodarki

19

38

Zamierzam w przyszłości korzystać z technologii 5G

23

37

Zamierzam zachęcać innych do korzystania z technologii 5G

34

25

Źródło: Omnibus face-to-face

Postrzeganie nowoczesnych technologii

Postawy Polaków wobec nowych technologii wskazują na koncentrowanie się na potencjalnych korzyściach, które może przynieść powszechna cyfryzacja. Zwraca się uwagę na to, że technologie dają niespotykane wcześniej możliwości szybkiego i efektywnego zbierania, przetwarzania, analizowania i przechowywania oraz wykorzystywania danych. Korzystanie z usług chmurowych, Internetu rzeczy (IoT) oraz narzędzi analitycznych opartych na sztucznej inteligencji, oznacza budowanie wartości i generowanie nowych rozwiązań na bazie integracji danych pozyskiwanych z systemów informatycznych i operacyjnych wyposażonych w sensory. Zaawansowana integracja i analiza danych umożliwiają podejmowanie decyzji w czasie rzeczywistym lub autonomicznie. Powstają nowe możliwości w zakresie rozwoju usług. Rośnie konkurencyjność firm bazująca na niskich kosztach produkcji wynikających z wykorzystania najnowszych technologii, a w konsekwencji zmiana modelu biznesowego.

Zjawiska te powodują nie tylko wzrost akceptacji dla obecności technologii w naszym życiu, ale wręcz rosnącą technofilię, czyli szczególny rodzaj bezkrytycznego entuzjazmu towarzyszącego tworzeniu i wdrażaniu nowych rozwiązań, zgodnie z którym stanowią one rozszerzenie biologicznych i intelektualnych możliwości ludzi. Minimalizuje się siłę zagrożeń o charakterze psychologicznym i aksjologicznym.

prof. dr hab. Joanna M. Moczydłowska, Politechnika Białostocka, Wydział Inżynierii Zarządzania, Kierownik Katedry Zarządzania, Ekonomii i Finansów

Raport jednoznacznie potwierdza, że nauka i związana z nią technologia są postrzegane przez większość Polaków w sposób pozytywny. Szeroko rozumianą łączność radiową, a w szczególności sieci komórkowe, identyfikujemy jako niezbędny element rozwoju społeczno-gospodarczego, dzięki któremu poprawia się jakość naszego życia. Powszechna dostępność szerokiej gamy usług oferowanych przez sieci komórkowe sprawia, że Polacy chętnie korzystają z nowych technologii. Cieszy fakt, że w większości deklarujemy chęć korzystania z najnowszych generacji sieci komórkowych (5G i kolejnych).

Kluczową rolę dla społeczeństwa zdaje się odgrywać język korzyści zwiększający poczucie możliwości do osiągnięcia korzyści oferowanych przez łączność radiową, przy jednoczesnym zachowaniu świadomości ograniczeń i potencjalnego ryzyka z tą łącznością związanych. To język korzyści, który w efekcie może dominować nad językiem półprawd, fakenewsów i dezinformacji.

Nieustanny rozwój technologii jest nieodzownym elementem rozwoju społeczeństwa, napędzającym jednocześnie jego rewolucyjne wręcz zmiany. Jeszcze nigdy w tak krótkim czasie świat otaczający człowieka nie ulegał tak dynamicznym przeobrażeniom, jak ma to miejsce na przestrzeni ostatnich kilku lat. Łączność radiowa staje się nie tyle obecna, co wręcz nieodzowna, w większości dziedzin naszego życia. Zgadza się z tym, że niezbędnym warunkiem skutecznego korzystania z łączności radiowej jest sukcesywna rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej. Jak wynika z raportu, w przeważającej większości wykazujemy zrozumienie dla takiej sytuacji. Zgadza się, że nowe technologie są potrzebne, a ich rozwój jest kluczowy.

Rafał Pawlak, Kierownik Zakładu Badań Systemów i Urządzeń, Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy

Postrzeganie nowoczesnych technologii

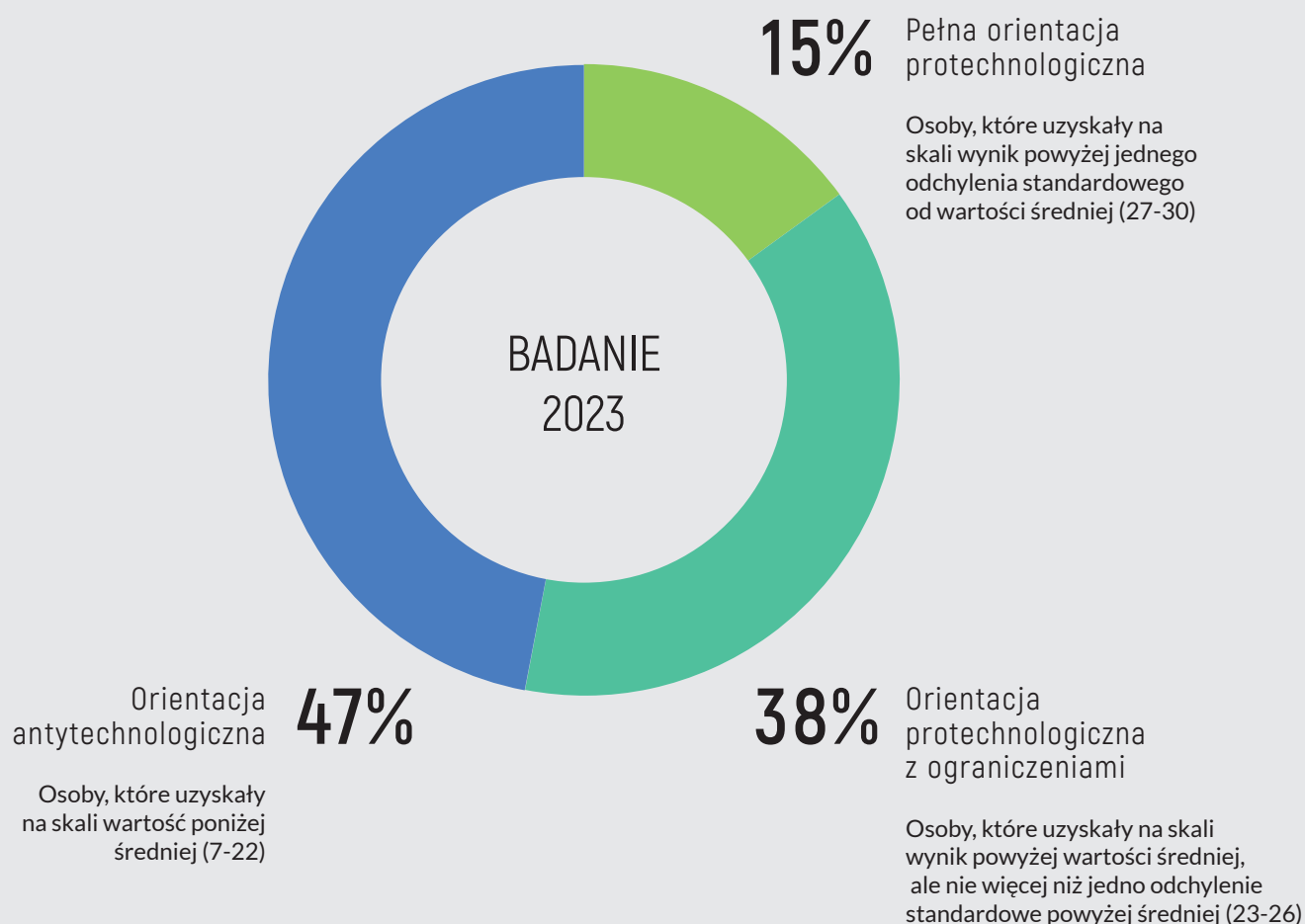
Segmentacja ze względu na orientację protechnologiczną

- Przeprowadzone badania pozwoliły na segmentację populacji generalnej ze względu na typ orientacji protechnologicznej. Analizę przeprowadzono dwuetapowo: w pierwszej kolejności w oparciu o wyniki analizy czynnikowej i analizy rzetelności Alpha Cronbacha opracowana została skala orientacji protechnologicznej, która następnie posłużyła do segmentacji w oparciu o wartość średnią i odchylenie standardowe.
- Skala orientacji protechnologicznej została zbudowana na bazie następujących stwierdzeń: P3_1: Dzięki nauce i technologii świat jest lepszy (ładunek czynnikowy = 0,536); P3_2: Nauka i technologia sprawiają, że nasze życie jest łatwiejsze i bardziej komfortowe (0,762); P3_4: Nauka i technologia stwarzają więcej możliwości dla rozwoju przyszłych pokoleń (0,775); P3_5: Rozwój sieci komórkowych jest niezbędnym elementem rozwoju społeczno-gospodarczego (0,758); P3_6: Dzięki zasięgowi w telefonie czuję się bezpieczniej (0,708); P3_7: Łączność bezprzewodowa poprawia moją jakość życia (0,691). Uzyskana skala stanowiła podstawą segmentacji w oparciu o wartość średnią (22,1972) oraz odchylenie standardowe (4,38208).
- Za reprezentantów orientacji antytechnologicznej uznano osoby, które uzyskały wynik na skali poniżej średniej (7-22). Za reprezentantów pełnej orientacji protechnologicznej z ograniczeniami zostały uznane osoby, które uzyskały wynik powyżej średniej, ale nie więcej niż jedno odchylenie standardowe (23-26). Pełną orientację protechnologiczną, reprezentują osoby, które uzyskały na skali wynik powyżej jednego odchylenia standardowego ponad wartość średnią (27-30).

Orientacja protechnologiczna

P3. W JAKIM STOPNIU ZGADZA LUB NIE ZGADZA SIĘ PAN(I) Z PONIŻSZYMI STWIERDZENIAMI?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

Źródło: Omnibus face-to-face

W stosunku do badań przeprowadzonych w 2021 roku, odsetek osób reprezentujących pełną orientację protechnologiczną uległ zwiększeniu z 11% (2021) do 15% (2023). Jednocześnie o 3 pp. wzrósł odsetek osób reprezentujących orientację antytechnologiczną (44% w roku 2021, 47% w roku 2023). Jednocześnie zdecydowanie zmalał udział osób reprezentujących orientację protechnologiczną z ograniczeniami z 45% w roku 2021, do 38% w roku 2023.

Niespełna 47% Polaków w wieku 15 lat i więcej można określić jako osoby o orientacji antytechnologicznej. Pełną orientację protechnologiczną reprezentuje 15% Polaków, a orientację protechnologiczną z ograniczeniami 38% badanych.

Na tle całej populacji do pełnej orientacji protechnologicznej częściej skłaniają się osoby młodsze (w wieku 15-24 lata),

single, osoby z wykształceniem wyższym, osoby zamieszkałe w największych miastach Polski (pow. 500 tys. mieszkańców), kadra zarządzająca, samodzielnii specjaliści i pracownicy umysłowi, osoby nieaktywne zawodowo/uczące się, osoby oceniające własną sytuację materialną jako co najmniej dobrą, osoby, których miesięczny dochód netto wynosi co najmniej 8000 PLN oraz użytkownicy Internetu.

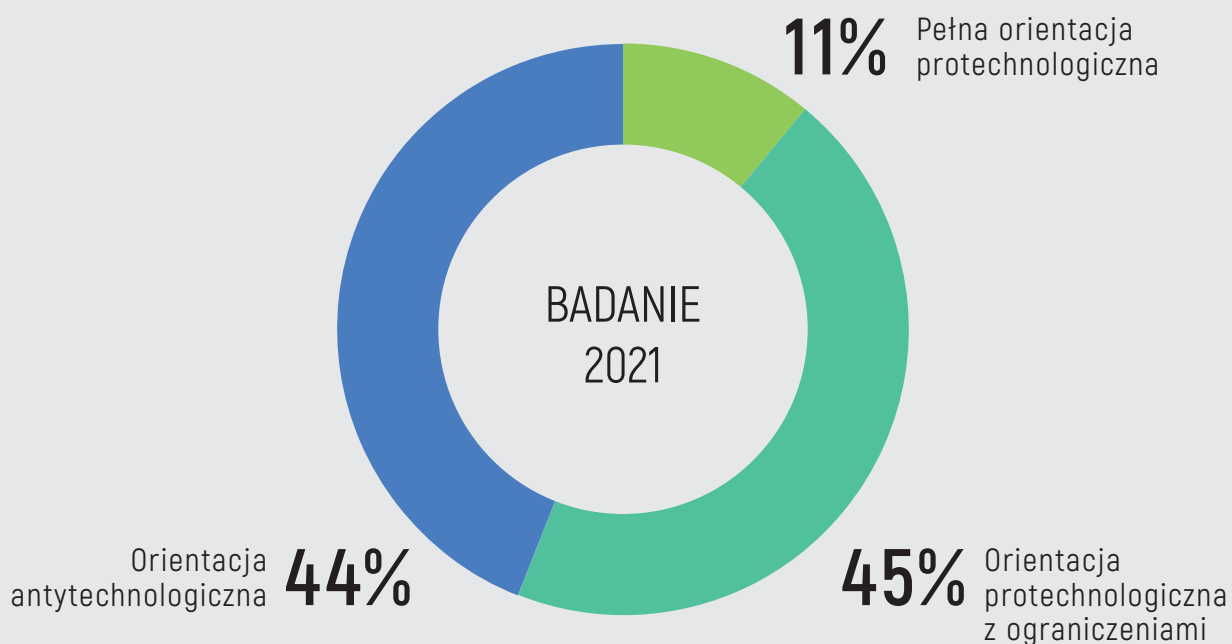
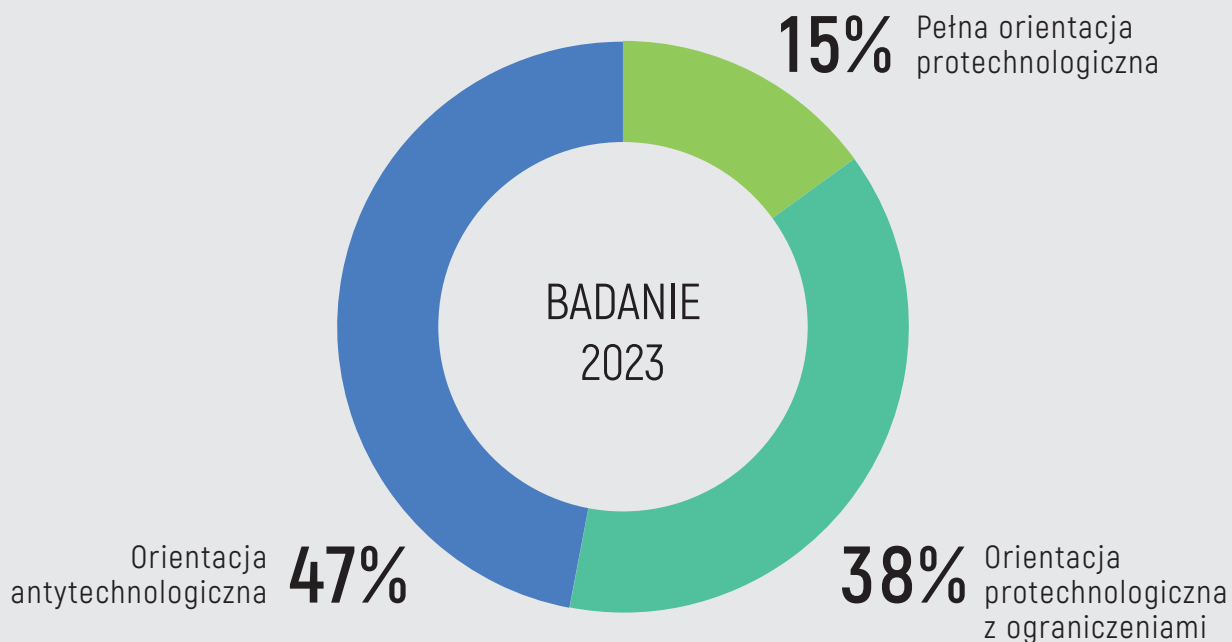
Orientację antytechnologiczną częściej niż w całej próbie reprezentują: osoby w wieku powyżej 65 roku życia, emeryci/renciści, osoby, które źle oceniają swoją sytuację materialną, osoby, których miesięczny dochód netto wynosi mniej niż 5000 PLN oraz osoby, które rzadziej korzystają z Internetu.

Płeć, miejsce zamieszkania oraz poglądy polityczne nie determinują orientacji technologicznej Polaków.

Orientacja protechnologiczna

P3. W JAKIM STOPNIU ZGADZA LUB NIE ZGADZA SIĘ PAN(I) Z PONIŻSZYMI STWIERDZENIAMI?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

Źródło: Omnibus face-to-face

Profil orientacji protechnologicznej

P3. W JAKIM STOPNIU ZGADZA LUB NIE ZGADZA SIĘ PAN(I) Z PONIŻSZYMI STWIERDZENIAMI?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA N=1010	PEŁNA ORIENTACJA PROTECHNOLOGICZNA N=152	ORIENTACJA PROTECHNOLOGICZNA Z OGRANICZENIAMI N=387	ORIENTACJA ANTY-TECHNOLOGICZNA N=471
PŁEĆ				
Mężczyzna	48%	55%	47%	47%
Kobieta	52%	45%	53%	53%
WIEK				
15-24 lata	11%	21%	12%	6%
25-34 lata	16%	21%	18%	12%
35-44 lata	20%	20%	24%	17%
45-54 lata	19%	21%	19%	18%
55-64 lata	16%	9%	14%	20%
65 lat i więcej	19%	8%	14%	26%
ŚREDNI WIEK	47 lat	40 lat	44 lata	51 lat
STAN CYWILNY				
Single	24%	32%	24%	20%
Związek małżeński/partnerski	58%	57%	61%	58%
Rozwiedziony(a)/separacja	8%	7%	7%	9%
Wdowiec/wdowa	10%	4%	8%	13%
WYKSZTAŁCENIE				
Podstawowe	17%	16%	15%	19%
Zasadnicze zawodowe	23%	11%	22%	27%
Średnie	34%	39%	35%	32%
Wyższe	27%	35%	29%	22%
MIEJSCE ZAMIESZKANIA				
Wieś	39%	41%	37%	40%
Miasto do 20 tys. mieszk.	13%	11%	12%	14%
Miasto 20-100 tys. mieszk.	19%	22%	20%	18%
Miasto 100-500 tys. mieszk.	16%	13%	17%	17%
Miasto pow. 500 tys. mieszk.	12%	13%	13%	11%

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE NIŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE WYŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

Profil orientacji protechnologicznej

P3. W JAKIM STOPNIU ZGADZA LUB NIE ZGADZA SIĘ PAN(I) Z PONIŻSZYMI STWIERDZENIAMI?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA	PEŁNA ORIENTACJA PROTECHNOLOGICZNA	ORIENTACJA PROTECHNOLOGICZNA Z OGRANICZENIAMİ	ORIENTACJA ANTYTECHNOLOGICZNA
	N=1010	N=152	N=387	N=471
STATUS ZAWODOWY				
Kadra zarządzająca/samodzielny specjalista	12%	18%	15%	7%
Pracownik umysłowy/urzędnik	23%	27%	26%	20%
Robotnik	21%	15%	20%	23%
Emeryt/rencista	26%	14%	20%	35%
Działalność gospodarcza	5%	5%	5%	5%
Nieaktywni zawodowo/uczący się	11%	19%	12%	8%
AUTOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ				
Powodzi mi się bardzo dobrze/dobrze	33%	37%	40%	26%
Powodzi mi się znośnie/średnio	58%	60%	54%	61%
Powodzi mi się bardzo źle/źle	9%	3%	6%	13%
MIESIĘCZNY DOCHÓD NETTO GOSPODARSTWA DOMOWEGO				
Do 5000 PLN	23%	12%	19%	29%
5001-8000 PLN	43%	40%	44%	43%
Pow. 8000 PLN	34%	48%	36%	28%
POGLĄDY POLITYCZNE				
Lewicowe/zdecydowanie lewicowe	17%	21%	16%	16%
Centrolewicowe	13%	18%	13%	12%
Centroprawicowe	11%	7%	11%	12%
Prawicowe/zdecydowanie prawicowe	25%	20%	26%	25%
Trudno powiedzieć	34%	34%	34%	34%
KORZYSTANIE Z INTERNETU				
Tak	85%	97%	91%	76%
Nie	15%	3%	9%	24%

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE NIŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE WYŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

Źródło: Omnibus face-to-face

Profil orientacji protechnologicznej

- Na tle całej populacji do pełnej orientacji protechnologicznej częściej skłaniają się osoby intensywnie użytkujące technologie i reprezentujące sektor heavy users, osoby akceptujące infrastrukturę PEM (budowy nadajnika), entuzjaści nowoczesnych technologii, osoby reprezentujące orientację pełną pro „G”, osoby prowadzące proaktywny styl życia oraz osoby, które oceniają swój stan zdrowia fizycznego i psychicznego jako bardzo dobry.
- Orientację antytechnologiczną częściej niż w całej próbie reprezentują osoby, które: w niskim stopniu użytkują technologie i reprezentują sektor light users, osoby nieakceptujące infrastruktury PEM (budowy nadajnika), sceptycy rozwoju nowoczesnych technologii, osoby reprezentujące orientację anty pro „G”, osoby dostrzegające wysoką szkodliwość PEM, osoby prowadzące bierny styl życia oraz osoby, które deklarują posiadanie kłopotów ze zdrowiem.

Profil orientacji protechnologicznej

P3. W JAKIM STOPNIU ZGADZA LUB NIE ZGADZA SIĘ PAN(I) Z PONIŻSZYMI STWIERDZENIAMI?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA N=1010	PEŁNA ORIENTACJA PROTECHNOLOGICZNA N=152	ORIENTACJA PROTECHNOLOGICZNA Z OGRANICZENIAMI N=387	ORIENTACJA ANTY-TECHNOLOGICZNA N=471
SEGMENTY INTENSYWNOŚCI UŻYTKOWANIA NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII				
Heavy users	19%	41%	24%	8%
Medium users	23%	29%	29%	16%
Light users	58%	30%	47%	77%
SEGMENTY AKCEPTACJI NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII				
Entuzjaści	13%	31%	18%	4%
Umiarkowani optymiści	33%	39%	32%	33%
Sceptycy	31%	20%	29%	37%
Oportuniści	22%	10%	22%	26%
ORIENTACJA PRO „G”				
Pełna orientacja pro „G”	16%	62%	16%	2%
Orientacja pro „G” z ograniczeniami	39%	29%	65%	21%
Orientacja anty „G”	45%	9%	20%	78%
SZKODLIWOŚĆ PEM				
Nieszkodliwe	36%	41%	29%	17%
Niezdecydowani	24%	12%	25%	25%
Szkodliwe	40%	47%	46%	58%
STYL ŻYCIA				
Proaktywny styl życia	20%	30%	20%	18%
Proaktywny styl życia z ograniczeniami	27%	25%	33%	23%
Bierny styl życia	53%	45%	47%	59%
SAMOCENA STANU ZDROWIA FIZYCZNEGO I PSYCHICZNEGO				
Bardzo dobry	28%	41%	30%	22%
Dobry	50%	46%	53%	50%
Większe lub mniejsze kłopoty ze zdrowiem	22%	12%	17%	28%

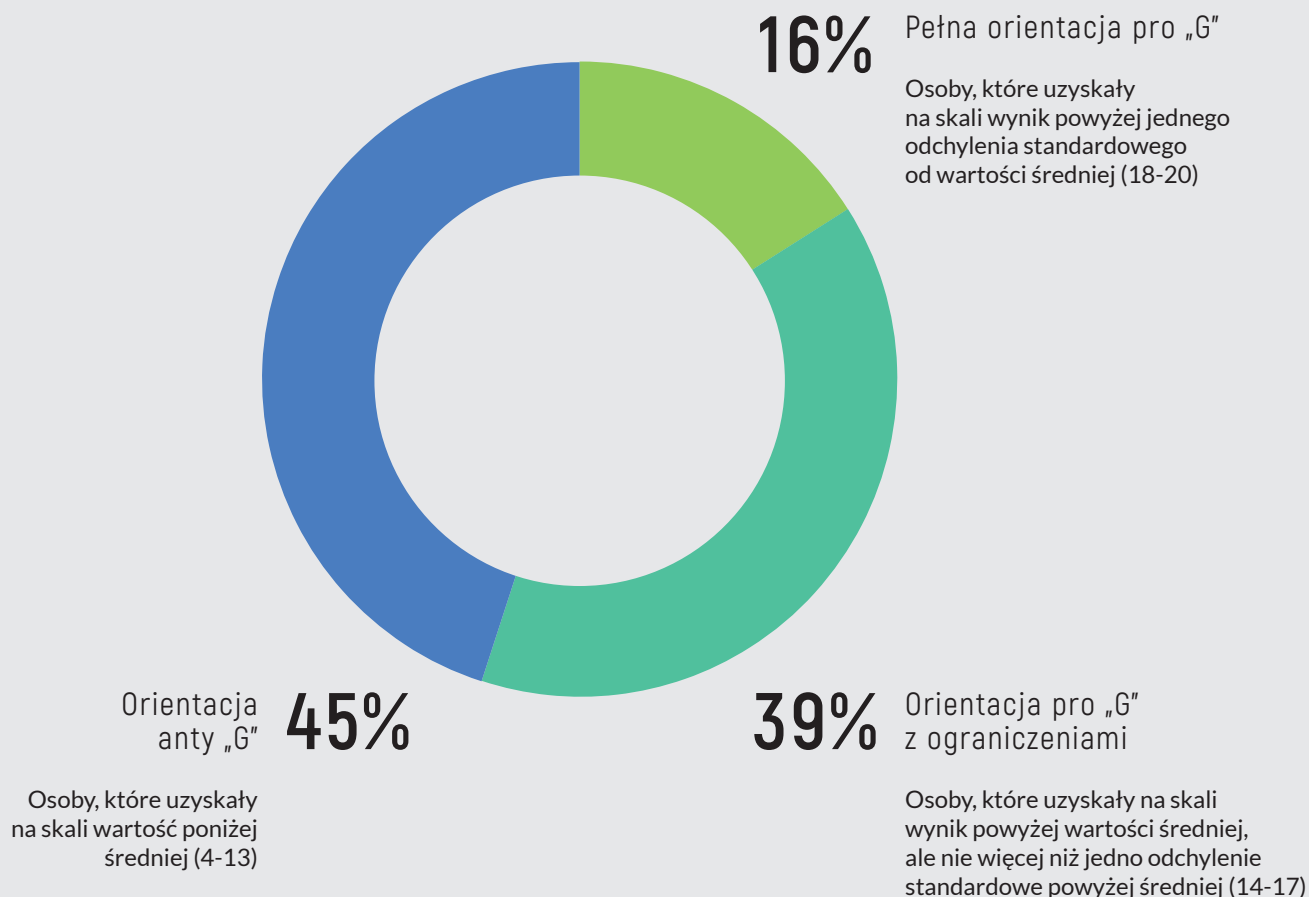
■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE NIŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE WYŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

Orientacja pro „G”

P3. W JAKIM STOPNIU ZGADZA LUB NIE ZGADZA SIĘ PAN(I) Z PONIŻSZYMI STWIERDZENIAMI?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

Źródło: Omnibus face-to-face

Segmentacja ze względu na orientację pro „G”

- Przeprowadzone badania pozwoliły na segmentację populacji generalnej ze względu na typ orientacji pro „G”. Analizę przeprowadzono dwuetapowo: w pierwszej kolejności wyniki analizy czynnikowej i analizy rzetelności Alpha Cronbacha pozwoliły na opracowanie skali orientacji pro „G”, która następnie posłużyła do segmentacji w oparciu o wartość średnią i odchylenie standardowe.
- Skala orientacji pro „G” została zbudowana na bazie stwierdzeń: P3_1: Dzięki nauce i technologii świat jest lepszy (ładunek czynnikowy = 0,543); P3_3: Nauka i technologia sprawiają, że nasze życie jest zdrowsze (0,778); P3_11: Zamierzam korzystać z nowych generacji

sieci komórkowych (5G, 6G, itd.) (0,610); P3_12: Zamierzam zachęcać innych do korzystania z sieci komórkowych (5G, 6G, itd.) (0,809). Uzyskana skala była podstawą segmentacji w oparciu o wartość średnią (13,6125) oraz odchylenie standardowe (3,15066).

- Za reprezentantów orientacji anty „G” uznano osoby, które uzyskały wynik na skali poniżej średniej (4-13). Za reprezentantów orientacji pro „G” z ograniczeniami zostały uznane osoby, które uzyskały wynik powyżej średniej, ale nie więcej niż jedno odchylenie standardowe (14-17). Pełną orientację pro „G”, reprezentują osoby, które uzyskały na skali wynik powyżej jednego odchylenia standardowego ponad wartość średnią (18-20).

Wszelkie zwroty typu „pro G”, „anty G”, odnoszą się do generacji sieci komórkowych (4G, 5G, 6G, itp.) i stanowią formę skrótu przyjętego na potrzeby badania.

Orientacja pro „G” na tle próby badawczej

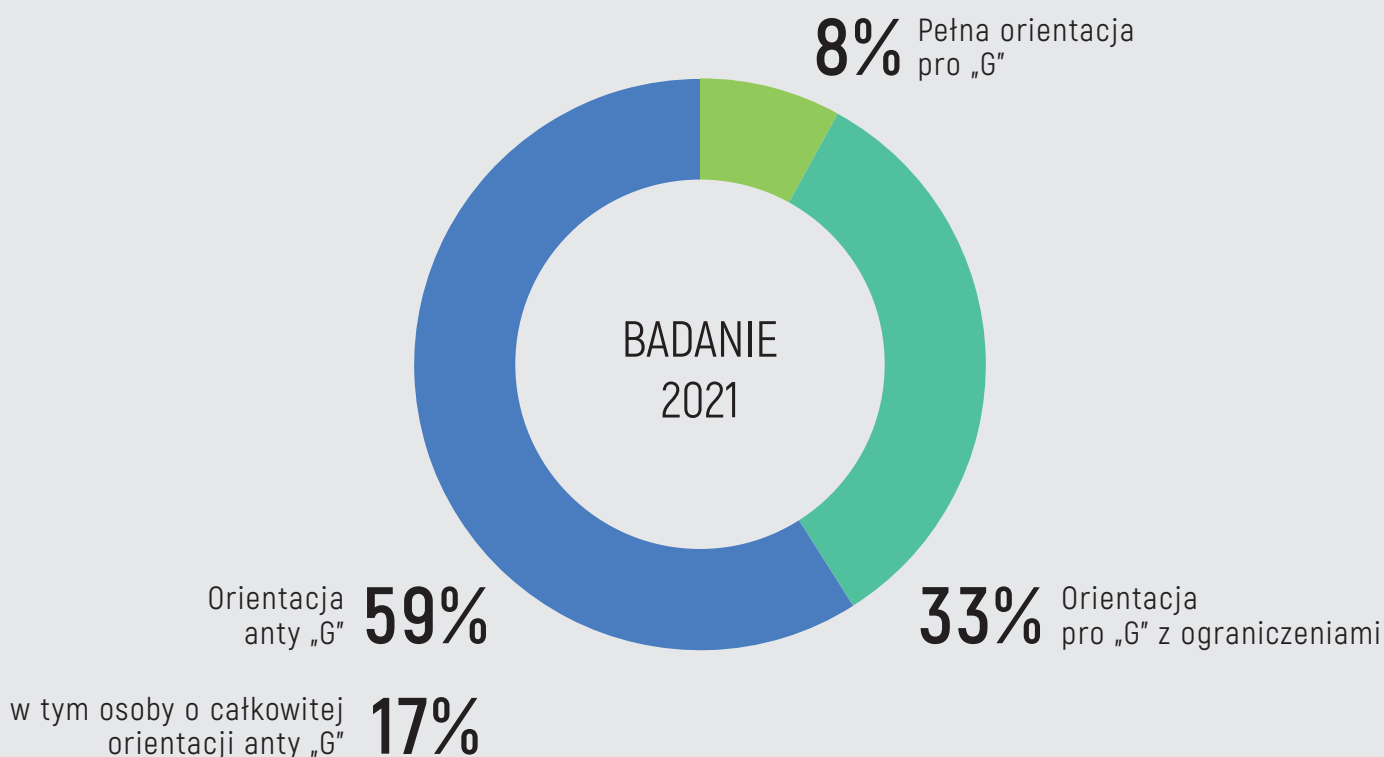
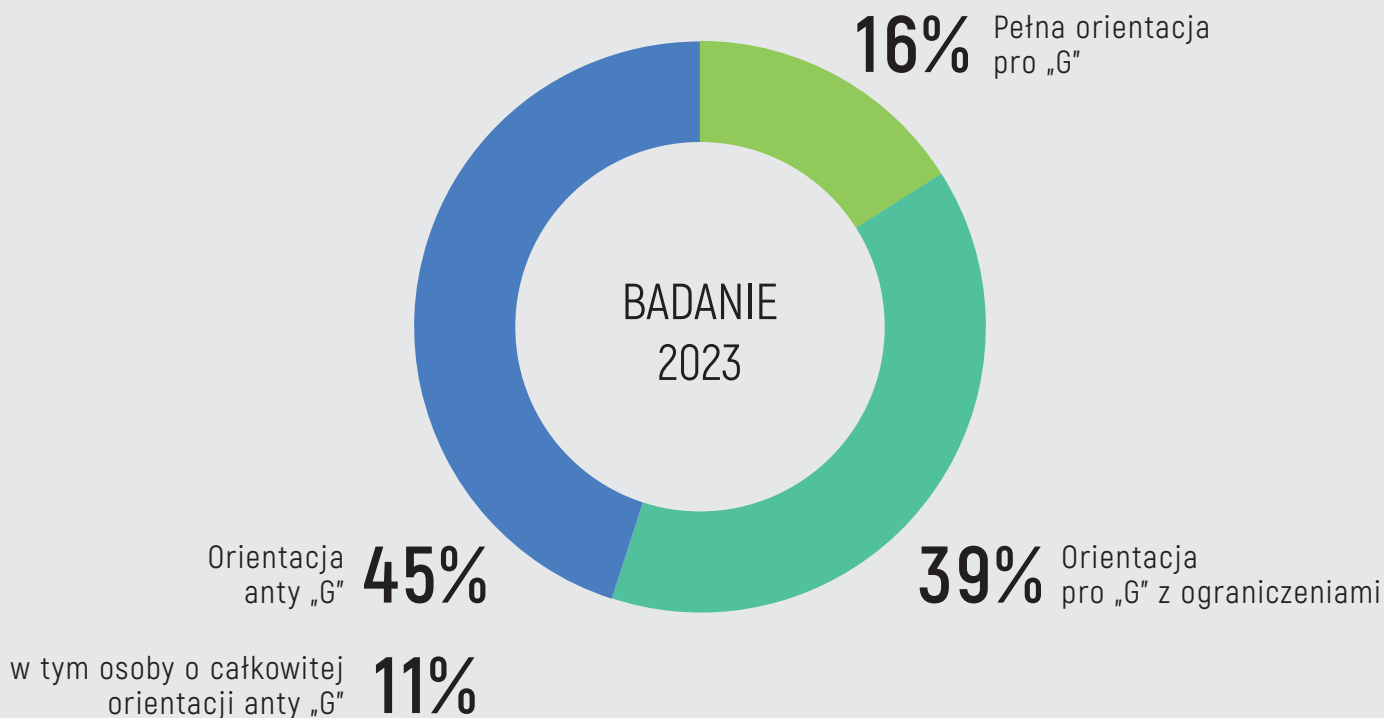
- W stosunku do badań przeprowadzonych w 2021 roku, odsetek osób reprezentujących pełną orientację pro „G” uległ znacznemu zwiększeniu z 8% (2021) do 16% (2023). Jednocześnie istotnie zmalał odsetek osób reprezentujących orientację anty „G” (59% w roku 2021, 45% w roku 2023). Jednocześnie nieznacznie wzrósł udział osób reprezentujących orientację pro „G” z ograniczeniami z 33% w roku 2021, do 39% w roku 2023.
- Przeszło 45% Polaków w wieku 15 lat i więcej można określić jako osoby o orientacji anty „G”. Pełną orientację pro „G” reprezentuje niespełna 16% Polaków, a orientację pro „G” z ograniczeniami niespełna 39% badanych.
- Na tle całej populacji do pełnej orientacji pro „G” częściej skłaniają się osoby młodsze (w wieku 15-24 lata), pracownicy umysłowi i urzędnicy, osoby oceniające własną sytuację materialną jako bardzo dobrą, osoby, których miesięczny dochód netto wynosi co najmniej 8000 PLN oraz użytkownicy Internetu.
- Orientację anty „G” częściej niż w całej próbie reprezentują: osoby w wieku powyżej 55 roku życia, osoby posiadające wykształcenie zasadnicze/zawodowe, emeryci/renciści, osoby, które źle oceniają swoją sytuację materialną, osoby, których miesięczny dochód netto wynosi mniej niż 5000 PLN oraz osoby, które rzadziej korzystają z Internetu.
- Płeć i poglądy polityczne nie determinują orientacji pro „G”.

Profil orientacji pro „G”

P3. W JAKIM STOPNIU ZGADZA LUB NIE ZGADZA SIĘ PAN(I) Z PONIŻSZYMI STWIERDZENIAMI?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

Źródło: Omnibus face-to-face

Profil orientacji pro „G”

P3. W JAKIM STOPNIU ZGADZA LUB NIE ZGADZA SIĘ PAN(I) Z PONIŻSZYMI STWIERDZENIAMI?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA N=1010	PEŁNA ORIENTACJA PROTECHNOLOGICZNA N=161	ORIENTACJA PROTECHNOLOGICZNA Z OGRANICZENIAMI N=392	ORIENTACJA ANTYTECHNOLOGICZNA N=457
PŁEĆ				
Mężczyzna	48%	48%	49%	48%
Kobieta	52%	52%	51%	52%
WIEK				
15-24 lata	11%	20%	12%	6%
25-34 lata	16%	20%	18%	13%
35-44 lata	20%	20%	25%	15%
45-54 lata	19%	21%	18%	19%
55-64 lata	16%	9%	13%	21%
65 lat i więcej	19%	9%	14%	27%
ŚREDNI WIEK	47 lat	40 lat	44 lata	52 lata
STAN CYWILNY				
Single	24%	31%	25%	20%
Związek małżeński/partnerski	58%	59%	61%	57%
Rozwiedzony(a)/separacja	8%	6%	6%	10%
Wdowiec/wdowa	10%	4%	9%	13%
WYKSZTAŁCENIE				
Podstawowe	17%	14%	16%	18%
Zasadnicze zawodowe	23%	18%	17%	29%
Średnie	34%	34%	35%	33%
Wyższe	27%	34%	31%	20%
MIEJSCE ZAMIESZKANIA				
Wieś	39%	45%	37%	39%
Miasto do 20 tys. mieszk.	13%	7%	12%	16%
Miasto 20-100 tys. mieszk.	19%	24%	20%	17%
Miasto 100-500 tys. mieszk.	16%	12%	16%	18%
Miasto pow. 500 tys. mieszk.	12%	12%	15%	9%

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE NIŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE WYŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

Profil orientacji pro „G”

P3. W JAKIM STOPNIU ZGADZA LUB NIE ZGADZA SIĘ PAN(I) Z PONIŻSZYMI STWIERDZENIAMI?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA N=1010	PEŁNA ORIENTACJA PROTECHNOLOGICZNA N=161	ORIENTACJA PROTECHNOLOGICZNA Z OGRANICZENIAMİ N=392	ORIENTACJA ANTYTECHNOLOGICZNA N=457
STATUS ZAWODOWY				
Kadra zarządzająca/samodzielny specjalista	12%	15%	15%	8%
Pracownik umysłowy/urzędnik	23%	31%	26%	19%
Robotnik	21%	18%	21%	21%
Emeryt/rencista	26%	14%	18%	37%
Działalność gospodarcza	5%	4%	6%	4%
Nieaktywni zawodowo/uczący się	11%	16%	14%	8%
AUTOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ				
Powodzi mi się bardzo dobrze/dobrze	33%	45%	38%	24%
Powodzi mi się znośnie/średnio	58%	51%	56%	63%
Powodzi mi się bardzo źle/źle	9%	4%	6%	13%
MIESIĘCZNY DOCHÓD NETTO GOSPODARSTWA DOMOWEGO				
Do 5000 PLN	23%	9%	21%	29%
5001-8000 PLN	43%	45%	41%	43%
Pow. 8000 PLN	34%	46%	38%	27%
POGLĄDY POLITYCZNE				
Lewicowe/zdecydowanie lewicowe	17%	22%	17%	15%
Centrolewicowe	13%	18%	13%	12%
Centroprawicowe	11%	6%	13%	11%
Prawicowe/zdecydowanie prawicowe	25%	19%	23%	28%
Trudno powiedzieć	34%	36%	34%	34%
KORZYSTANIE Z INTERNETU				
Tak	85%	97%	92%	75%
Nie	15%	3%	8%	25%

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE NIŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE WYŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

Źródło: Omnibus face-to-face

Profil orientacji pro „G”

- Na tle całej populacji do orientacji pro „G” częściej skłaniają się osoby intensywnie użytkujące technologie i reprezentujące sektor heavy users, osoby akceptujące infrastrukturę PEM (budowy nadajnika), entuzjaści nowoczesnych technologii, osoby reprezentujące orientację pełną pro „G”, osoby prowadzące proaktywny styl życia oraz osoby, które oceniają swój stan zdrowia fizycznego i psychicznego jak bardzo dobry.
- Orientację anty „G” częściej niż w całej próbie reprezentują osoby, które: w niskim stopniu użytkują technologie i reprezentują sektor light users, osoby nieakceptujące infrastruktury PEM (budowy nadajnika), sceptycy rozwoju nowoczesnych technologii, osoby reprezentujące orientację anty pro „G”, osoby dostrzegające wysoką szkodliwość PEM, osoby prowadzące bierny styl życia oraz osoby, które deklarują posiadanie kłopotów ze zdrowiem.

Osoby starsze to szczególnie odbiorca nowoczesnych technologii, nieufny i zachowawczy. Są to cechy wynikająca w dużej mierze z konserwatyizmu poznawczego, charakterystycznego dla tej kategorii osób. Często wśród seniorów skłonność do zachowania tego, co już zostało ustanowione, do utrzymywania istniejącej wiedzy, przekonań i postaw, staje się niejednokrotnie barierą utrudniającą korzystanie z nowoczesnych technologii.

Takie nastawienie potwierdzają wyniki badań - ogólnie panujący pogląd, że osoby w wieku 55 lat i więcej korzystają z nowoczesnych technologii w sposób sporadyczny. To właśnie ta kategoria wiekowa najrzadziej korzysta z Internetu i jest sceptyczna wobec nowych technologii. Dane potwierdzają również, że nieaktualizowanie przez osoby starsze własnej koncepcji świata, może w efekcie dawać fałszywy obraz rzeczywistości i w konsekwencji prowadzić do wycofania się i niekorzystania z nowoczesnych technologii. Wskazywany w raporcie oportunizm, sceptycyzm wobec nowoczesnych technologii, postawa anty G, przyjęcie postawy antytechnologicznej, charakterystyczne dla najstarszej grupy badanych jest częściowo pokłosiem niskiego poziomu edukacji ustawicznej wśród seniorów w Polsce i niechęci do podejmowania działań autoedukacyjnych, pozwalających na efektywniejsze i pełnowartościowe funkcjonowanie we współczesnej przestrzeni nowych technologii i komunikacji.

dr hab. Monika Adamczyk, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Profil orientacji pro „G”

P3. W JAKIM STOPNIU ZGADZA LUB NIE ZGADZA SIĘ PAN(I) Z PONIŻSZYMI STWIERDZENIAMI?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA N=1010	PEŁNA ORIENTACJA PROTECHNOLOGICZNA N=161	ORIENTACJA PRO-TECHNOLOGICZNA Z OGRANICZENIAMI N=392	ORIENTACJA ANTY-TECHNOLOGICZNA N=457
SEGMENTY INTENSYWNOŚCI UŻYTKOWANIA NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII				
Heavy users	19%	36%	23%	9%
Medium users	23%	27%	29%	16%
Light users	58%	37%	48%	75%
SEGMENTY AKCEPTACJI NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII				
Entuzjaści	13%	33%	16%	4%
Umiarkowani optymiści	33%	39%	36%	30%
Sceptycy	31%	20%	31%	36%
Oportuniści	22%	9%	18%	30%
ORIENTACJA PRO „G”				
Pełna orientacja pro „G”	15%	59%	11%	3%
Orientacja pro „G” z ograniczeniami	38%	37%	64%	17%
Orientacja anty „G”	47%	4%	25%	80%
SZKODLIWOŚĆ PEM				
Nieszkodliwe	36%	34%	28%	19%
Niezdecydowani	24%	17%	28%	21%
Szkodliwe	40%	49%	44%	60%
STYL ŻYCIA				
Proaktywny styl życia	20%	28%	21%	17%
Proaktywny styl życia z ograniczeniami	27%	27%	31%	23%
Bierny styl życia	53%	44%	48%	60%
SAMOCENA STANU ZDROWIA FIZYCZNEGO I PSYCHICZNEGO				
Bardzo dobry	28%	35%	33%	21%
Dobry	50%	56%	50%	50%
Większe lub mniejsze kłopoty ze zdrowiem	22%	10%	18%	29%

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE NIŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE WYŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

Źródło: Omnibus face-to-face

Wiedza o PEM

(świadomość

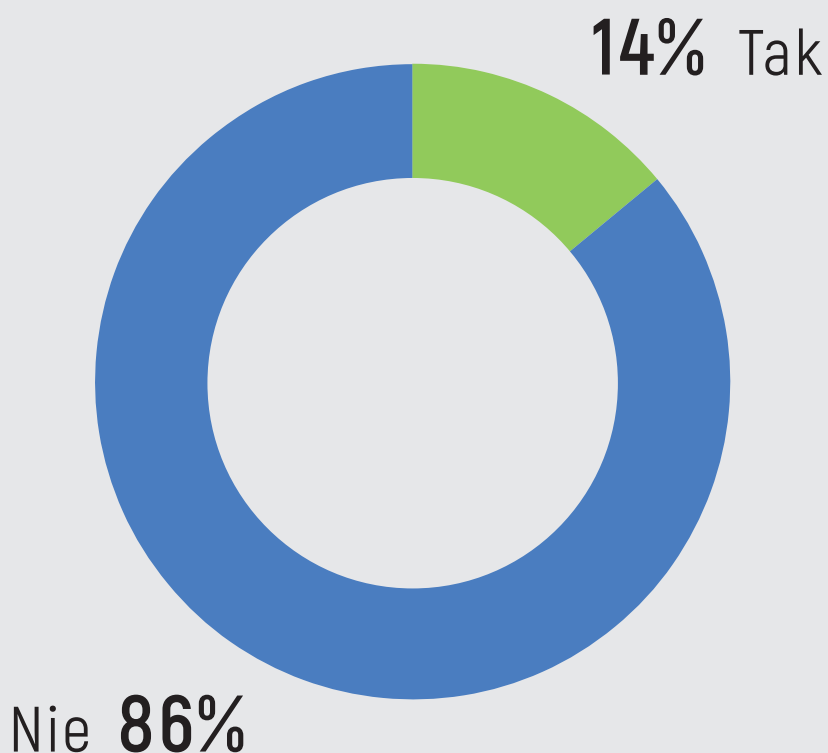
i postrzeganie zjawiska)

Znajomość zjawiska PEM

P10A. CZY W OSTATNIM CZASIE ZETKNAŁ/ZETKNEŁA SIĘ PAN(I) Z INFORMACJAMI NA TEMAT PROMIENIOWANIA/POLA ELEKTROMAGNETYCZNEGO (W SKRÓCIE PEM)?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

Źródło: Omnibus face-to-face

Dostęp do informacji

- Wiedza o PEM w społeczeństwie jest bardzo ograniczona. Większość badanych (86%) nie spotkała się ostatnio z informacjami na temat PEM, a w grupie, która spotkała się ostatnio z takimi informacjami, widoczna jest nadreprezentacja (w stosunku do populacji generalnej) osób z wykształceniem wyższym, reprezentantów kadry zarządzającej/samodzielnych specjalistów, osób reprezentujących lewicowe/zdecydowanie lewicowe poglądy, użytkowników Internetu.

Znajomość zjawiska PEM

P10A. CZY W OSTATNIM CZASIE ZETKNAŁ/ZETKNEŁA SIĘ PAN(I) Z INFORMACJAMI NA TEMAT PROMIENIOWANIA/POLA ELEKTROMAGNETYCZNEGO (W SKRÓCIE PEM)?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA N=1010	SPOTKALI SIĘ Z INFORMACJĄ O PEM N=141	NIE SPOTKALI SIĘ Z INFORMACJĄ O PEM N=869
PŁEĆ			
Mężczyzna	48%	52%	48%
Kobieta	52%	48%	52%
WIEK			
15-24 lata	11%	10%	11%
25-34 lata	16%	14%	16%
35-44 lata	20%	23%	19%
45-54 lata	19%	26%	18%
55-64 lata	16%	12%	17%
65 lat i więcej	19%	16%	19%
ŚREDNI WIEK	47 lat	46 lat	47 lat
STAN CYWILNY			
Single	24%	19%	24%
Związek małżeński/partnerski	58%	65%	58%
Rozwiedziony(a)/separacja	8%	8%	8%
Wdowiec/wdowa	10%	8%	10%
WYKSZTAŁCENIE			
Podstawowe	17%	11%	18%
Zasadnicze zawodowe	23%	15%	24%
Średnie	34%	34%	34%
Wyższe	27%	40%	25%
MIEJSCE ZAMIESZKANIA			
Wieś	39%	33%	40%
Miasto do 20 tys. mieszk.	13%	13%	13%
Miasto 20-100 tys. mieszk.	19%	19%	19%
Miasto 100-500 tys. mieszk.	16%	21%	15%
Miasto pow. 500 tys. mieszk.	12%	14%	12%

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE NIŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE WYŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

Znajomość zjawiska PEM

P10A. CZY W OSTATNIM CZASIE ZETKNAŁ/ZETKNEŁA SIĘ PAN(I) Z INFORMACJAMI NA TEMAT PROMIENIOWANIA/POLA ELEKTROMAGNETYCZNEGO (W SKRÓCIE PEM)?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA N=1010	PEŁNA ORIENTACJA PROTECHNOLOGICZNA N=141	ORIENTACJA PROTECHNOLOGICZNA Z OGRANICZENIAMİ N=869
STATUS ZAWODOWY			
Kadra zarządzająca/samodzielny specjalista	12%	21%	11%
Pracownik umysłowy/urzędnik	23%	26%	23%
Robotnik	21%	14%	22%
Emeryt/rencista	26%	20%	27%
Działalność gospodarcza	5%	7%	4%
Nieaktywni zawodowo/uczący się	11%	12%	11%
AUTOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ			
Powodzi mi się bardzo dobrze/dobrze	33%	37%	32%
Powodzi mi się znośnie/średnio	58%	44%	61%
Powodzi mi się bardzo źle/źle	9%	20%	7%
MIESIĘCZNY DOCHÓD NETTO GOSPODARSTWA DOMOWEGO			
Do 5000 PLN	23%	21%	23%
5001-8000 PLN	43%	38%	44%
Pow. 8000 PLN	34%	41%	33%
POGLĄDY POLITYCZNE			
Lewicowe/zdecydowanie lewicowe	17%	24%	16%
Centrolewicowe	13%	14%	13%
Centroprawicowe	11%	15%	11%
Prawicowe/zdecydowanie prawicowe	25%	17%	26%
Trudno powiedzieć	34%	31%	35%
KORZYSTANIE Z INTERNETU			
Tak	85%	93%	84%
Nie	15%	7%	16%

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE NIŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE WYŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

Znajomość zjawiska PEM

- Deklarowana wiedza o Polaków o PEM jest bardzo mała. Aż 86% respondentów deklaruje, że nie zetknęło się w ostatnich czasach z informacjami na temat pola elektromagnetycznego, a jedynie 14% twierdzi, że miało kontakt z tym pojęciem. Co ciekawe wiedza ta rozkłada się w miarę równo pomiędzy różne grupy wiekowe, płcie, czy miejsce zamieszkania respondentów. Istotniejszy wpływ na deklarowaną wiedzę o PEM ma wykształcenie. Znacząco mniejszy kontakt z PEM w porównaniu do populacji generalnej miały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, a istotnie większy osoby z wykształceniem wyższym. Wiedzę o PEM różnicuje także status zawodowy (częściej słyszeli o tym fizycznym zjawisku przedstawiciele kadry zarządczej), autoocena sytuacji materialnej (rzadziej osoby, którym powodzi się znośnie/średnio, częściej te, którym powodzi się źle), poglądy polityczne (znajomość PEM deklarują częściej osoby o poglądach lewicowych, rzadziej o prawicowych) oraz korzystanie z Internetu (osoby korzystające w porównaniu do populacji generalnej słyszały o PEM istotnie częściej niż osoby, które z Internetu nie korzystają).

Trzeba podkreślić, że wniosek ten został wyciągnięty na podstawie subiektywnej oceny respondentów.

- Wciąż jeszcze niedomaga edukacja w tym zakresie (o czym mówią zresztą sami respondenci), a przekazy naukowe, które są tworzone na potrzeby informowania o PEM, także w Internecie, nie docierają do wystarczającej liczby odbiorców. Powodem tego może być niewłaściwe komunikowanie, używanie nie tych kanałów komunikacji (wszak 70% respondentów zadeklarowało, że najchętniej spędza wolny czas oglądając telewizję) oraz sam brak zainteresowania Polaków tą tematyką. Równocześnie w przestrzeni mediów społecznościowych widać wiele fałszywych informacji dotyczących tych zagadnień, przekazywanych w sposób emocjonalny, bazując na potencjalnym strachu odbiorców. Tezę tę potwierdza fakt, że to właśnie osoby korzystające w porównaniu do populacji generalnej słyszały o PEM istotnie częściej niż osoby, które z Internetu nie korzystają.

Kanały informacji

- Ci, którzy zetknęli się ostatnio z tematyką PEM wskazują przede wszystkim na takie źródła informacji jak: media ogólnopolskie (prasa, radio, telewizja, Internet), rodzina/znajomi, media lokalne (prasa, radio, telewizja, Internet) i social media (eksperti niezależni, influencerzy) – źródła wskazane od 20% do 50% badanych.
- Dla osób, które spotkały się ze zjawiskiem PEM najczęstszym kanałem informacji były media ogólnopolskie (prasa, radio, telewizja, Internet) – 51%, następnie rodzina i znajomi – 27% oraz media lokalne – 25%. Aż 19% Polaków, którzy zetknęli się ze zjawiskiem PEM swoją wiedzę czerpie w mediów społecznościowych (niezależnych ekspertów, influencerów), a jedynie 14% od ekspertów instytucji zajmujących się tą tematyką, od naukowców i z literatury naukowej oraz operatorów sieci komórkowych. Jeszcze mniej respondentów (10%) korzysta z prasy specjalistycznej oraz z informacji publikowanych przez instytucje związane z samorządem lokalnym oraz od instytucji rządowych (9%). Jest to bardzo niebezpieczne zjawisko, ponieważ w Internecie zetknąć się można z ogromną ilością nieprawdziwych informacji propagowanych przez osoby bez należytej wiedzy, często działające dla własnych korzyści lub na określone zlecenie organizacji mających na celu dezinformowanie na temat nowych technologii. Martwi również niewielkie zaufanie do faktycznych ekspertów zajmujących się tą tematyką oraz do prasy specjalistycznej. Tu jednym z powodów może być hermetyczny język przekazu, którym najczęściej posługują się naukowcy.

Kanały informacji

P10B. GDZIE W OSTATNIM CZASIE ZETKNAŁ/ZETKNEŁA SIĘ PAN(I) Z INFORMACJAMI NA TEMAT PROMIENIOWANIA/POLA ELEKTROMAGNETYCZNEGO (W SKRÓCIE PEM)?

Podstawa: Respondenci, którzy zetknęli się z tematyką PEM, N=141, w%

Źródło: Omnibus face-to-face

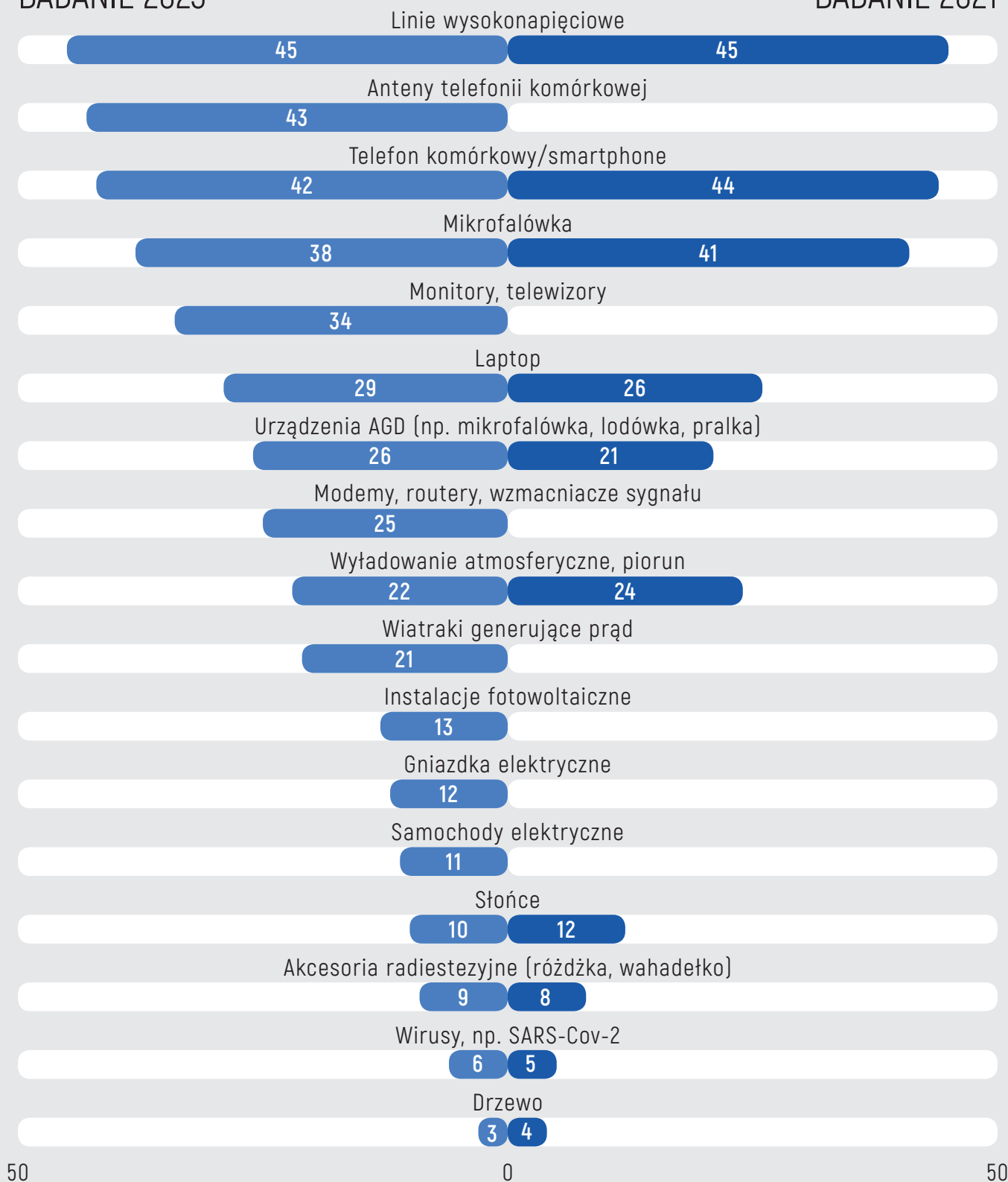
Znajomość źródeł PEM

P12. CZY KTÓREŚ Z WYMIENIONYCH URZĄDZEŃ/RZECZY SĄ, PANA(I) ZDANIEM, ŹRÓDŁEM PROMIENIOWANIA/POLA ELEKTROMAGNETYCZNEGO (PEM)?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

BADANIE 2023

BADANIE 2021

Faktyczne źródła PEM

To nie są źródła PEM

50 0 50

Znajomość źródeł PEM

- Badani najczęściej wskazują jako źródła PEM następujące urządzenia/rzeczy: linie wysokonapięciowe, anteny telefonii komórkowej, telefon komórkowy/smartphone, mikrofalówka, monitory/telewizory – urządzenia wskazywane od 30% do blisko 50% badanych.
- Analogiczne pytanie zostało zadane respondentom w 2021 roku. Nie są widoczne żadne istotne zmiany w zakresie deklaracji dotyczących źródeł PEM.
- Jako źródło pola elektromagnetycznego Polacy najczęściej wskazują linie wysokonapięciowe (45% - ta wartość nie zmieniła się od 2021 roku), anteny telefonii komórkowej (43%) oraz telefony komórkowe (42% - podobnie jak w poprzednim badaniu). Wciąż dużo jest wskazań na mikrofalówkę (38% w stosunku do 41% z poprzedniego badania), monitory, telewizory (34%) i laptopy (29% do 26% w 2021 roku). Żadnej z odpowiedzi większość respondentów nie była pewna - potwierdza to stwierdzenie o niskiej wiedzy na temat PEM deklarowanej przez respondentów. Co ciekawe, 6% badanych (o 1% więcej niż w poprzednim badaniu) wskazało wirusy jako źródło promieniowania, choć źródłem PEM nie są! Może mieć to związek z dezinformacją związaną z epidemią COVID-19. Akcesoria radiestezyjne jako źródło PEM wskazało 9% ankietowanych.

Raport wskazuje na wysoce niepokojący i wciąż silnie obecny w społeczeństwie brak wiedzy na temat zjawiska fizycznego, jakim jest pole elektromagnetyczne (PEM). I niestety nie mówimy tutaj o wiedzy specjalistycznej na poziomie eksperckim, ale o wiedzy wręcz absolutnie podstawowej. Jedynie nieco więcej niż 10% populacji deklaruje, że ma styczność z informacjami dotyczącymi PEM. Źródłem takiego niepożądanego stanu rzeczy upatrywać można w systemie edukacji, począwszy już od szkoły podstawowej. Niestety, dość oczywistym skutkiem, wobec braku tarczy w postaci rzetelnej wiedzy, jest podatność społeczeństwa na przekaz fałszywych informacji, zazwyczaj opierający się na emocjonalnym mechanizmie kreującym poczucie zagrożenia ze strony PEM i nowych technologii łączności radiowej. Co gorsze, negatywny przekaz propaguje się niezwykle skutecznie np. poprzez Internet – oczywiście również ten, do którego uzyskujemy dostęp dzięki sieciom komórkowym.

Widać jak wiele nawarstwiających się latami zaległości jest do nadrobienia. To proces wymagający pracy organicznej na przestrzeni co najmniej pokolenia. Zwłaszcza wobec dość dużego kryzysu zaufania w stosunku do ekspertów zajmujących się polami elektromagnetycznymi. Należy wyraźnie zaznaczyć, że jest to kryzys ewidentnie celowo i w pełni świadomie wywoływany, podtrzymywany i potęgowany przez środowiska nieprzychylnie rozwojowi technologii radiowych, środowiska które niejako przy okazji zbijają na tym swój kapitał, także w dosłownym tego słowa znaczeniu

Rafał Pawlak, Kierownik Zakładu Badań Systemów i Urządzeń,
Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy

Na nastawienie polskiego społeczeństwa do nowoczesnych technologii mogą mieć wpływ liczne fake newsy, treści dezinformujące oraz po prostu niepełna wiedza w tym obszarze. W ramach działalności Stowarzyszenia Demagog regularnie publikujemy analizy obalające fałszywe informacje dotyczące szkodliwego wpływu 5G oraz pola elektromagnetycznego na zdrowie Polaków. Niektóre podmioty oraz osoby prywatne wykorzystują obawy społeczeństwa do tworzenia fałszywych treści, a nawet kreowania fałszywych ekspertów jak w przypadku nieistniejącego dr inż. Jerzego Webera. Zmyślony ekspert stał się narzędziem do zarabkowania na wystraszonych internautach, którzy żyją w obawie przed promieniowaniem. W tym kontekście bardzo ważna jest nie tylko działalność organizacji fact-checkingowych, ale również edukacja.

Małgorzata Kilian, prezes Stowarzyszenia Demagog

Postrzeganie szkodliwości dla zdrowia

P11. CZY PANA(I) ZDANIEM POLE ELEKTROMAGNETYCZNE WYKORZYSTYWANE W TELEFONII KOMÓRKOWEJ JEST SZKODLIWE CZY TEŻ RACZEJ NIESZKODLIWE DLA ZDROWIA

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

■ ZDECYDOWANIE SZKODLIWE ■ RACZEJ SZKODLIWE ■ RACZEJ NIESZKODLIWE ■ ZDECYDOWANIE NIESZKODLIWE ■ TRUDNO POWIEDZIEĆ

Cała populacja, N=1010

Osoby, które ostatnio spotkały się z informacją o PEM, N=141

Osoby, które ostatnio nie spotkały się z informacją o PEM, N=861

Postrzeganie szkodliwości dla zdrowia

P11. CZY PANA(I) ZDANIEM POLE ELEKTROMAGNETYCZNE WYKORZYSTYWANE W TELEFONII KOMÓRKOWEJ JEST SZKODLIWE CZY TEŻ RACZEJ NIESZKODLIWE DLA ZDROWIA?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA N=1010	UWAŻAJĄ, ŻE PEM NIE JEST SZKODLIWE N=254	UWAŻAJĄ, ŻE PEM JEST SZKODLIWE N=523
PŁEĆ			
Mężczyzna	48%	53%	46%
Kobieta	52%	47%	54%
WIEK			
15-24 lata	11%	17%	8%
25-34 lata	16%	15%	16%
35-44 lata	20%	19%	19%
45-54 lata	19%	23%	18%
55-64 lata	16%	13%	20%
65 lat i więcej	19%	13%	19%
ŚREDNI WIEK	47 lat	43 lata	49 lat
STAN CYWILNY			
Single	24%	29%	22%
Związek małżeński/partnerski	58%	61%	57%
Rozwiedziony(a)/separacja	8%	6%	8%
Wdowiec/wdowa	10%	4%	12%
WYKSZTAŁCENIE			
Podstawowe	17%	15%	18%
Zasadnicze zawodowe	23%	19%	22%
Średnie	34%	34%	36%
Wyższe	27%	32%	25%
MIEJSCE ZAMIESZKANIA			
Wieś	39%	36%	41%
Miasto do 20 tys. mieszk.	13%	12%	13%
Miasto 20-100 tys. mieszk.	19%	23%	19%
Miasto 100-500 tys. mieszk.	16%	13%	17%
Miasto pow. 500 tys. mieszk.	12%	16%	10%

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE NIŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE WYŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

Postrzeganie szkodliwości dla zdrowia

P11. CZY PANA(I) ZDANIEM POLE ELEKTROMAGNETYCZNE WYKORZYSTYWANE W TELEFONII KOMÓRKOWEJ JEST SZKODLIWE CZY TEŻ RACZEJ NIESZKODLIWE DLA ZDROWIA?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA N=1010	UWAŻAJĄ, ŻE PEM NIE JEST SZKODLIWE N=254	UWAŻAJĄ, ŻE PEM JEST SZKODLIWE N=523
STATUS ZAWODOWY			
Kadra zarządzająca/samodzielny specjalista	12%	14%	11%
Pracownik umysłowy/urzędnik	23%	25%	25%
Robotnik	21%	18%	22%
Emeryt/rencista	26%	19%	28%
Działalność gospodarcza	5%	7%	3%
Nieaktywni zawodowo/uczący się	11%	15%	9%
AUTOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ			
Powodzi mi się bardzo dobrze/dobrze	33%	40%	29%
Powodzi mi się znośnie/średnio	58%	54%	61%
Powodzi mi się bardzo źle/źle	9%	6%	10%
MIESIĘCZNY DOCHÓD NETTO GOSPODARSTWA DOMOWEGO			
Do 5000 PLN	23%	24%	24%
5001-8000 PLN	43%	42%	42%
Pow. 8000 PLN	34%	35%	34%
POGLĄDY POLITYCZNE			
Lewicowe/zdecydowanie lewicowe	17%	20%	17%
Centrolewicowe	13%	15%	15%
Centroprawicowe	11%	13%	10%
Prawicowe/zdecydowanie prawicowe	25%	19%	27%
Trudno powiedzieć	34%	33%	32%
KORZYSTANIE Z INTERNETU			
Tak	85%	90%	84%
Nie	15%	10%	16%

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE NIŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE WYŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

Źródło: Omnibus face-to-face

Postrzeganie szkodliwości dla zdrowia

P11. CZY PANA(I) ZDANIEM POLE ELEKTROMAGNETYCZNE WYKORZYSTYWANE W TELEFONII KOMÓRKOWEJ JEST SZKODLIWE CZY TEŻ RACZEJ NIESZKODLIWE DLA ZDROWIA?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA N=1010	UWAŻAJĄ, ŻE PEM NIE JEST SZKODLIWE N=254	UWAŻAJĄ, ŻE PEM JEST SZKODLIWE N=523
SEGMENTY INTENSYWNOŚCI UŻYTKOWANIA NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII			
Heavy users	19%	21%	18%
Medium users	23%	23%	21%
Light users	58%	57%	61%
SEGMENTY AKCEPTACJI NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII			
Entuzjaści	13%	16%	13%
Umiarkowani optymiści	33%	30%	39%
Sceptycy	31%	32%	30%
Oportuniści	22%	22%	18%
ORIENTACJA PROTECHNOLOGICZNA			
Pełna orientacja protechnologiczna	15%	25%	14%
Orientacja protechnologiczna z ograniczeniami	38%	44%	34%
Orientacja antytechnologiczna	47%	31%	53%
ORIENTACJA PRO „G”			
Pełna orientacja pro „G”	16%	21%	15%
Orientacja pro „G” z ograniczeniami	39%	44%	33%
Orientacja anty „G”	45%	35%	53%
AKCEPTACJA INFRASTRUKTURY PEM (BUDOWY NADAJNIKA)			
Za	36%	61%	22%
Niezdecydowani	24%	19%	20%
Przeciw	40%	21%	58%
STYL ŻYCIA			
Proaktywny styl życia	20%	25%	18%
Proaktywny styl życia z ograniczeniami	27%	30%	25%
Bierny styl życia	53%	45%	57%
SAMOOCENA STANU ZDROWIA FIZYCZNEGO I PSYCHICZNEGO			
Bardzo dobry	28%	33%	21%
Dobry	50%	53%	54%
Większe lub mniejsze kłopoty ze zdrowiem	22%	15%	25%

Źródło: Omnibus face-to-face

WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE WIĘKSZE W PORÓWNIANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE NIŻSZE W PORÓWNIANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

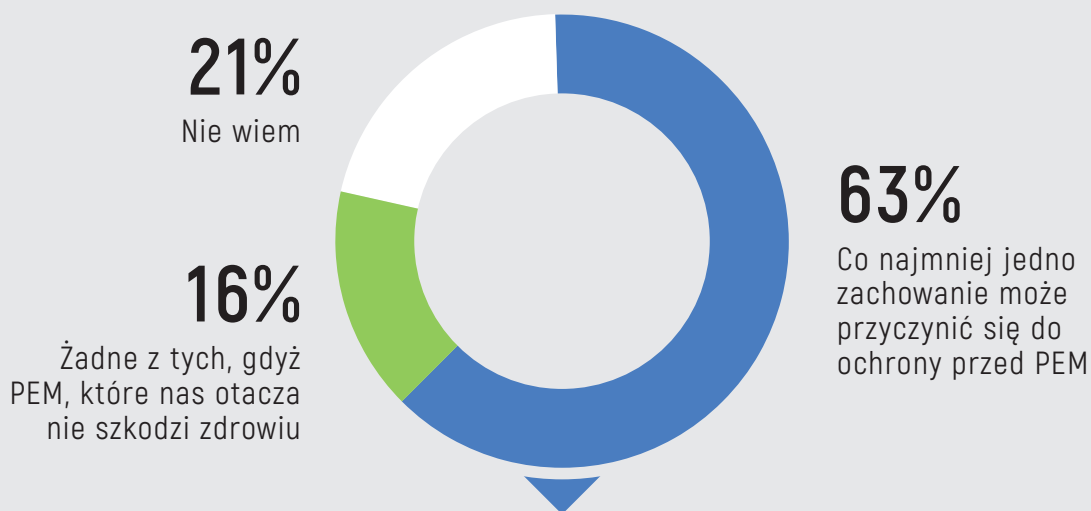
Postrzeganie szkodliwości dla zdrowia

- Ponad połowa Polaków uważa, że PEM jest szkodliwe dla zdrowia (51% ankietowanych). Jedynie 25% ankietowanych uważa, że pole elektromagnetyczne wykorzystywane w telefonach komórkowych nie jest szkodliwe dla zdrowia, a 24% nie ma zdania na ten temat. Osoby, które ostatnio spotkały się z informacjami o PEM przesuwają się z niezdecydowanych w stronę szkodliwości PEM (7% do 61%). Zależności takiej nie ma wśród osób, które ostatnio się z tym pojęciem nie spotkały. Wskazuje to na to, że źródła, z których korzystają respondenci nie są źródłami naukowymi lub też, że przekaz naukowy nie dociera we właściwy sposób do odbiorców.
- Na postrzeganie szkodliwości PEM wykorzystywanego w telefonach komórkowych istotny wpływ ma wiek. Osoby najmłodsze (15-24 lata) najmniej boją się PEM, a osoby najstarsze (powyżej 65 lat) – najbardziej. PEM za najbardziej szkodliwe uważają osoby w wieku 55-64 lata. Co ciekawe na postrzeganie PEM w telefonach komórkowych ma wpływ także stan cywilny (na szkodliwość PEM najczęściej wskazują wdowy/wdowcy, co związane jest także z wiekiem – wdowcami najczęściej są osoby starsze), status zawodowy (za szkodliwość najczęściej emeryci i renciści – wiąże się to ponownie z wiekiem, więc to naturalna zależność) oraz, co ciekawe!, poglądy polityczne (za szkodliwość osoby o prawicowych poglądach – to również często związane z wiekiem, gdyż wyborcami partii prawicowych są obecnie najczęściej osoby starsze).
- Za tym, że PEM nie szkodzi częściej opowiadają się osoby o bardzo dobrej sytuacji materialnej oraz te używające Internetu.
- Bardzo ciekawe jest postrzeganie szkodliwości pola elektromagnetycznego wykorzystywanego w telefonach komórkowych przez osoby mieszcące się w różnych segmentach akceptacji nowoczesnych technologii. Okazuje się, że umiarkowani optymiści częściej w porównaniu do populacji generalnej uważają, że PEM jest szkodliwe niż pozostałe segmenty.
- W orientacji protechnologicznej także obserwujemy przesunięcia. Osoby o pełnej orientacji protechnologicznej zdecydowanie częściej uważają, że PEM nie szkodzi (w porównaniu do populacji generalnej), natomiast reprezentujący orientację antytechnologiczną zdecydowanie częściej wskazują na szkodliwy wpływ PEM na zdrowie.
- Co ciekawe w orientacji pro „G” osoby o orientacji pro „G” z ograniczeniami wykazują mniejsze obawy o szkodliwości PEM, a orientacja anty „G” zdecydowanie większe niż populacja generalna. Może być to związane z intensywną promocją w ostatnich latach tej technologii i wiedzy o niej, co spowodowało z jednej strony zniwelowanie obaw osób nie do końca do niej przekonanych, a z drugiej zaostrzenie nastawienia osób, które były nastawione negatywnie.
- Okazuje się, że na postrzeganie szkodliwości PEM ma wpływ także styl życia. Osoby preferujący bierny styl życia wykazują tendencję do mniejszych obaw o szkodliwości PEM. Podobnie dzieje się w przypadku samooceny zdrowia fizycznego i psychicznego – osoby mające większe lub mniejsze kłopoty ze zdrowiem mniej się boją PEM.

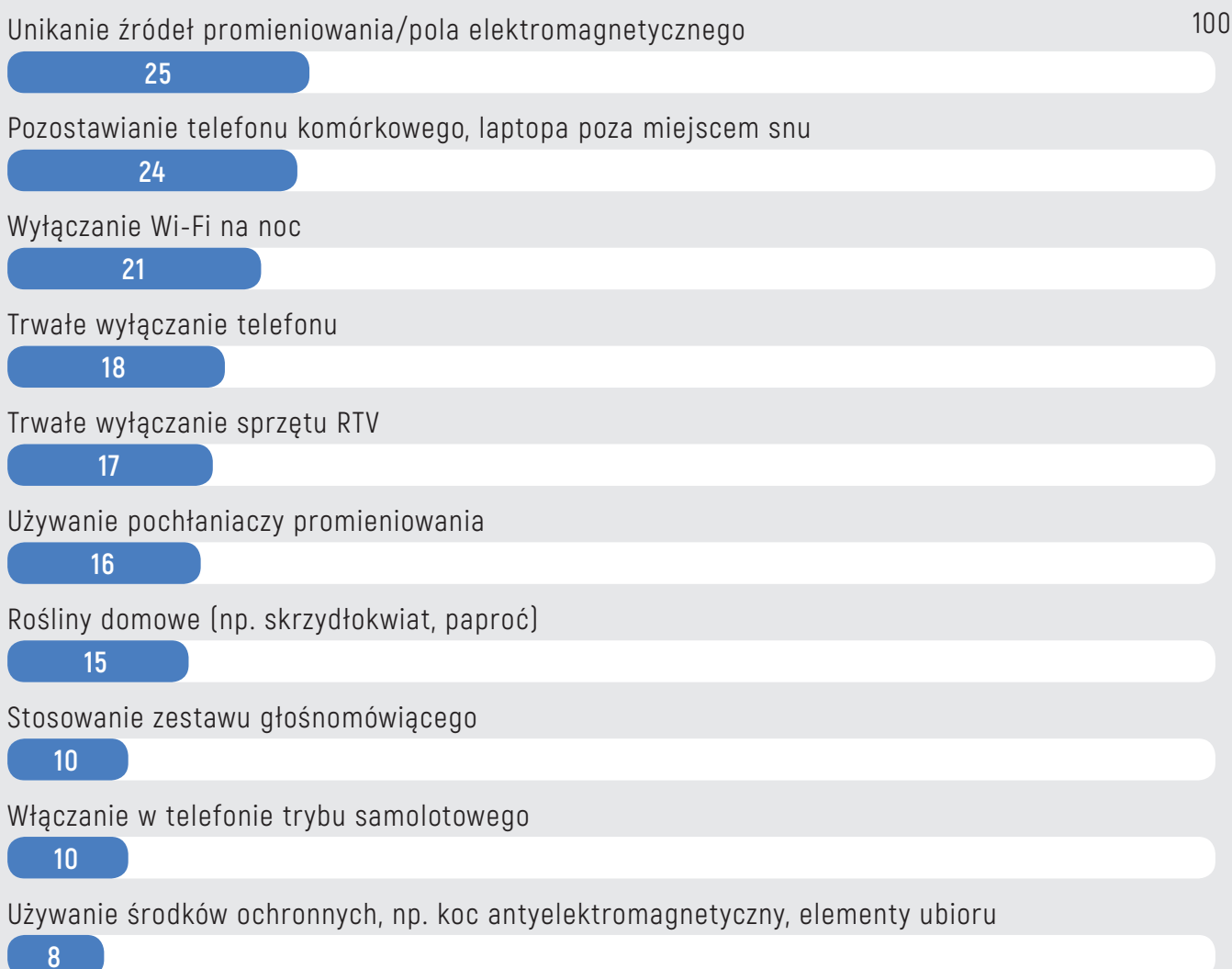
Zachowania chroniące przed nadmiernym PEM

P12. KTÓRE Z NASTĘPUJĄCYCH ZACHOWAŃ MOGĄ PRZYCZYNIĆ SIĘ DO OCHRONY PRZED NADMIERNYM POLEM ELEKTROMAGNETYCZNYM (PEM)?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

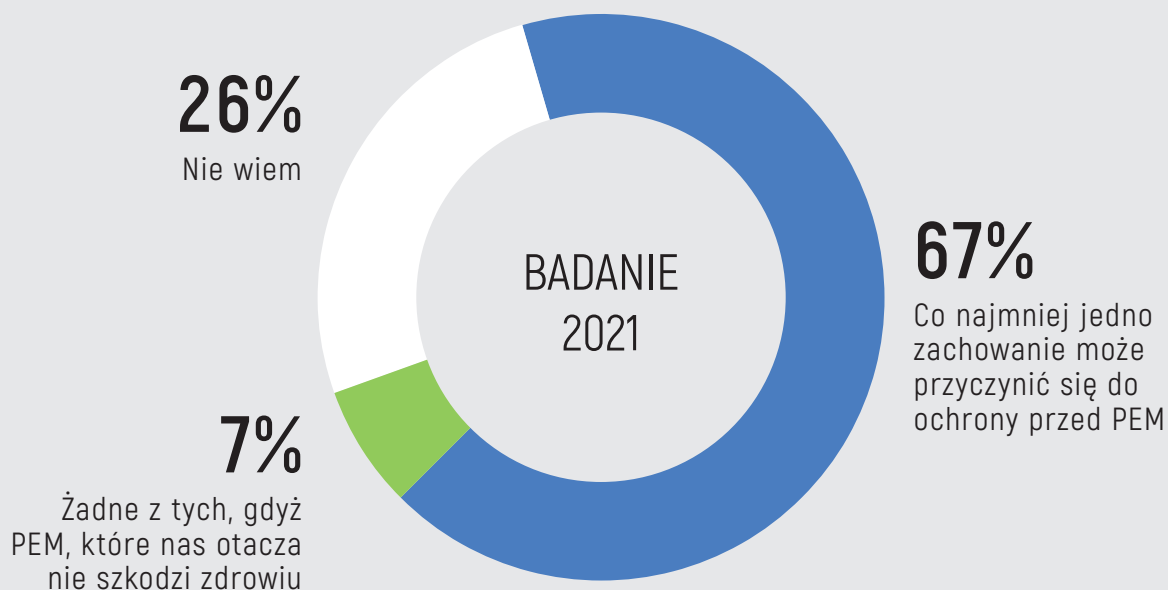
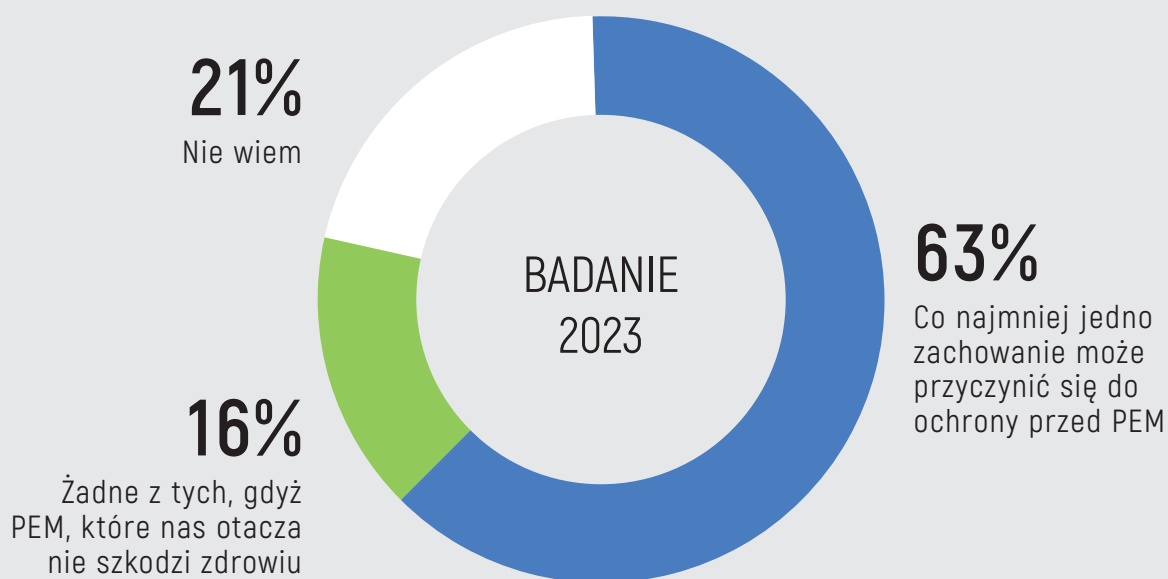
Źródło: Omnibus face-to-face

Zachowania chroniące przed nadmiernym PEM

P12. KTÓRE Z NASTĘPUJĄCYCH ZACHOWAŃ MOGĄ PRZYCZYNIĆ SIĘ DO OCHRONY PRZED NADMIERNYM POLEM ELEKTROMAGNETYCZNYM (PEM)?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

Źródło: Omnibus face-to-face

Zachowania chroniące przed nadmiernym PEM

- Blisko 2/3 badanych wskazuje co najmniej jedno zachowanie, które może przyczynić się do ochrony przed PEM. Nieco mniej niż 1/5 badanych nie wskazuje żadnego zachowania, gdyż uważają, że PEM, które nas otacza, nie szkodzi zdrowiu.
- Ci, którzy wskazują co najmniej jedno zachowanie chroniące przed PEM, deklarują najczęściej: unikanie źródeł PEM, pozostawianie telefonu komórkowego, laptopa poza miejscem snu i wyłączenie Wi-Fi na noc – zachowania wskazywane przez 1/5 – 1/4 badanych.
- W porównaniu do badania z 2021 podwoił się odsetek respondentów, którzy nie wskazali żadnego zachowania, uważając, że PEM nie szkodzi zdrowiu (z 7% do 16%).
- W odniesieniu do poszczególnych zachowań największe spadki wskazań między 2021 a 2023 odnotowuje się dla: unikanie źródeł PEM, trwałe wyłączenie sprzętu RTV, pozostawianie telefonu komórkowego, laptopa poza miejscem snu, wyłączenie Wi-Fi na noc, stosowanie zestawu głośnomówiącego (spadki o co najmniej 5 punktów procentowych).
- Podobnie jak w poprzednim badaniu wśród zachowań mogących przyczynić się do ochrony przed nadmiernym PEM Polacy najczęściej wymieniają: unikanie źródeł PEM (25% do 33% w poprzednim badaniu), pozostawianie telefonu komórkowego, laptopa, tabletu poza miejscem snu (24% do 29%), wyłączenie sieci Wi-Fi na noc (21% do 26%) oraz trwałe wyłączenie sprzętu RTV (17% do 24%). Należy podkreślić spadek wskazań zachowań, które miałyby się przyczynić do ochrony przed nadmiernym PEM. Ankietowani wskazali także na rolę roślin w zabezpieczeniu przed PEM (15% wskazań. Prawdopodobnie związane jest to z przekonaniem, że skoro rośliny mogą pochłaniać zanieczyszczenia z powietrza, to mogą też chronić ludzi przed polem elektromagnetycznym).
- Co istotne 16% respondentów (w stosunku do 7% w poprzednim badaniu) uważa, że żadne ze wskazanych w badaniu zachowań nie chroni przed PEM, gdyż PEM nie szkodzi zdrowiu. Nieco mniej osób (21% do 26%) nie umiało wskazać żadnego zachowania. Świadczy to o tym, że w społeczeństwie, pomimo autodeklaracji ankietowanych na temat braku znajomości PEM, wiedza na ten temat jest coraz większa. Niepokoi jednak, że wciąż dość duża część badanych uważa, że przed nadmiernym polem elektromagnetycznym chronią specjalne środki ochrony, jak pochłaniacze promieniowania (16% do 20% w poprzednim badaniu), czy koce antyelektromagnetyczne (8% do 12%). Tu także jednak obserwujemy znaczącą poprawę w stosunku do badania sprzed dwóch lat.

Jako dziennikarza naukowego najbardziej zainteresował mnie wątek jednoczesnej niewiedzy na temat pola/promieniowania elektromagnetycznego i obaw z nim związanych. Sama niewiedza wydaje mi się czymś naturalnym i spodziewanym – jeśli ktoś nie interesuje się aktywnie tematami naukowymi, to wiedza szkolna szybko idzie w niepamięć, a nowa się nie pojawia. I choć na co dzień PEM pojawia się w tysiącach zastosowań, to traktujemy je instrumentalnie, nie przywiązując uwagi do jego istnienia.

Bardziej niepokojące są dane wskazujące na to, że znacząca część ankietowanych obawia się działania pola elektromagnetycznego w zakresie, jaki jest używany w telefonii komórkowej. Z pewnością nie są to ich własne wnioski, najprawdopodobniej to efekt dezinformacji szerzonej przede wszystkim w internecie. Dlatego ważne są dobrze zaplanowane i przeprowadzone działania edukacyjne, które uwzględniają obawy pojawiające się tam, gdzie brak wiedzy łączy się z celowymi działaniami mającymi dezinformować.

Piotr Stanisławski, dziennikarz naukowy, Crazy Nauka

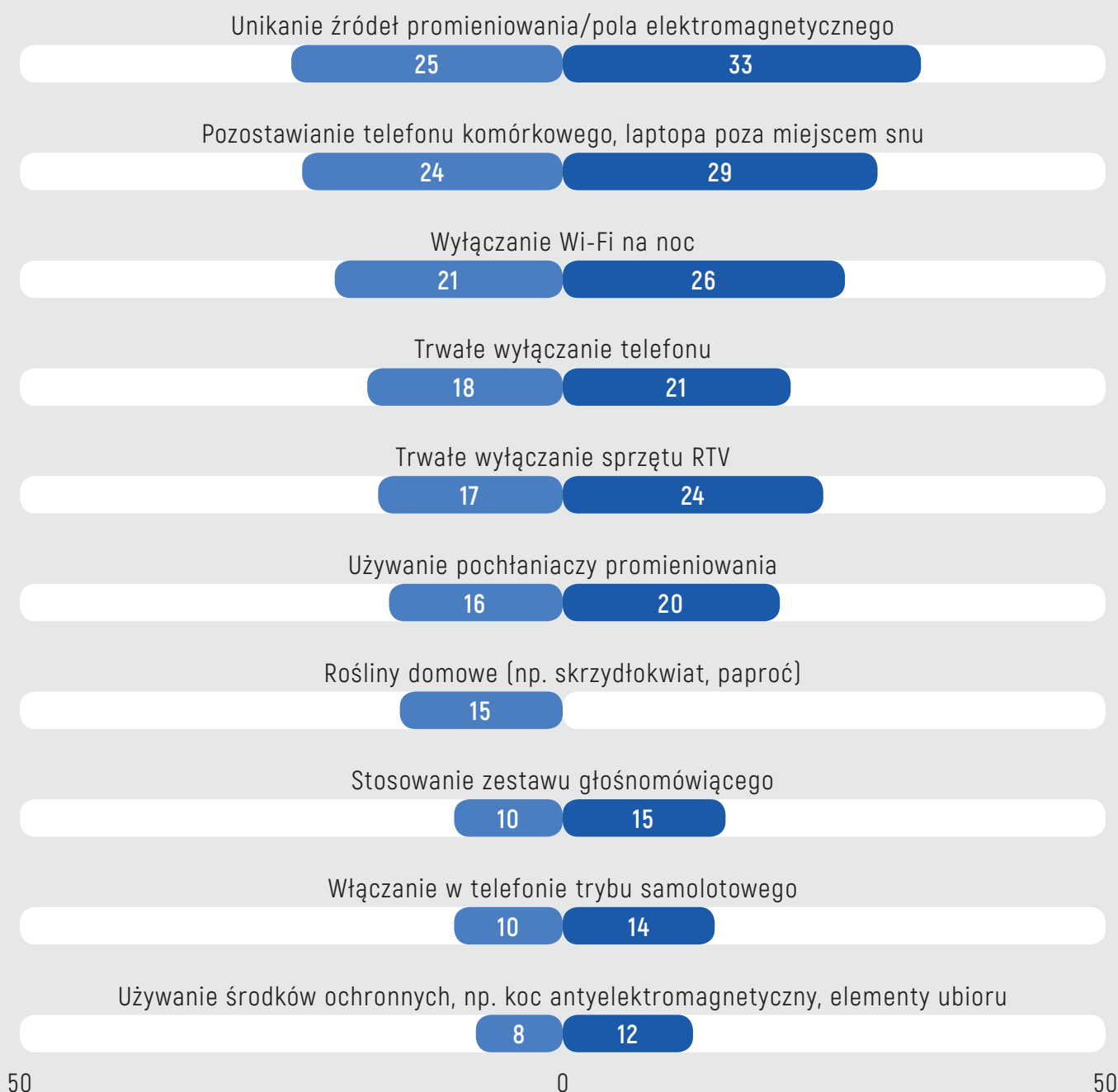
Zachowania chroniące przed nadmiernym PEM

P12. KTÓRE Z NASTĘPUJĄCYCH ZACHOWAŃ MOGĄ PRZYCZYNIĆ SIĘ DO OCHRONY PRZED NADMIERNYM POLEM ELEKTROMAGNETYCZNYM (PEM)?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

BADANIE 2023

BADANIE 2021

Źródło: Omnibus face-to-face

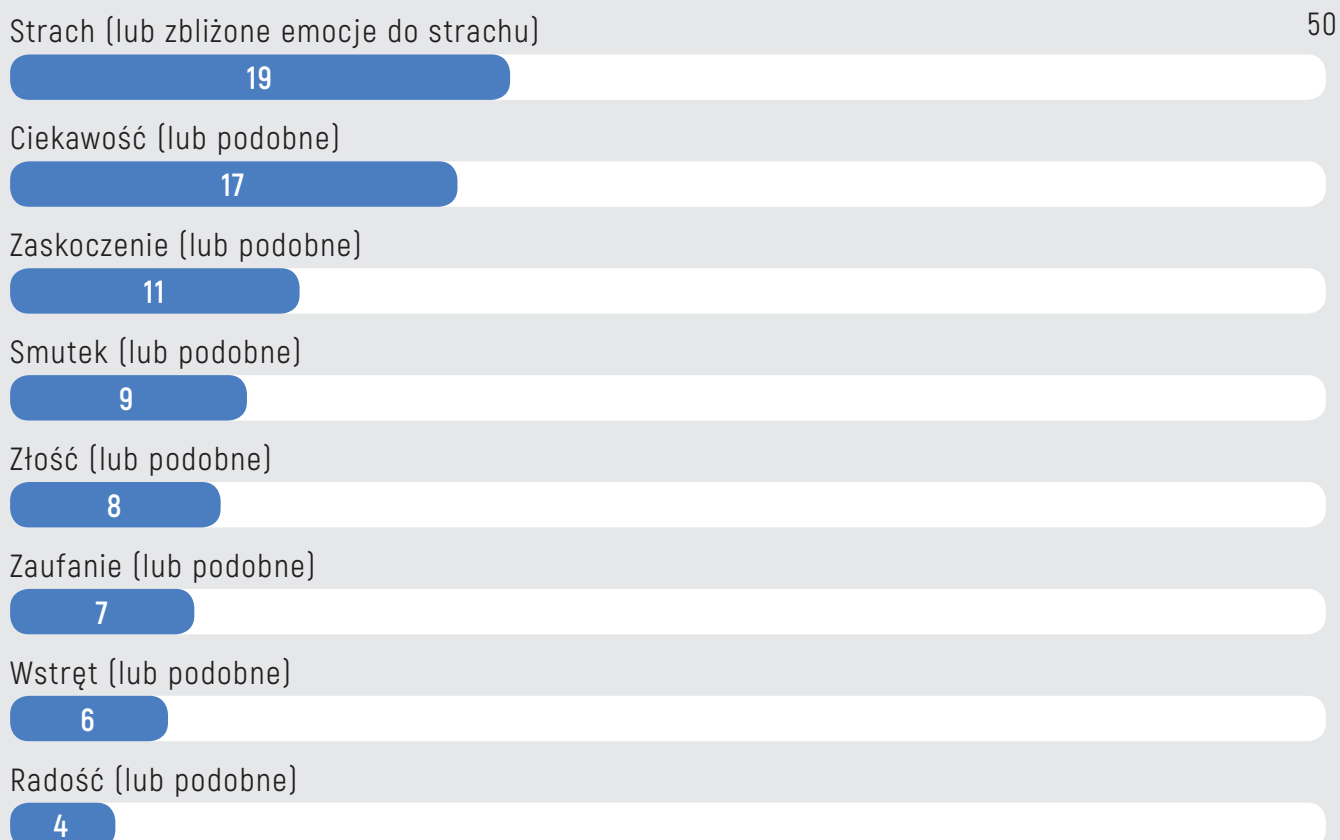
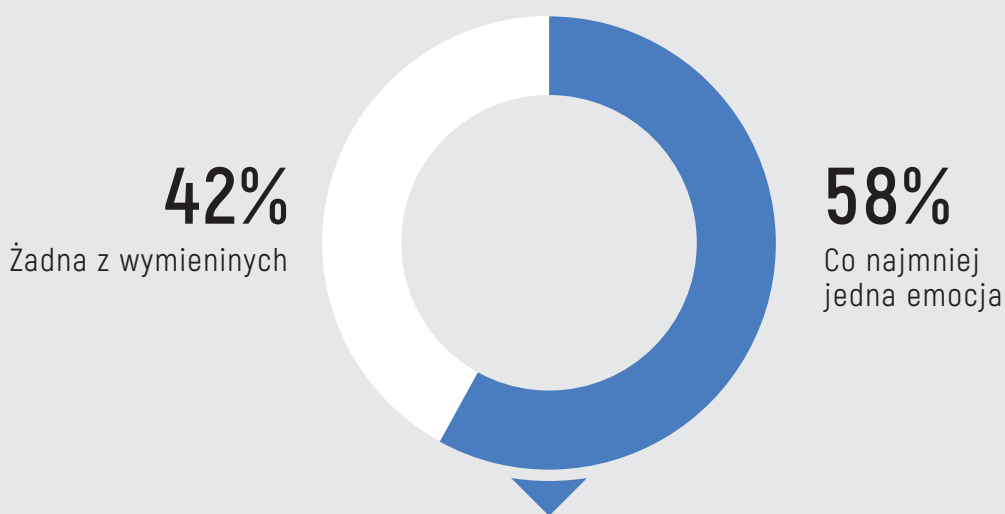
**Emocje
związane
z PEM**

Emocje związane z treściami dotyczącymi PEM

P13. JAKIE EMOCJE POJAWIAJĄ SIĘ U PANA(I), GDY SPOTYKA SIĘ PAN(I) Z TREŚCIAMI DOTYCZĄCYMI POLA/PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

Źródło: Omnibus face-to-face

Emocje związane z treściami dotyczącymi PEM

Pole elektromagnetyczne i pojęcia z tym powiązane nie wzbudzają żadnych emocji u 42% Polaków.

Emocje zgłaszane przez badanych to (uporządkowane według częstości występowania):

Strach (19% wszystkich badanych) wyraża negatywną ocenę, której może towarzyszyć reakcja ucieczki lub ataku. Jest to emocja ostrzegająca przed ryzykiem, pozwalająca przygotować się na nieznane. Jest interpretowaniem bodźca jako zagrażającego i może się wiązać z wołaniem o pomoc. Jest najczęściej występującą w tym badaniu.

Ciekawość (17%) wyrażająca generalnie pozytywną ocenę jednak z pewną domieszką niepewności co do pozytywności bodźca. Wyraża wahanie wynikające z połączenia podekscytowania z niepokojem. Jest drugą co do częstości występującą emocją.

Zaskoczenie (11%) pojawia się w sytuacji, kiedy spotyka nas **coś niespodziewanego** lub nasze oczekiwania się nie spełniają. **W zależności od tego, jakie inne emocje towarzyszą zaskoczeniu może być odczytywana jako zachwyty (towarzyszy jej radość) albo rozczarowanie (towarzyszy jej smutek).** W tych badaniach ten drugi układ jest bardziej prawdopodobny.

Smutek (9%), który jest interpretowany jako poczucie straty lub bycia osamotnionym. W badaniach należy do grupy rzadziej zgłaszanych emocji (<10%).

Złość (8%) wyraża negatywną oceną połączoną z chęcią zrobienia czegoś. Wiąże się z agresją, atakiem na źródło emocji. Może być wyrazem albo tylko niezadowolenia (łagodne natężenie) albo wręcz groźby (silne natężenie).

Zaufanie (7%) to wyraz poczucia bezpieczeństwa. Pojawia się, gdy, spodziewamy się, że coś będzie działało w sposób zgodny z naszymi oczekiwaniami.

Wstręt (6%) to wyraz niechęci, wręcz obrzydzenia. Obecność tej emocji zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia agresji i przemocy wobec innych.

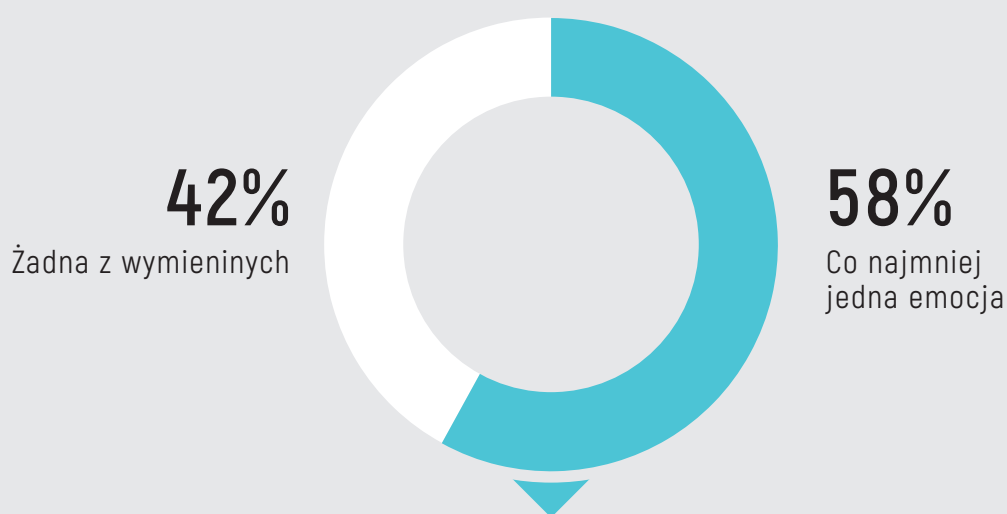
Radość (4%) wiąże się z szeroką gamą pozytywnych reakcji, z uśmiechem, z poczuciem, że coś nam się podoba.

W badaniu dominują negatywne emocje. Choć warto wrócić uwagę na ciekawość i zaskoczenie jako emocje, na których można budować wiedzę i pozytywne ustosunkowania do nowych technologii (w tym PEM). Jednak generalnie PEM ma negatywny wydźwięk.

Emocje związane z treściami dotyczącymi PEM

P13. JAKIE EMOCJE POJAWIAJĄ SIĘ U PANA(I), GDY SPOTYKA SIĘ PAN(I) Z TREŚCIAMI DOTYCZĄCYMI POŁA/PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

POPULACJA GENERALNA

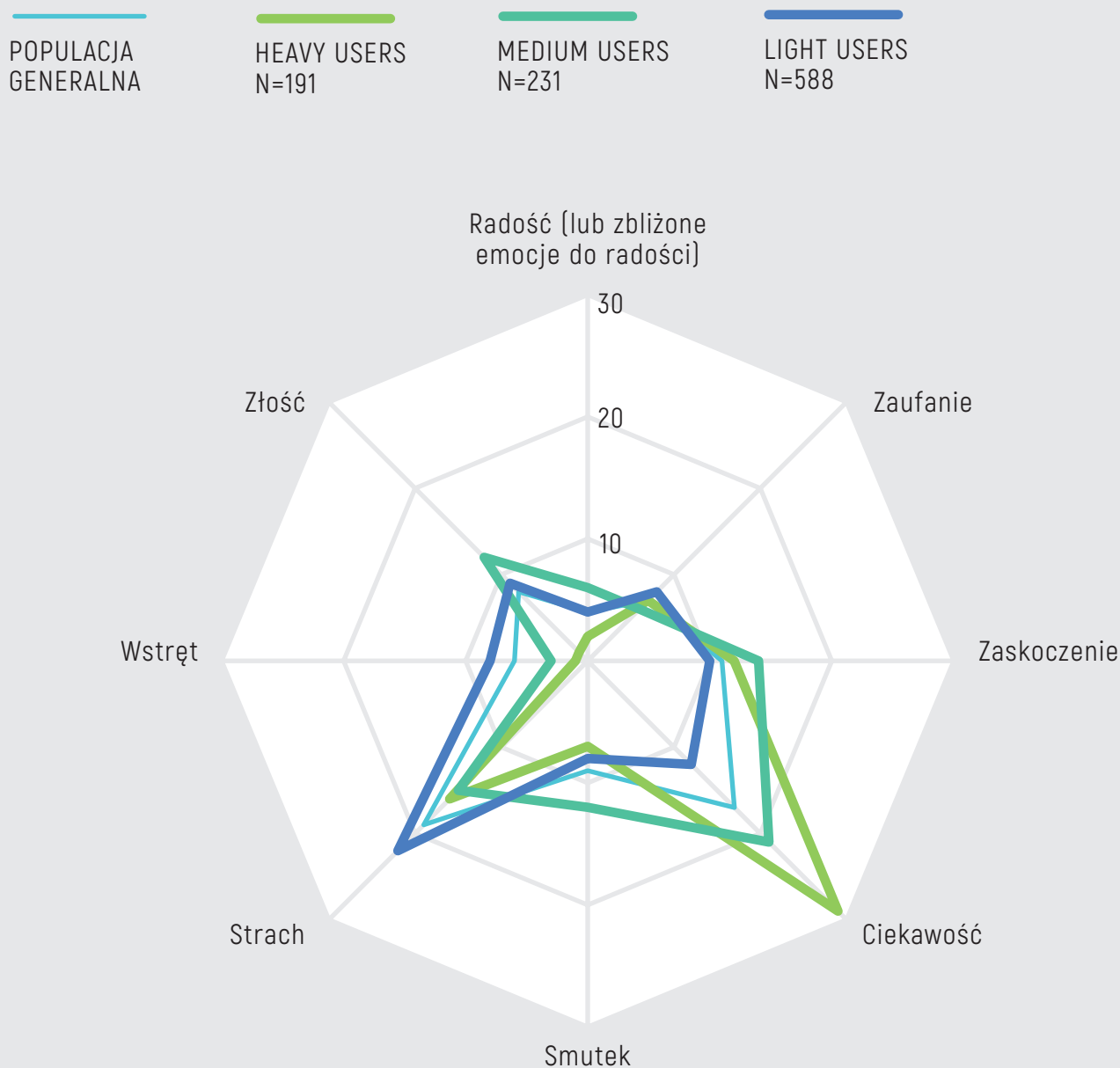

Źródło: Omnibus face-to-face

Emocje związane z treściami dotyczącymi PEM

P13. JAKIE EMOCJE POJAWIAJĄ SIĘ U PANA(I), GDY SPOTYKA SIĘ PAN(I) Z TREŚCIAMI DOTYCZĄCYMI POŁA/PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

Źródło: Omnibus face-to-face

Emocje związane z treściami dotyczącymi PEM

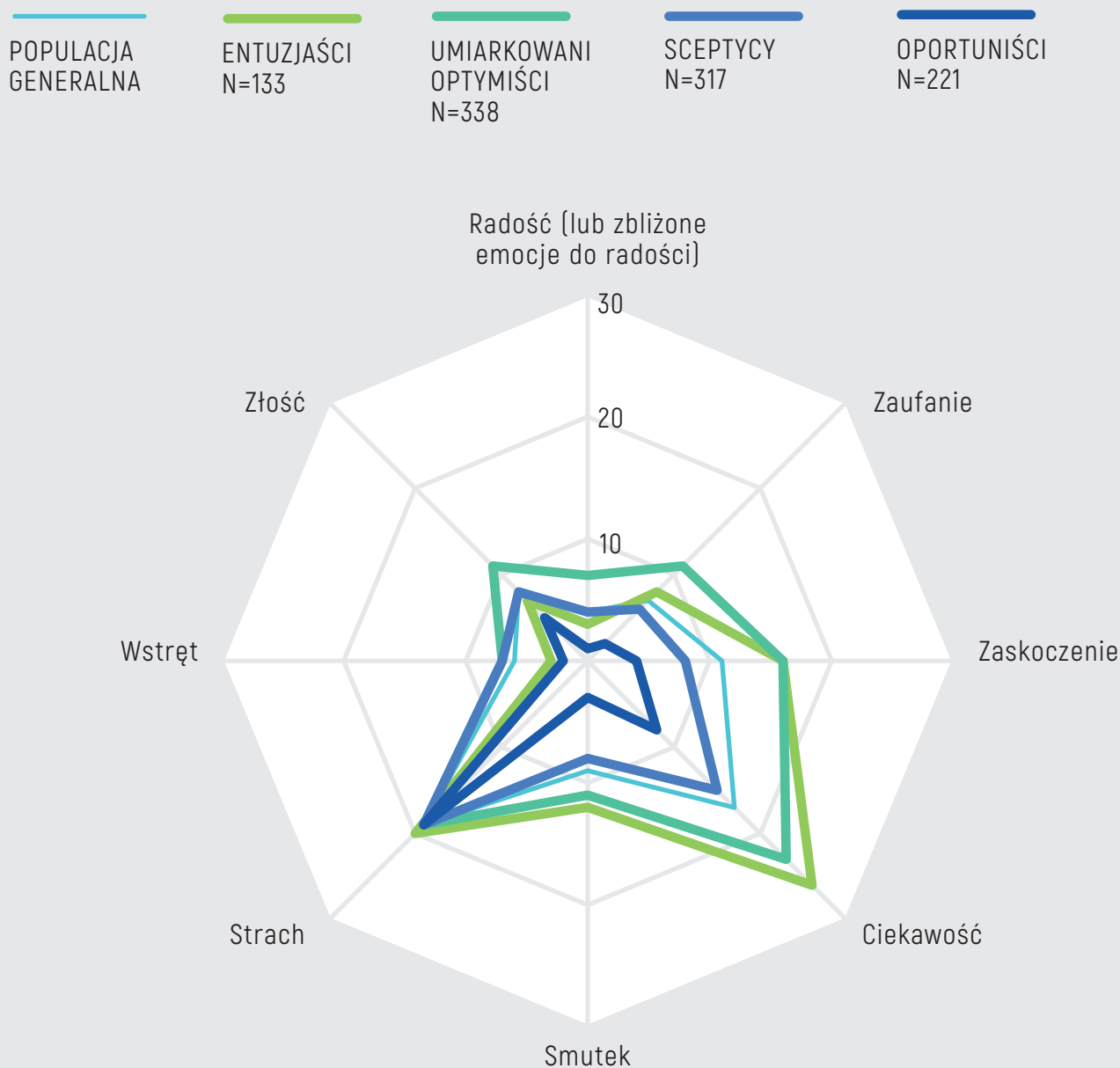
- W przypadku heavy users dominuje ciekawość, ale też jest sporo strachu. Prawie wcale nie ma silnych negatywnych emocji – złości i wstrętu. Jednocześnie nie ma też śladów radości. Można by tę grupę scharakteryzować jako zbliżoną do punktu neutralnego, lekko pozytywną i jednocześnie ambiwalentną.
- U medium users można zaobserwować największą ambiwalencję doświadczanych emocji. Najbardziej wyróżniające są emocje złości i zaskoczenia, które odczuwają częściej niż w innych grupach. Za to rzadziej zgłaszają ciekawość niż heavy users. Wyraźnie czują się często zaskakiwani (być może tym, że tu jest PEM w urządzeniu, z którego korzystają lub środowisku, w którym przebywają), co budzi u nich złość.
- Wyniki grupy light users są najbardziej podobne do wyników z całego badania – dominuje strach. W grupie tej strach zapewne blokuje chęć używania nowych technologii, co wzmacnia z kolei strach.

Emocje związane z treściami dotyczącymi PEM

P13. JAKIE EMOCJE POJAWIAJĄ SIĘ U PANA(I), GDY SPOTYKA SIĘ PAN(I) Z TREŚCIAMI DOTYCZĄCYMI POLA/PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

Źródło: Omnibus face-to-face

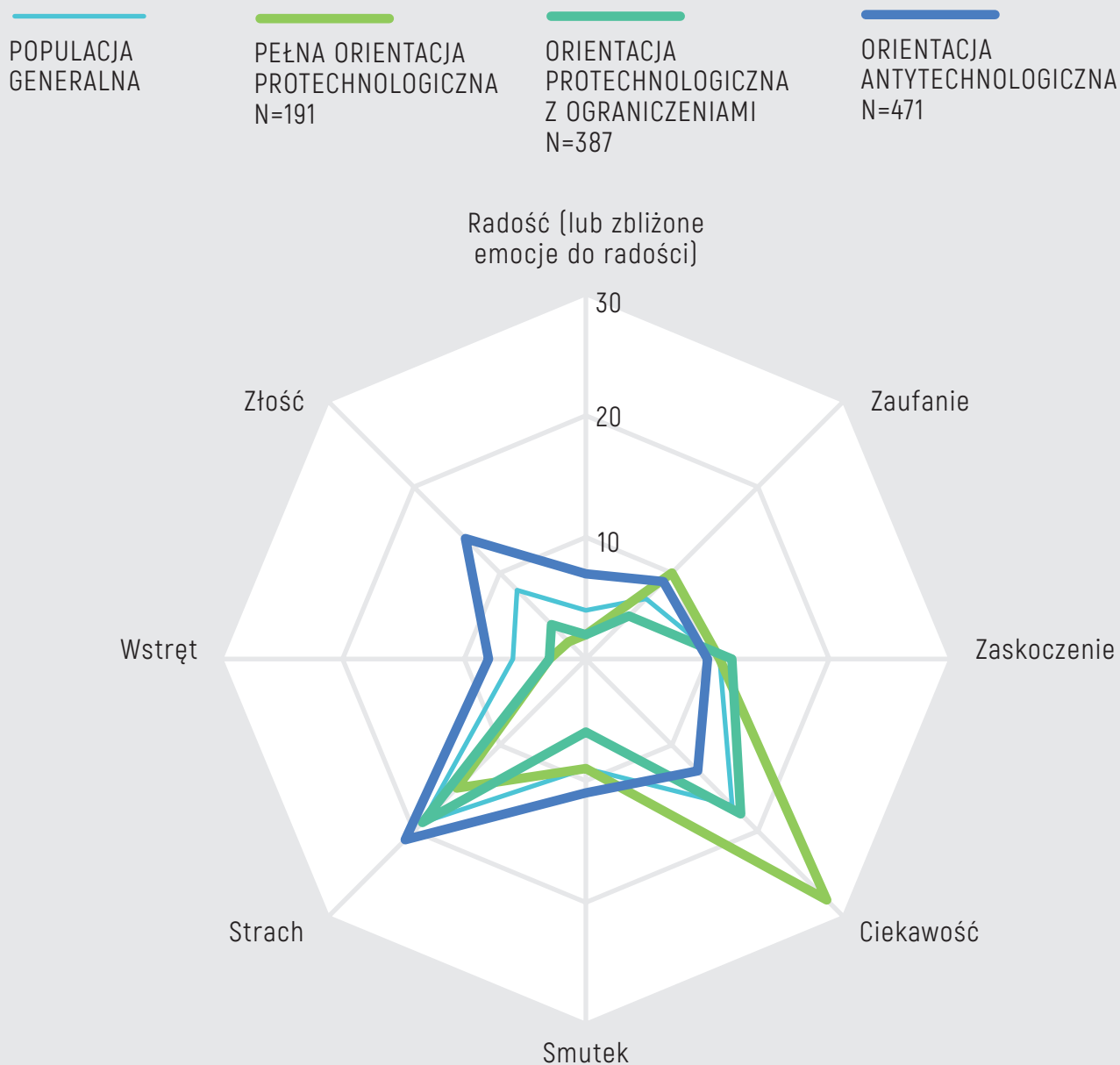
Emocje związane z treściami dotyczącymi PEM

- Warto zwrócić uwagę, że emocja strachu występuje we wszystkich grupach ze zbliżoną częstotliwością. Entuzjaści i Optymiści (obie grupy) mają dużo ciekawości. Pojawia się triada emocji: ciekawość, strach, zaskoczenie. Więcej jest ciekawości niż strachu. U optymistów jest więcej zaufania niż u Entuzjastów.
- U oportunistów brakuje innych emocji poza strachem!
- Rozkład wyników w grupie Sceptycy wykazuje największe podobieństwo do wyników całej populacji. Można powiedzieć, że ta grupa jest najbardziej typowa.

Emocje związane z treściami dotyczącymi PEM

P13. JAKIE EMOCJE POJAWIAJĄ SIĘ U PANA(I), GDY SPOTYKA SIĘ PAN(I) Z TREŚCIAMI DOTYCZĄCYMI POŁA/PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

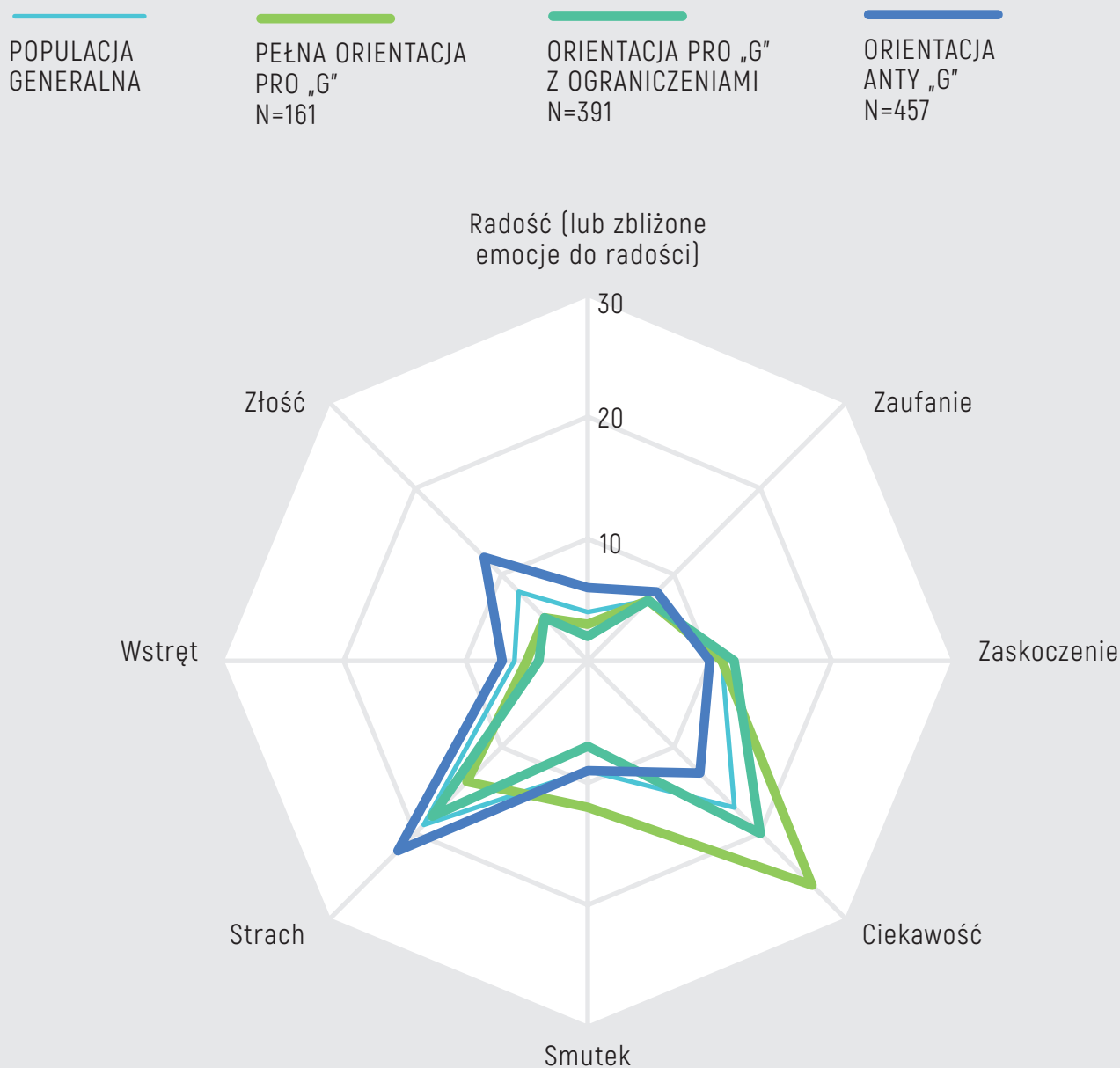
Źródło: Omnibus face-to-face

Emocje związane z treściami dotyczącymi PEM

P13. JAKIE EMOCJE POJAWIAJĄ SIĘ U PANA(I), GDY SPOTYKA SIĘ PAN(I) Z TREŚCIAMI DOTYCZĄCYMI POLA/PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

Źródło: Omnibus face-to-face

Emocje związane z treściami dotyczącymi PEM

- W orientacji antytechnologicznej dominuje strach i złość. Ten zestaw emocji sugeruje wystąpienie zachowań wrogich wobec obiektów emitujących PEM.
- W segmentach protechnologicznych jest bardzo mało strachu i wstrętu. Jednocześnie w segmencie pełnej akceptacji jest więcej ciekawości i zaufania, a mniej strachu. Ci którzy korzystają z urządzeń nowej technologii odczuwają bardziej pozytywne emocje, gdy mają do czynienia z treściami na temat PEM.
- W grupie Pełna orientacja pro – dużo jest emocji ciekawość.
Zwolennicy nowych technologii Orientacja anty dominuje strach i złość.

Postrzeganie zjawiska PEM

Emocje związane z treściami dotyczącymi PEM

- Ponad połowa badanych wskazała co najmniej jedną emocję, która pojawia się u nich, gdy spotykają się treściami dotyczącymi PEM. Najczęściej są to strach oraz ciekawość (blisko po 1/5 respondentów). Wyniki różnicują się w zależności od grupy docelowej, np. wśród heavy users nowych technologii dominuje ciekawość, a nie strach. Podobnie w przypadku entuzjastów nowych technologii, czy reprezentantów pełnej orientacji protechnologicznej i pro „G”. Strach jest dominującą emocją wśród reprezentantów przeciwnych orientacji – oportunistów wobec nowoczesnych technologii, reprezentantów orientacji anty technologicznej i anty „G”. W przypadku tych ostatnich wyróżniającą się emocją jest również złość. Negatywne emocje związane z PEM wynikają z obawy przed tym, czego nie można zobaczyć, zwłaszcza w sytuacji braku wiedzy na temat zjawiska. Efekt ten zdecydowanie „łagodzi” psychologiczny mechanizm generalizacji w obszarze postrzegania – pozytywne postawy wobec nowoczesnych technologii współwystępują z bardziej pozytywnymi emocjami związanymi z PEM.

Zadziwienie może budzić duży odsetek respondentów, którzy twierdzą, że PEM nie wywołuje w nich żadnych emocji. To segment indyferentnych. Można ich traktować jako segment docelowy oddziaływać, bo prawdopodobieństwo wzbudzenie pozytywnych emocji w tej grupie jest dużo wyższe niż zmiana emocji w grupach sceptyków. Inną ścieżką wzbudzania pozytywniejszych emocji wobec PEM jest zachęcanie do korzystania z urządzeń nowej technologii.) Jak widać osoby protechnologiczne, używające urządzenia wykazują więcej pozytywnych emocji niż przeciwnicy, czy segment indyferentnych. Jednak we wszystkich grupach pojawiają się emocje związane z obawami i niepewnością, nawet w tych segmentach społecznych, w których korzystanie z nowych technologii jest wysokie. Kluczowe dla kwestii są emocje strachu przed PEM i ciekawości (te emocje pojawiają się najczęściej) Przy czym strach nie wyklucza z grupy pozytywnie nastawionych do PEM.

Najrzadziej pojawiają się emocje radości i zaufania (+), oraz wstrętu (-). Rzadko pojawia się też złość i smutek (-).

Bohdan Rożnowski, prof. KUL

Część badanych, co prawda niewielka, deklaruje zaufanie do PEM, czyli wierzy, że na tej technologii można polegać i nie będzie ona działała na szkodę jej użytkowników. Zaufanie to postawa przynosząca wiele korzyści. Zachęca do korzystania z technologii, rodzi otwartość wobec nowych rozwiązań, buduje pewność siebie w podejmowaniu decyzji związanych z korzystaniem z technologii, to z kolei zapewnia większy poziom satysfakcji. Według wyników badania, wśród respondentów dominuje jednak strach wynikający z podejrzliwości wobec nowych technologii i ostrożności związanej z korzystaniem z nich. Współistnienie skrajnych emocji i postaw m.in. zaufania i nieufności jest czymś zupełnie naturalnym (Lewicki i in. 1998). Nieufność przejawiająca się strachem nie musi być ograniczeniem, często jest stanem charakterystycznym dla przenikliwych i rozważnych użytkowników, którzy posiadają pewną wiedzę, doświadczenia. Może być również reakcją obronną zabezpieczającą przed ewentualnymi szkodami (Sankowska, 2011). McKnight i Chervany (2001) twierdzą wręcz, że wysokiemu zaufaniu powinna towarzyszyć „zdrowa” nieufność, która dzięki bieżącemu monitoringowi sytuacji, pomaga zidentyfikować problemy i stosunkowo łatwo je rozwiązać, a przede wszystkim nie narażać się na utratę zaufania.

Dodatkowo poziom zaufania i nieufności może zmieniać się przez cały czas poznawania nowej technologii. Ważne są więc proporcje pomiędzy tymi postawami. Co oczywiste poziom nieufności i strachu zazwyczaj jest większy w pierwszych etapach zapoznawania się ze sposobem użytkowania technologii i wraz z nabywaniem doświadczenia maleje. Przewaga strachu utrzymująca się mimo upływu czasu może stanowić istotne ograniczenie w rozwoju technologii z powodu braku jej akceptacji przez użytkowników.

dr hab. Katarzyna Krot, Politechnika Białostocka

Użytkowanie nowoczesnych technologii

Użytkowanie nowoczesnych technologii

Sieci komórkowe i technologie oparte na nich są obecnie niezwykle ważnym elementem życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego. Do najczęstszych zastosowań sieci komórkowych w społeczeństwie należą: komunikacja, handel, zarządzanie finansami (w tym bankowość elektroniczna), rozrywka, edukacja, zarządzanie transportem. To również niezwykle ważne narzędzie w życiu codziennym, pomagają ludziom komunikować się ze sobą, zarządzać swoimi finansami, prowadzić biznes, a także korzystać z różnego rodzaju usług i rozrywek.

Cele wykorzystania nowoczesnych technologii

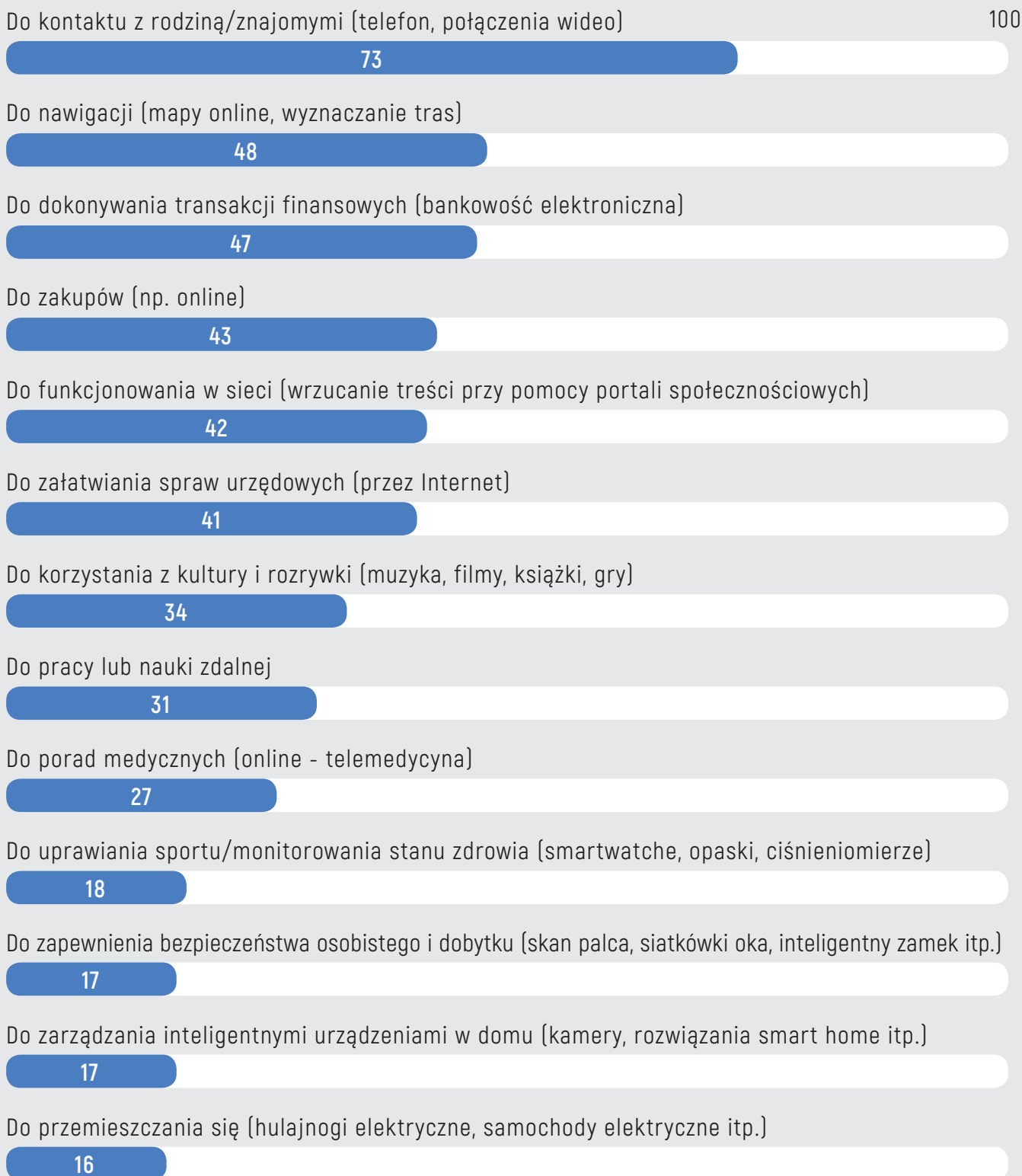
- Nowoczesne technologie są głównie wykorzystywane do kontaktu z rodziną/znajomymi (telefon, połączenia video) (73% badanych). W drugiej kolejności wymieniane są: nawigacja (mapy online, wyznaczanie tras) (48%), bankowość elektroniczna (połowa badanych) (47%), w trzeciej kolejności: zakupy online (43%), wrzucanie treści przy pomocy portali społecznościowych (42%) oraz załatwianie spraw urzędowych przez Internet (41%).
- Uzyskane wyniki odnoszące się do skali korzystania z zakupów online oraz załatwiania spraw urzędowych przez Internet są ogólnie zbieżne z wynikami badań realizowanych przez GUS. Według danych GUS (Społeczeństwo informacyjne w Polsce w 2022 r.), przeszło 64% polskiego społeczeństwa dokonało w ciągu ostatnich 12 miesięcy zakupów przez Internet.
- Według danych GUS w 2022 r. przeszło 55% polskiego społeczeństwa w wieku 16–74 lat skorzystało w ciągu ostatnich 12 miesięcy z usług administracji publicznej przez Internet. Częściej z e-administracji korzystają osoby zamieszkujące miasta (60,3%), niż wsie (48,1%). Do najczęściej realizowanych czynności wykonywanych za pośrednictwem stron internetowych lub aplikacji jednostek administracji publicznej należą: wyszukiwanie informacji, pobieranie lub drukowanie formularzy urzędowych oraz wysyłanie wypełnionych deklaracji podatkowych (Społeczeństwo informacyjne w Polsce w 2022 r.).
- W stosunku do badań przeprowadzonych 2 lata temu, zdecydowanie wzrósł odsetek badanych korzystających z usług medycznych online (telemedycyna). W 2021 roku ten rodzaj usług wskazało 17% respondentów, podczas gdy w 2023 roku, aż 27%. Bez wątplenia jest to efekt sytuacji pandemicznej, kiedy większość społeczeństwa została zmuszona do korzystania z tej formy usług, z drugiej strony stworzyło to nowe możliwości wynikające z nabytych umiejętności. Pomimo zakończenia pandemii, przeszło ¼ respondentów na co dzień korzysta z usług medycznych drogą online.
- Ogółem, rozwiązania oparte na nowoczesnych technologiach są chętnie wykorzystywane przez badanych w ich życiu codziennym, prywatnym i zawodowym.

Społeczeństwo informacyjne w Polsce w 2022 r. GUS, Warszawa 2023. Dostęp: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spolczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne-w-polsce-w-2022-roku,2,12.html>

Cele wykorzystania nowoczesnych technologii

P1. DO CZEGO WYKORZYSTUJE PAN(I) NA CO DZIEŃ ROZWIĄZANIA OPARTE NA NOWOCZESNYCH TECHNOLOGIACH (W TYM OPARTE NA SIECIACH KOMÓRKOWYCH)?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

Źródło: Omnibus face-to-face

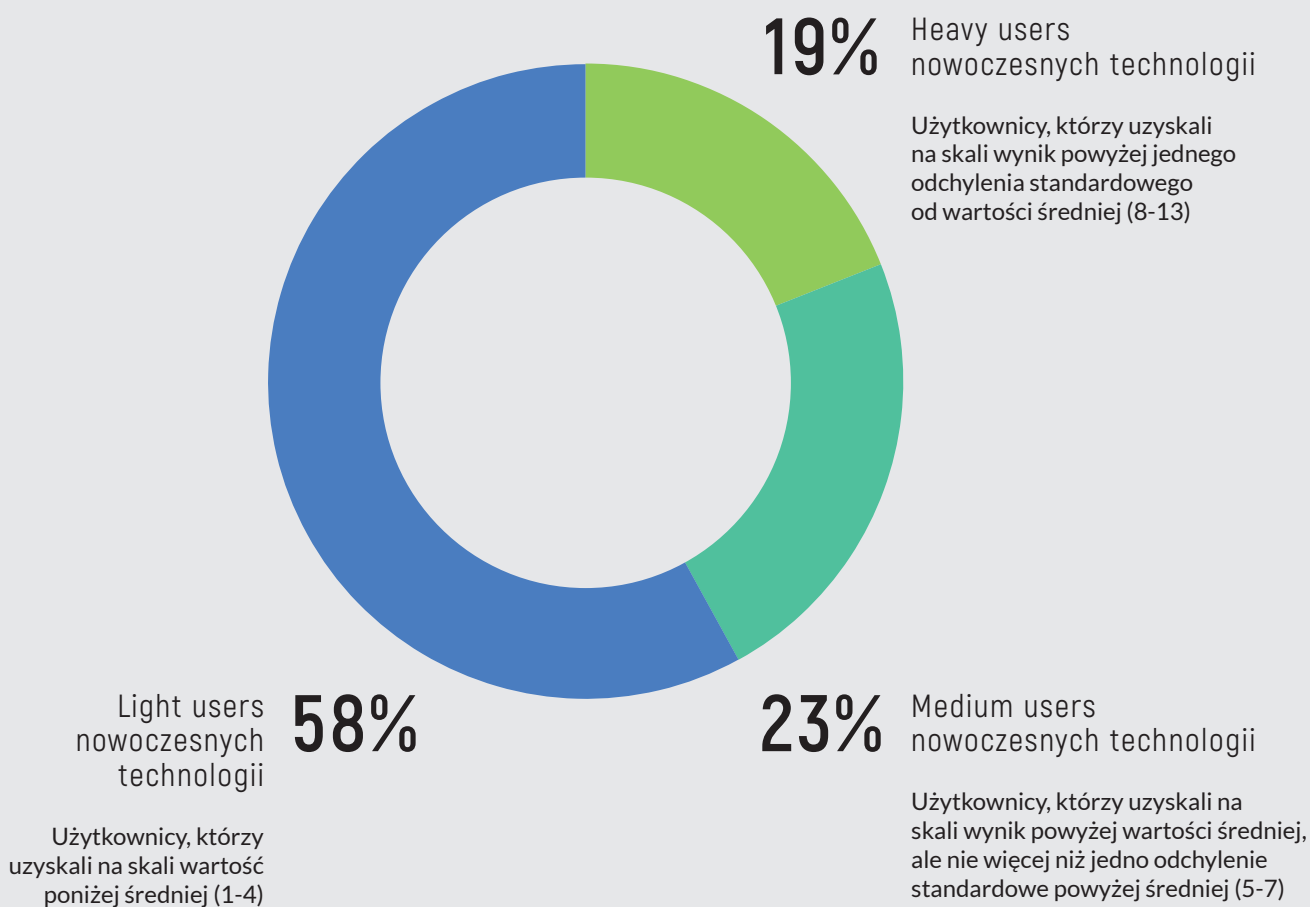
Intensywność wykorzystania nowoczesnych technologii

Skala użytkowania nowoczesnych technologii powstała na podstawie indeksacji. W pyt. 5 respondenci zostali poproszeni o wskazanie, które z trzynastu rozwiązań opartych na nowoczesnych technologiach (w tym oparte na sieciach komórkowych) wykorzystują w życiu codziennym. Za każde użytkowane rozwiązanie respondent otrzymywał 1 punkt. W ten sposób powstała skala od 0 do 13. Za osoby wykorzystujące nowoczesne technologie w niewielkim zakresie (light users) uznano osoby, które uzyskały wynik na skali poniżej średniej (1-4). Za osoby wykorzystujące nowoczesne technologie w średnim zakresie (medium users) uznano osoby, które uzyskały wynik na skali powyżej wartości średniej, ale nie więcej niż jedno odchylenie standardowe

powyżej średniej (5-7). Z kolei osoby, które uzyskały wynik na skali powyżej jednego odchylenia standardowego od wartości średniej (8-13) zakwalifikowane zostały do segmentu wykorzystującego nowoczesne technologie w największym zakresie (heavy users).

Tak zbudowana skala posłużyła do segmentacji respondentów:

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

Intensywność wykorzystania nowoczesnych technologii

- Na tle całej populacji do grupy heavy users częściej przynależą: osoby młode w wieku poniżej 44 lat, osoby pozostające w związkach małżeńskich/partnerskich, osoby z wykształceniem wyższym, osoby pracujące jako kadra zarządzająca lub pracownicy umysłowi, osoby, którym powodzi się bardzo dobrze, a przeciętny dochód na gospodarstwo wynosi więcej niż 8000 zł, osoby korzystające z Internetu. Uwzględniając poziom akceptacji technologii do grupy heavy users na tle całej populacji częściej przynależą osoby które: akceptują infrastrukturę PEM, są entuzjastami nowoczesnych technologii, osoby, które charakteryzuje pełna lub z ograniczeniami orientacja protechnologiczna oraz orientacja pro „G” oraz osoby, które dostrzegają szkodliwe oddziaływanie PEM. W kontekście preferowanego stylu życia są to osoby prowadzące aktywny styl życia oraz określające swój stan zdrowia psychicznego i fizycznego jako bardzo dobry.
- Na tle całej populacji do grupy light users częściej przynależą: osoby starsze w wieku powyżej 55 roku życia, emeryci/renciści, osoby z wykształceniem podstawowym lub zawodowym, osoby, które określiły swoją sytuację materialną jako średnią, które osiągają przeciętny dochód na gospodarstwo domowe poniżej 5 000 zł oraz osoby niekorzystające z Internetu. Uwzględniając poziom akceptacji technologii do grupy light users na tle całej populacji częściej przynależą osoby, które: nie akceptują infrastruktury PEM, są sceptykami i oportunistami w kontekście rozwoju nowoczesnych technologii, osoby, które charakteryzuje orientacja anty technologiczna i orientacja anty „G” oraz osoby, które dostrzegają szkodliwe oddziaływanie PEM. W kontekście preferowanego stylu życia są to osoby prowadzące bierny styl życia oraz wskazują, że posiadają problemy zdrowotne.
- Płeć nie determinuje intensywności wykorzystywania nowoczesnych technologii.
- Zarówno heavy users, jak i light users częściej niż w całej populacji dostrzegają szkodliwe oddziaływanie PEM.

Intensywność wykorzystania nowoczesnych technologii

P1. DO CZEGO WYKORZYSTUJE PAN(I) NA CO DZIEŃ ROZWIĄZANIA OPARTE NA NOWOCZESNYCH TECHNOLOGIACH (W TYM OPARTE NA SIECIACH KOMÓRKOWYCH)?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA N=1010	HEAVY USERS (8-13 ROZWIĄZAŃ) N=191	MEDIUM USERS (5-7 ROZWIĄZAŃ) N=231	LIGHT USERS (1-4 ROZWIĄZAŃ) N=588
PŁEĆ				
Mężczyzna	48%	51%	52%	46%
Kobieta	52%	49%	48%	54%
WIEK				
15-24 lata	11%	16%	16%	7%
25-34 lata	16%	29%	19%	10%
35-44 lata	20%	29%	21%	17%
45-54 lata	19%	18%	24%	18%
55-64 lata	16%	5%	13%	21%
65 lat i więcej	19%	4%	8%	28%
ŚREDNI WIEK	47 lat	37 lat	42 lata	52 lata
STAN CYWILNY				
Single	24%	27%	34%	19%
Związek małżeński/partnerski	58%	66%	56%	58%
Rozwiedzony(a)/separacja	8%	6%	7%	8%
Wdowiec/wdowa	10%	1%	3%	15%
WYKSZTAŁCENIE				
Podstawowe	17%	12%	11%	21%
Zasadnicze zawodowe	23%	9%	17%	29%
Średnie	34%	34%	38%	32%
Wyższe	27%	46%	33%	18%
MIEJSCE ZAMIESZKANIA				
Wieś	39%	41%	33%	42%
Miasto do 20 tys. mieszk.	13%	9%	14%	14%
Miasto 20-100 tys. mieszk.	19%	17%	16%	21%
Miasto 100-500 tys. mieszk.	16%	23%	17%	14%
Miasto pow. 500 tys. mieszk.	12%	11%	20%	10%

Intensywność wykorzystania nowoczesnych technologii

P1. DO CZEGO WYKORZYSTUJE PAN(I) NA CO DZIEŃ ROZWIĄZANIA OPARTE NA NOWOCZESNYCH TECHNOLOGIACH (W TYM OPARTE NA SIECIACH KOMÓRKOWYCH)?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA N=1010	HEAVY USERS (8-13 rozwiązań) N=191	MEDIUM USERS (5-7 rozwiązań) N=231	LIGHT USERS (1-4 rozwiązań) N=588
STATUS ZAWODOWY				
Kadra zarządzająca/samodzielny specjalista	12%	24%	15%	7%
Pracownik umysłowy/urzędnik	23%	33%	29%	18%
Robotnik	21%	15%	24%	21%
Emeryt/rencista	26%	6%	12%	38%
Działalność gospodarcza	5%	7%	5%	4%
Nieaktywni zawodowo/uczący się	11%	13%	15%	10%
AUTOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ				
Powodzi mi się bardzo dobrze/dobrze	33%	58%	38%	23%
Powodzi mi się znośnie/średnio	58%	41%	53%	66%
Powodzi mi się bardzo źle/źle	9%	1%	9%	11%
MIESIĘCZNY DOCHÓD NETTO GOSPODARSTWA DOMOWEGO				
Do 5000 PLN	23%	6%	13%	32%
5001-8000 PLN	43%	41%	40%	45%
Pow. 8000 PLN	34%	53%	47%	23%
POGLĄDY POLITYCZNE				
Lewicowe/zdecydowanie lewicowe	17%	15%	20%	17%
Centrolewicowe	13%	19%	13%	12%
Centroprawicowe	11%	11%	11%	11%
Prawicowe/zdecydowanie prawicowe	25%	18%	19%	29%
Trudno powiedzieć	34%	38%	37%	32%
KORZYSTANIE Z INTERNETU				
Tak	85%	100%	97%	75%
Nie	15%	0%	3%	25%

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE NIŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE WYŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

Intensywność wykorzystania nowoczesnych technologii

P1. DO CZEGO WYKORZYSTUJE PAN(I) NA CO DZIEŃ ROZWIĄZANIA OPARTE NA NOWOCZESNYCH TECHNOLOGIACH (W TYM OPARTE NA SIECIACH KOMÓRKOWYCH)?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA N=1010	HEAVY USERS (8-13 rozwiązań) N=191	MEDIUM USERS (5-7 rozwiązań) N=231	LIGHT USERS (1-4 rozwiązań) N=588
SEGMENTY AKCEPTACJI NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII				
Entuzjaści	13%	31%	23%	4%
Umiarkowani optymiści	33%	36%	44%	29%
Sceptycy	31%	18%	18%	41%
Oportuniści	22%	15%	16%	27%
ORIENTACJA PROTECHNOLOGICZNA				
Pełna orientacja protechnologiczna	15%	32%	20%	8%
Orientacja protechnologiczna z ograniczeniami	38%	48%	49%	31%
Orientacja antytechnologiczna	47%	19%	32%	61%
ORIENTACJA PRO „G”				
Pełna orientacja pro „G”	16%	30%	19%	10%
Orientacja pro „G” z ograniczeniami	39%	48%	50%	32%
Orientacja anty „G”	45%	22%	32%	58%
SZKODLIWOŚĆ PEM				
Nieszkodliwe	36%	28%	25%	24%
Niezdeterminowani	24%	23%	28%	21%
Szkodliwe	40%	49%	47%	54%
STYL ŻYCIA				
Proaktywny styl życia	20%	39%	19%	15%
Proaktywny styl życia z ograniczeniami	27%	34%	29%	24%
Bierny styl życia	53%	27%	52%	61%
SAMOOCENA STANU ZDROWIA FIZYCZNEGO I PSYCHICZNEGO				
Bardzo dobry	28%	41%	40%	18%
Dobry	50%	50%	48%	52%
Większe lub mniejsze kłopoty ze zdrowiem	22%	8%	12%	30%

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE NIŻSZE W PORÓWNIANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE WYŻSZE W PORÓWNIANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

Odczucia związane z brakiem zasięgu

Postrzeganie nowoczesnych technologii

Odczucia związane z brakiem zasięgu

- Badana populacja dzieli się niemal na równe grupy tych, którzy w większym lub mniejszym stopniu odczuwają niepokój/niepewność/zagrożenie w sytuacji braku zasięgu sieci komórkowej i tych, którzy takich odczuć nie mają (44% vs 46%).

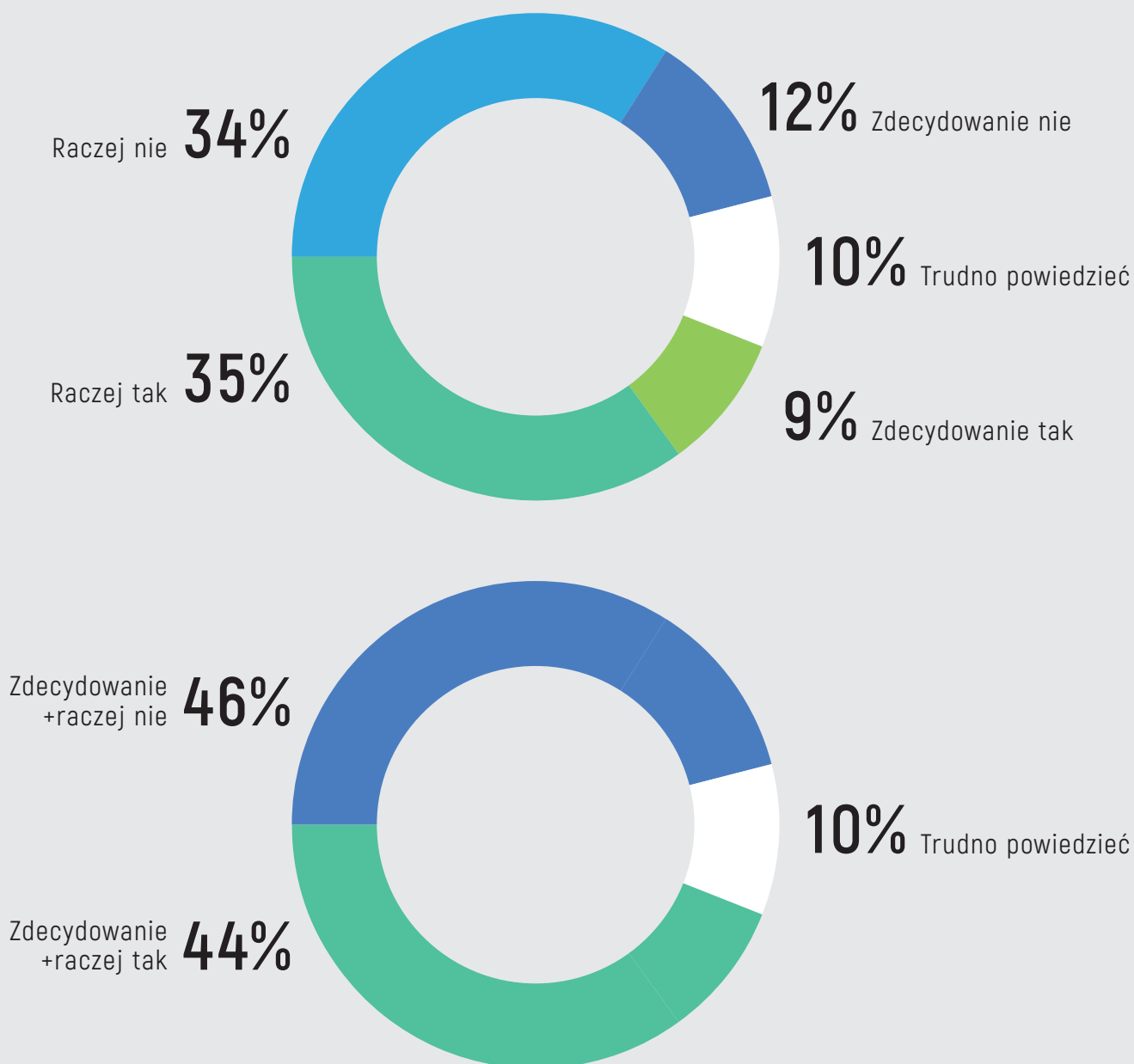
Ocena dostępności sieci komórkowych

- Blisko 3/4 badanych deklaruje brak jakichkolwiek problemów z zasięgiem sieci komórkowych w miejscu zamieszkania lub problemy sporadyczne, około 1/4 doświadcza takich problemów od czasu do czasu. Tylko co dwudziesty badany (5%) deklaruje częste lub bardzo częste problemy z zasięgiem.
- W przekroju społecznym dostępność sieci jest oceniana na zadowalającym poziomie, choć część badanych doświadcza pewnych ograniczeń w tym obszarze.

Odczucia związane z brakiem zasięgu

P4. CZY BRAK ZASIĘGU SIECI KOMÓRKOWEJ (ZASIĘGU W TELEFONIE) POWODUJE U PANA(I) POCZUCIE NIEPOKOJU/NIEPEWNOŚCI/ZAGROŻENIA?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

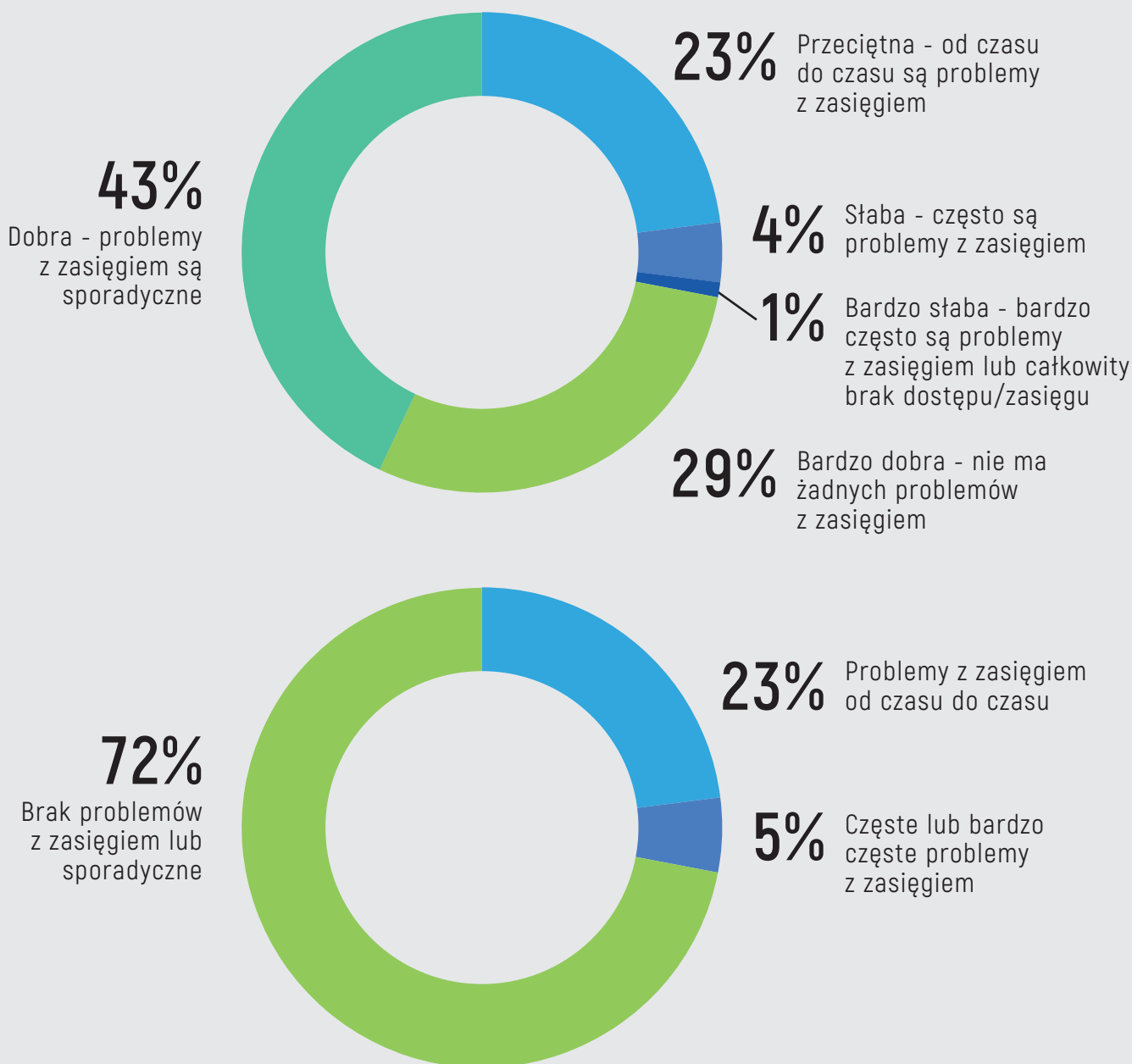
Mniej niż połowa Polaków (44%) odczuwa niepokój/niepewność/zagrożenie związane z brakiem zasięgu sieci komórkowej, a blisko połowa nie doświadcza takich uczuć. Nie wynika to raczej z tego, że Polacy nie potrzebują zasięgu, ale z tego, że praktycznie cała Polska pokryta jest dobrze siecią telefonii komórkowej (w wielu miejscach już także 5G), więc poważniejsze problemy z zasięgiem są bardzo rzadkie - najczęściej zdarzają się przy granicy polsko-rosyjskiej oraz w Bieszczadach.

Źródło: Omnibus face-to-face

Ocena dostępności sieci komórkowych

P8. JAK OCENIA PAN(I) DOSTĘPNOŚĆ SIECI KOMÓRKOWYCH W PANA(I) MIEJSCU ZAMIESZKANIA?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

Tezę z poprzedniego slajdu potwierdza ocena dostępności sieci komórkowej w miejscu zamieszkania Polaków – 72% nie doświadcza problemów z zasięgiem, 23% tylko od czasu do czasu. Częste problemy z zasięgiem dotyczą jedynie około 5% Polaków.

**Potrzeby,
nowoczesne
technologie
i jakość życia**

Potrzeby, nowoczesne technologie i jakość życia

Rozwój technologii a jakość życia

- Jedną z technologii mającą istotny wpływ na poziom jakości życia są technologie informacyjno-telekomunikacyjne (ICT).
- W literaturze przedmiotu bada się zarówno pozytywny, jak i negatywny wpływ technologii na jakość życia, ponieważ świadomość zagrożeń wynikających z rozwoju technologii może przyczynić się do wyboru rozwiązań minimalizujących ten negatywny wpływ i poszukiwania rozwiązań bardziej optymalnych (Akter et. al., 2023; Rossouw et. al., 2023; Alhassan, Adam, 2021).
- Trzeba również pamiętać, że wpływ technologii na jakość życia może się zmieniać w zależności od przyjmowanej perspektywy czasowej i gromadzonej z upływem czasu wiedzy naukowej i użytkowej.

Alhassan, M.D. Adam, I.O. (2021). *The effects of digital inclusion and ICT access on the quality of life: A global perspective*, *Technology in Society*, 64. <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2020.101511>.

Akter, K.M., Tang S.M., Adnan, Z. (2023) *Impact of empowerment and ICT on quality of work life: The mediating effect of trust climate*, *Cogent Business & Management*, 10:1, DOI: <https://doi.org/10.1080/23311975.2023.2176412>

Rossouw, A.L., Garbutt, M. *Six Roles of ICT in Alleviating Depopulation of Rural Villages Through Improved Quality of Life* (2023). *Lecture Notes in Networks and Systems*, 624 LNNS, pp. 341-351. https://doi.org/10.1007/978-3-031-25344-7_30

Potrzeby w zakresie rozwoju nowych technologii

- Ponad 78% badanych zasygnalizowało co najmniej jedną potrzebę w zakresie nowych technologii, rozumianą jako rozwiązanie oparte na sieciach komórkowych, o którego rozwój należy dbać, by poprawić jakość życia.
- Polacy dostrzegają szczególnie potrzebę rozwoju następujących rozwiązań opartych na sieciach komórkowych (dostrzegając w tym szansę na poprawę jakości ich życia): jakość połączeń z rodziną/znajomymi (35%), bankowość internetowa (31%), załatwianie spraw urzędowych przez Internet (28%), jakość i szybkość połączeń z numerami alarmowymi (25%), zakupy online (23%), komunikacja przez media społecznościowe (23%), korzystanie z nawigacji mobilnej (20%) i porady medyczne online (20%).
- Badani upatrują w rozwoju nowoczesnych technologii szansy poprawy ich jakości życia. W większości zatem opowiadają się za rozwojem nowoczesnych technologii.

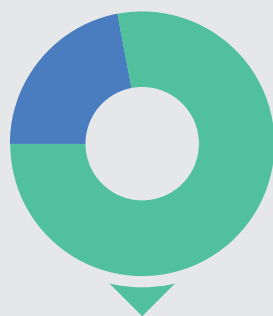
Potrzeby w zakresie nowoczesnych technologii

P2. O ROZWÓJ KTÓRYCH ROZWIĄZAŃ OPARTYCH NA SIECIACH KOMÓRKOWYCH NALEŻAŁOBY SZCZEGÓLNIIE DBAĆ, BY POPRAWIĆ JAKOŚĆ PANA(I) ŻYCIA?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

Osoby nie mające potrzeb związanych z rozwojem nowoczesnych technologii

22%

78% Osoby deklarujące co najmniej jedną potrzebę

Źródło: Omnibus face-to-face

Segmentacja ze względu na dostrzegany związek między rozwojem nowoczesnych technologii a jakością życia

Skala segmentacji użytkowników ze względu na dostrzegany związek pomiędzy koniecznością dbania o rozwój technologii a jakością życia, powstała na podstawie indeksacji. Respondenci zostali poproszeni o wskazanie, o rozwój, których 14 technologii należałoby dbać szczególnie by poprawić jakość życia. Segmentacji dokonano w oparciu o wartość średnią uzyskaną na skali (2,7749) oraz odchylenie standardowe (2,58407).

Każdy respondent miał do wyboru 14 rozwiązań opartych na sieciach komórkowych, które mogą poprawić jakość jego życia. Za każde wybrane rozwiązanie otrzymywał jeden punkt. W związku z tym na podstawie zebranych odpowiedzi powstała skala od 0 do 14, gdzie „0” oznacza brak wskazania jakiegokolwiek rozwiązania opartego na sieciach komórkowych, a „14” oznacza wybór przez respondenta wszystkich rozwiązań. W ten sposób powstała skala od 0 do 14.

Za oportunistów uznano osoby, które nie wskazały potrzeby dbania o rozwój żadnej technologii, tym samym nie wskazując związku pomiędzy technologiami a jakością życia.

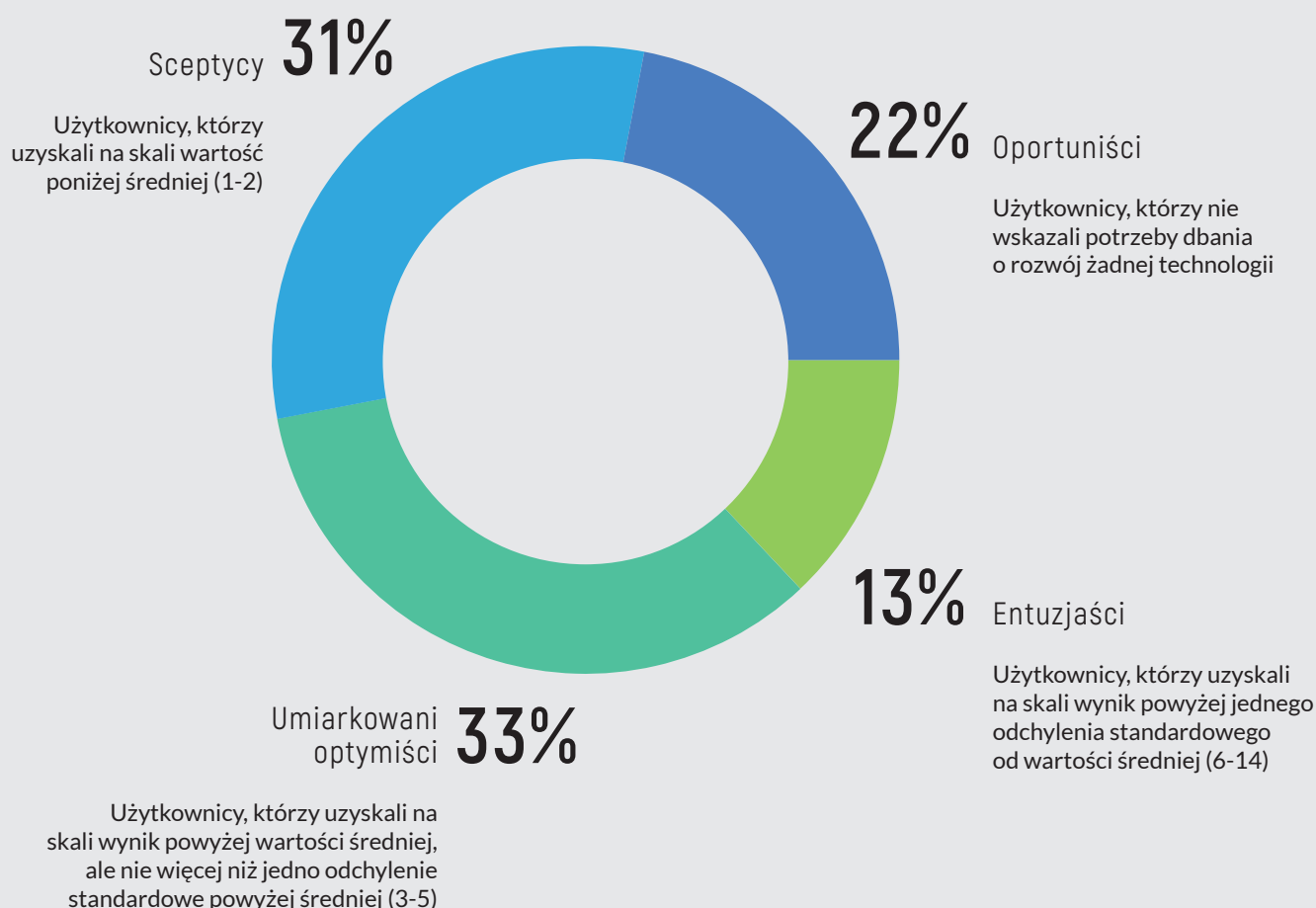
Za osoby dostrzegające słaby związek między poprawą jakości życia, a rozwojem technologii (sceptyków) uznano osoby, które uzyskały wynik na skali poniżej średniej (1-2).

Za osoby, które dostrzegają związek między rozwojem nowoczesnych technologii a poprawą ich jakości życia, ale traktują go dość selektywnie, odnosząc tylko do niektórych rozwiązań opartych na sieciach komórkowych (umiarkowanych optymistów) uznano osoby, które uzyskały wynik powyżej średniej, ale nie więcej niż jedno odchylenie standardowe (3-5).

Za osoby dostrzegające silny związek między rozwojem nowoczesnych technologii a poprawą ich jakości życia (entuzjastów) uznano osoby, które na skali wynik powyżej jednego odchylenia standardowego ponad wartość średnią (6-14).

Tak zbudowana skala posłużyła do segmentacji respondentów:

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

Nowoczesne technologie, a jakość życia

- Na tle całej populacji grupę oportunistów częściej stanowią: osoby starsze w wieku powyżej 65 roku życia, osoby z wykształceniem podstawowym lub zawodowym, emeryci/renciści, osoby które zadeklarowały relatywnie niski poziom dochodów na osobę do 5 000 zł oraz osoby rzadziej korzystające z Internetu. Do tej grupy również częściej należą osoby, które są niezdecydowane w zakresie akceptacji infrastruktury PEM, w kontekście intensywności użytkowania technologii reprezentują light users, osoby, którym bliższa jest orientacja antytechnologiczna oraz orientacja anty „G”, osoby prowadzące bierny styl życia oraz deklarujące posiadanie problemów ze zdrowiem.
- Grupę entuzjastów na tle całej populacji częściej stanowią: mężczyźni, osoby młode w wieku 15-24 lata, osoby, które ze względu na stan cywilny są singlami, posiadają wykształcenie wyższe, są zatrudnieni na stanowiskach pracowników umysłowych/urzędników, osoby, które bardzo dobrze oceniają swoją sytuację materialną, osiągając dochody w gospodarstwie domowym powyżej 8 000 zł oraz osoby częściej korzystające z Internetu. Ponadto na tle całej populacji generalnej, osoby te są bardziej skłonne zaakceptować infrastrukturę PEM, charakteryzuje orientacja protechnologiczna lub protechnologiczna z ograniczeniami oraz pełna orientacja pro „G”. Osoby te na tle całej populacji częściej dostrzegają szkodliwe działanie PEM.

Profil segmentów

P2. O ROZWÓJ KTÓRYCH ROZWIĄZAŃ OPARTYCH NA SIECIACH KOMÓRKOWYCH NALEŻAŁOBY SZCZEGÓLNIIE DBAĆ, BY POPRAWIĆ JAKOŚĆ PANA(I) ŻYCIA?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA N=1010	OPORTUNIŚCI N=223	SCEPTYCY N=317	UMIARKOWANI OPTYMIŚCI N=338	ENTUZJAŚCI N=134
PŁEĆ					
Mężczyzna	48%	44%	50%	46%	59%
Kobieta	52%	56%	50%	54%	41%
WIEK					
15-24 lata	11%	6%	9%	12%	20%
25-34 lata	16%	10%	15%	19%	19%
35-44 lata	20%	11%	18%	25%	25%
45-54 lata	19%	17%	19%	19%	24%
55-64 lata	16%	20%	16%	15%	10%
65 lat i więcej	19%	35%	23%	10%	2%
ŚREDNI WIEK	47 lat	54 lata	49 lat	44 lata	39 lat
STAN CYWILNY					
Single	24%	18%	21%	26%	35%
Związek małżeński/partnerski	58%	55%	61%	60%	56%
Rozwiedziony(a)/separacja	8%	9%	7%	7%	8%
Wdowiec/wdowa	10%	18%	11%	7%	1%
WYKSZTAŁCENIE					
Podstawowe	17%	27%	16%	13%	11%
Zasadnicze zawodowe	23%	31%	25%	20%	10%
Średnie	34%	27%	34%	35%	42%
Wyższe	27%	14%	26%	32%	36%
MIEJSCE ZAMIESZKANIA					
Wieś	39%	41%	44%	32%	44%
Miasto do 20 tys. mieszk.	13%	10%	14%	13%	15%
Miasto 20-100 tys. mieszk.	19%	19%	19%	21%	16%
Miasto 100-500 tys. mieszk.	16%	17%	15%	20%	10%
Miasto pow. 500 tys. mieszk.	12%	13%	8%	15%	15%

Źródło: Omnibus face-to-face

WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE WIĘKSZE W PORÓWNIANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE NIŻSZE W PORÓWNIANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

Profil segmentów

P2. O ROZWÓJ KTÓRYCH ROZWIĄZAŃ OPARTYCH NA SIECIACH KOMÓRKOWYCH NALEŻAŁOBY SZCZEGÓLNIIE DBAĆ, BY POPRAWIĆ JAKOŚĆ PANA(I) ŻYCIA?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA N=1010	OPORTUNIŚCI N=223	SCEPTYCY N=317	UMIARKOWANI OPTYMIŚCI N=338	ENTUZJAŚCI N=134
STATUS ZAWODOWY					
Kadra zarządzająca/samodzielny specjalista	12%	6%	12%	15%	17%
Pracownik umysłowy/urzędnik	23%	10%	19%	32%	33%
Robotnik	21%	21%	22%	21%	16%
Emeryt/rencista	26%	49%	29%	16%	7%
Działalność gospodarcza	5%	3%	7%	4%	7%
Nieaktywni zawodowo/uczący się	11%	10%	10%	12%	16%
AUTOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ					
Powodzi mi się bardzo dobrze/dobrze	33%	24%	30%	35%	50%
Powodzi mi się znośnie/średnio	58%	63%	63%	54%	49%
Powodzi mi się bardzo źle/źle	9%	13%	8%	10%	1%
MIESIĘCZNY DOCHÓD NETTO GOSPODARSTWA DOMOWEGO					
Do 5000 PLN	23%	31%	26%	20%	8%
5001-8000 PLN	43%	43%	42%	44%	44%
Pow. 8000 PLN	34%	26%	33%	36%	48%
POGLĄDY POLITYCZNE					
Lewicowe/zdecydowanie lewicowe	17%	14%	17%	18%	19%
Centrolewicowe	13%	9%	11%	15%	21%
Centroprawicowe	11%	7%	14%	13%	7%
Prawicowe/zdecydowanie prawicowe	25%	27%	31%	21%	13%
Trudno powiedzieć	34%	42%	28%	33%	38%
KORZYSTANIE Z INTERNETU					
Tak	85%	62%	83%	96%	100%
Nie	15%	38%	17%	4%	0%

● WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE NIŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

● WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE WYŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

Profil segmentów

P2. O ROZWÓJ KTÓRYCH ROZWIĄZAŃ OPARTYCH NA SIECIACH KOMÓRKOWYCH NALEŻAŁOBY SZCZEGÓLNIIE DBAĆ, BY POPRAWIĆ JAKOŚĆ PANA(I) ŻYCIA?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA N=1010	OPORTUNIŚCI N=223	SCEPTYCY N=317	UMIARKOWANI OPTYMIŚCI N=338	ENTUZJAŚCI N=134
SEGMENTY INTENSYWNOŚCI UŻYTKOWANIA NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII					
Heavy users	19%	13%	11%	20%	44%
Medium users	23%	17%	13%	30%	39%
Light users	58%	70%	76%	50%	17%
ORIENTACJA PROTECHNOLOGICZNA					
Pełna orientacja protechnologiczna	15%	7%	10%	18%	35%
Orientacja protechnologiczna z ograniczeniami	38%	38%	35%	36%	52%
Orientacja antytechnologiczna	47%	56%	55%	46%	13%
ORIENTACJA PRO „G”					
Pełna orientacja pro „G”	16%	6%	10%	19%	40%
Orientacja pro „G” z ograniczeniami	39%	32%	38%	41%	46%
Orientacja anty „G”	45%	61%	52%	40%	14%
SZKODLIWOŚĆ PEM					
Nieszkodliwe	36%	25%	26%	22%	31%
Niezdecydowani	24%	32%	26%	18%	18%
Szkodliwe	40%	43%	49%	60%	51%
STYL ŻYCIA					
Proaktywny styl życia	20%	15%	18%	24%	25%
Proaktywny styl życia z ograniczeniami	27%	18%	29%	30%	29%
Bierny styl życia	53%	67%	53%	46%	46%
SAMOOCENA STANU ZDROWIA FIZYCZNEGO I PSYCHICZNEGO					
Bardzo dobry	28%	22%	27%	30%	35%
Dobry	50%	45%	49%	53%	56%
Większe lub mniejsze kłopoty ze zdrowiem	22%	34%	24%	17%	9%

● WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE NIŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

● WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE WYŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

Czynniki wpływające na zasięg

Oczekiwania w stosunku do samorządów

Samorzady lokalne odgrywają istotną rolę w procesie rozwoju nowoczesnych technologii. Z jednej strony uczestniczą w procesie wydawania decyzji związanych z lokalizacją infrastruktury sieci komórkowej, z drugiej dynamicznie rozszerzają zakres usług w ramach e-administracji opartych na technologiach wymagających dostępu do sieci. Władze lokalne mogą na przykład decydować o tym, czy mają być wydawane pozwolenia na budowę masztów na ich terenie, jakie wymagania dotyczące bezpieczeństwa należy spełnić, a także, jakie są koszty związane z takimi inwestycjami. Mogą również wprowadzać różnego rodzaju programy zachęt dla operatorów sieci, takie jak zwolnienia podatkowe lub inne korzyści finansowe, które przyciągną inwestycje w infrastrukturę sieciową. W przypadku braku wsparcia ze strony władz lokalnych, operatorzy sieci komórkowej mogą napotkać trudności w zwiększaniu zasięgu sieci lub poprawie jakości usług na danym terenie, co z kolei może wpłynąć negatywnie na rozwój biznesu w tym obszarze oraz na jakość życia mieszkańców. Dlatego też współpraca pomiędzy operatorami sieci, a władzami lokalnymi jest kluczowa dla zapewnienia rozbudowy sieci komórkowej w sposób skuteczny i efektywny.

- Według danych GUS w 2022 r. przeszło 55% polskiego społeczeństwa w wieku 16–74 lat skorzystało w ciągu ostatnich 12 miesięcy z usług administracji publicznej przez Internet. Częściej z e-administracji korzystają osoby zamieszkujące miasta (60,3%), niż wsie (48,1%). Do najczęściej realizowanych czynności wykonywanych za pośrednictwem stron internetowych lub aplikacji jednostek administracji publicznej należą: wyszukiwanie informacji, pobieranie lub drukowanie formularzy urzędowych oraz wysyłanie wypełnionych deklaracji podatkowych (*Spółeczeństwo informacyjne w Polsce w 2022 r.*).
- W opinii 59% respondentów władze lokalne w stopniu bardzo dużym i dużym wspierają załatwianie spraw urzędowych przez Internet. Ważnym obszarem zastosowania technologii internetowych z perspektywy respondentów są rozwiązania w zakresie inteligentnych miejskich systemów transportowych. W opinii przeszło połowy respondentów władze lokalne wspierają: rozwój miejskich systemów monitoringowych (55%); inteligentnych systemów transportowych (52%) oraz inteligentne systemy zarządzania ruchem drogowym (51%). Równocześnie jednak ponad 10% Polaków nie dostrzega wsparcia władz lokalnych w rozwoju nowych technologii telekomunikacyjnych w ich miejscach zamieszkania. Więc wciąż jeszcze jest to obszar, który wymaga zagospodarowania i wsparcia.

Polacy wiążą przyszłość z osiągnięciami nauki, cenią nowe technologie i uważają, że dzięki nauce i technologii świat staje się lepszy. Liczba respondentów zgadzających się z powyższym stwierdzeniem stale rośnie – w stosunku do poprzednich badań wzrost zaufania do technologii jest bardzo wyraźny. Ale nie wszystko wygląda dobrze w szczegółach. Dzisiaj, kiedy dostęp do informacji oraz wielu usług publicznych i prywatnych wiąże się z korzystaniem z Internetu, ogromną rolę na rynku ma do spełnienia telefonnia komórkowa zapewniająca łączność i dostęp do usług niemal z każdego miejsca w kraju. To zaś i nieustannie rosnący wolumen transferu danych przez sieci komórkowe wymaga coraz większych przepustowości, aby sieci zapewniały każdemu szybkość i pewność transmisji. Wdrożenie 4G i następnie 5G wywołało wiele emocji wśród ludzi zaniepokojonych o negatywne oddziaływanie na zdrowie pola elektromagnetycznego, którego występowanie ludzie tradycyjnie wiążą z sieciami komórkowymi. Jak wiele jeszcze jest do zrobienia w sprawie edukacji społeczeństwa w zakresie PEM i w jakim stopniu zależy to od polityki samorządów coraz chętniej korzystających z sieci jako platformy usług publicznych widać w raporcie, którego uważną lekturę polecam działaczom samorządowym.

Janusz Król, Redaktor Naczelny Pisma Samorządu Terytorialnego WSPÓLNOTA

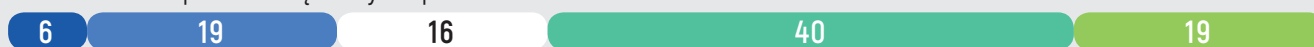
Wsparcie rozwoju technologii przez samorząd

P7. W JAKIM STOPNIU LOKALNE WŁADZE W PANA(I) MIEJSCOWOŚCI WSPIERAJĄ ROZWÓJ WYMIENIONYCH PONIŻEJ TECHNOLOGII

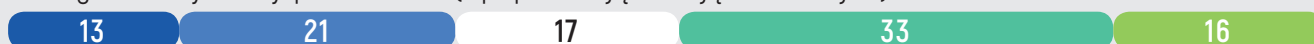
Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

■ W OGÓLE NIE WSPIERAJĄ ■ WSPIERAJĄ W RACZEJ MAŁYM STOPNIU ■ TRUDNO POWIEDZIEĆ
■ WSPIERAJĄ W RACZEJ DUŻYM STOPNIU ■ WSPIERAJĄ W BARDZO DUŻYM STOPNIU

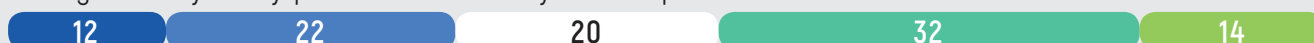
Załatwianie spraw urzędowych przez Internet

Inteligentne systemy parkowania (np. pokazujące zajętość miejsc)

Inteligentne systemy planowania oraz wywozu odpadów

Rozwój systemu monitoringu miejskiego/gminnego, poprawiającego bezpieczeństwo

Inteligentne systemy transportowe (w tym cyfrowe tablice informacyjne na przystankach)

Inteligentne zarządzanie ruchem drogowym, w tym lepsza zmiana świateł, która rozładowuje korki

■ W OGÓLE + RACZEJ NIE WSPIERAJĄ) ■ WSPIERAJĄ W RACZEJ DUŻYM + BARDZO DUŻYM STOPNIU

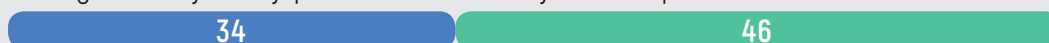
Załatwianie spraw urzędowych przez Internet

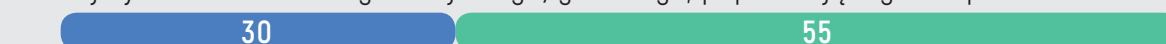
Inteligentne systemy parkowania (np. pokazujące zajętość miejsc)

Inteligentne systemy planowania oraz wywozu odpadów

Rozwój systemu monitoringu miejskiego/gminnego, poprawiającego bezpieczeństwo

Inteligentne systemy transportowe (w tym cyfrowe tablice informacyjne na przystankach)

Inteligentne zarządzanie ruchem drogowym, w tym lepsza zmiana świateł, która rozładowuje korki

Źródło: Omnibus face-to-face

Oczekiwania w stosunku do samorządów

Czynniki braku lub słabego zasięgu

- Jednym z czynników hamujących rozwój sieci komórkowej wskazywanym przez respondentów są decyzje władz centralnych (rząd) hamujące inwestycje (68%); zbyt powolne procesy wydawania decyzji przez lokalne władze (66%) oraz brak dialogu pomiędzy operatorami telekomunikacyjnymi, a lokalną społecznością i władzą (67%).

Czynniki rozwoju sieci komórkowej

- Zdaniem badanych przyspieszenie rozwoju sieci komórkowej w Polsce zależy przede wszystkim od: zwiększenia nakładów inwestycyjnych operatorów (71%), przyspieszenia i uproszczenia procedury wydawania decyzji przez władze lokalne oraz bardziej przejrzystych przepisów (70%) oraz aktywnych działań władz lokalnych na rzecz budowy infrastruktury komunikacyjnej (69%).

Jest to ważne spostrzeżenie ze strony Polaków. Współpraca pomiędzy podmiotami samorządowymi a biznesem oraz konsultacje ze społecznością lokalną są kluczowe do rozwoju nowoczesnych technologii telekomunikacyjnych w Polsce.

Badanie postaw i oczekiwań Polaków wobec technologii mobilnych pozwala – z perspektywy samorządowej – na dwa zasadnicze wnioski:

Po pierwsze – niepokoić powinien rosnący z roku na rok (do 47% w 2023) odsetek osób o orientacji antytechnologicznej oraz wciąż bardzo wysoki (45%) odsetek osób o orientacji anty „G” – przeciwnej rozwojowi technologii mobilnych. Aż 52% badanych uważa pole elektromagnetyczne wykorzystywane w telefonii komórkowej za raczej lub zdecydowanie szkodliwe. Dane te wskazują na wielką potrzebę uruchomienia zróżnicowanych działań edukacyjnych i uświadamiających w skali państwa, w których samorzady powinny odgrywać nową dla siebie, aktywną rolę, a także na konieczność pilnego podjęcia współpracy na tym polu z operatorami mobilnymi i partnerami z sektora szkoleniowego.

Po drugie - ważnym czynnikiem oczekiwanej przez Polaków akceleracji rozwoju sieci komórkowej są przyspieszenie i uproszczenie procedury wydawania decyzji przez władze lokalne (tak stwierdziło aż 71% respondentów badania) oraz aktywne działania władz lokalnych na rzecz budowy infrastruktury komunikacyjnej (69%).

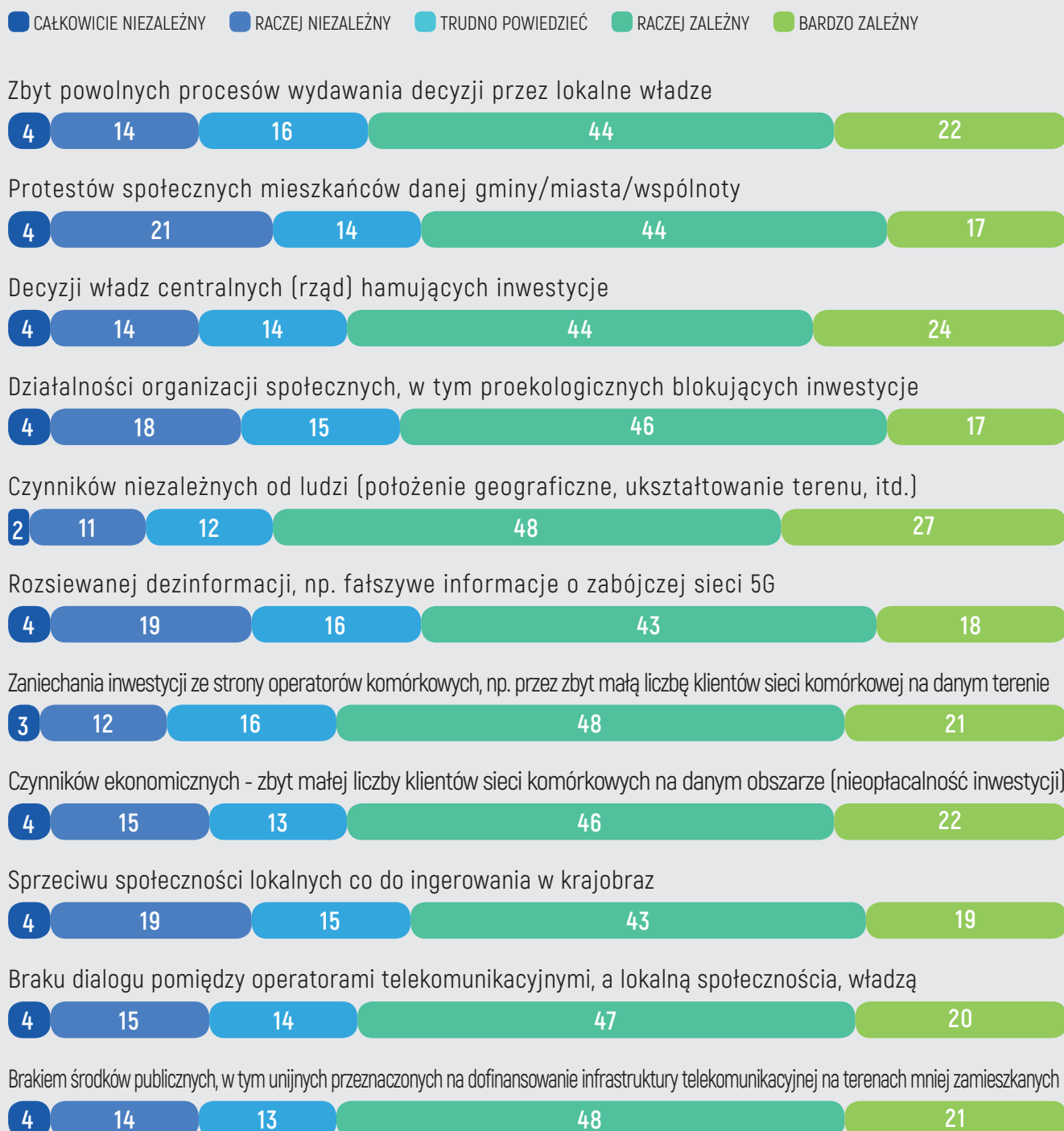
Ogromne w skali społecznej potrzeby edukacyjne stanęły u podstaw programu „Gmina w zasięgu”, który Stowarzyszenie „Miasta w Internecie” realizuje od roku na terenie całego kraju, zaś potrzeba kooperacji operatorów i samorządów zaowocowała powołaniem Forum Sieci Nowych Generacji – miejsca debaty obu tych środowisk.

Krzysztof Głomb, Prezes Stowarzyszenia „Miasta w Internecie”

Czynniki braku lub słabego zasięgu sieci

P.5 W JAKIM STOPNIU, PANA(I) ZDANIEM, BRAK ZASIĘGU LUB SŁABY ZASIĘG SIECI KOMÓRKOWEJ W DANYM MIEJSCU JEST ZALEŻNY LUB NIEZALEŻNY OD NASTĘPUJĄCYCH SYTUACJI?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

Źródło: Omnibus face-to-face

Czynniki braku lub słabego zasięgu sieci

P.5 W JAKIM STOPNIU, PANA(I) ZDANIEM, BRAK ZASIĘGU LUB SŁABY ZASIĘG SIECI KOMÓRKOWEJ W DANYM MIEJSCU JEST ZALEŻNY LUB NIEZALEŻNY OD NASTĘPUJĄCYCH SYTUACJI?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

■ CAŁKOWICIE+RACZEJ NIEZALEŻNY ■ BARDZO+RACZEJ ZALEŻNY

Zbyt powolnych procesów wydawania decyzji przez lokalne władze

Protestów społecznych mieszkańców danej gminy/miasta/wspólnoty

Decyzji władz centralnych (rząd) hamujących inwestycje

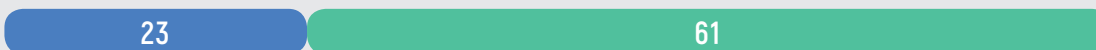
Działalności organizacji społecznych, w tym proekologicznych blokujących inwestycje

Czynników niezależnych od ludzi (położenie geograficzne, ukształtowanie terenu, itd.)

Rozsiewanej dezinformacji, np. fałszywe informacje o zabójczej sieci 5G

Zaniechania inwestycji ze strony operatorów komórkowych, np. przez zbyt małą liczbę klientów sieci komórkowej na danym terenie

Czynników ekonomicznych - zbyt małej liczby klientów sieci komórkowych na danym obszarze (nieopłacalność inwestycji)

Sprzeciwu społeczności lokalnych co do ingerowania w krajobraz

Braku dialogu pomiędzy operatorami telekomunikacyjnymi, a lokalną społecznością, władzą

Brakiem środków publicznych, w tym unijnych przeznaczonych na dofinansowanie infrastruktury telekomunikacyjnej na terenach mniej zamieszkałych

Źródło: Omnibus face-to-face

Czynniki rozwoju sieci komórkowej

P.6 W JAKIM STOPNIU NASTĘPUJĄCE DZIAŁANIA MOGĄ PRZYŚPIESZYĆ, PANA(I) ZDANIEM, PROCES ROZWOJU SIECI KOMÓRKOWEJ W POLSCE?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

■ W OGÓLE NIE PRZYŚPIESZĄ
 ■ W RACZEJ MAŁYM STOPNIU PRZYŚPIESZĄ
 ■ TRUDNO POWIEDZIEĆ
■ W RACZEJ DUŻYM STOPNIU PRZYŚPIESZĄ
 ■ W BARDZO DUŻYM STOPNIU PRZYŚPIESZĄ

Zwiększone nakłady inwestycyjne operatorów

Edukacja społeczeństwa

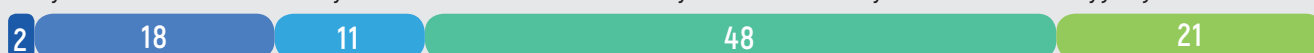
Przyspieszone i uproszczone procedury wydawania decyzji przez władze lokalne oraz bardziej przejrzyste przepisy (mniej biurokracji)

Chęć lokalnych społeczności co do budowy sieci komórkowej w ich okolicy

Aktywne działania lokalnych władz na rzecz budowy infrastruktury telekomunikacyjnej

■ W OGÓLE NIE PRZYŚPIESZĄ+W RACZEJ MAŁYM STOPNIU PRZYŚPIESZĄ
 ■ W BARDZO+RACZEJ DUŻYM STOPNIU PRZYŚPIESZĄ

Zwiększone nakłady inwestycyjne operatorów

Edukacja społeczeństwa

Przyspieszone i uproszczone procedury wydawania decyzji przez władze lokalne oraz bardziej przejrzyste przepisy (mniej biurokracji)

Chęć lokalnych społeczności co do budowy sieci komórkowej w ich okolicy

Aktywne działania lokalnych władz na rzecz budowy infrastruktury telekomunikacyjnej

Źródło: Omnibus face-to-face

Czynniki rozwoju sieci komórkowej

- Respondenci uważają, że aby przyspieszyć rozwój sieci komórkowej w Polsce w tym samym stopniu kluczowe są dwie kwestie: zwiększenie nakładów inwestycyjnych operatorów sieci komórkowych (71%) , przyspieszone i uproszczone procedury wydawania decyzji przez władze lokalne oraz bardziej przejrzyste przepisy (70%) i aktywne działania lokalnych władz na rzecz budowania infrastruktury telekomunikacyjnej (69%). Biznes i samorząd powinny więc zdaniem ankietowanych wspólnie wpływać na poprawienie jakości dostępu do połączeń komórkowych. Nie mniej ważna jest zdaniem Polaków edukacja społeczeństwa (64%), za którą odpowiedzialność także powinny wziąć obie strony.

Czynniki rozwoju sieci komórkowej

Przeprowadzane badania powinny uruchomić ich cykliczność – ocena świadomości społecznej w zakresie stosunku do nowych technologii, a szczególnie telekomunikacji bezprzewodowej jest ważnym elementem polityki społecznej państwa i polityki inwestycyjnej firm telekomunikacyjnych. W wynikach badań z 2021 i 2023 roku zarysowały się już pewne tendencje. Nasuwa się też myśl, żeby badania tego typu uległy internacjonalizacji. Byłoby niezmiernie interesujące porównać techniki badawcze (pytania!) stosowane w badaniach, jak też wyniki badań w różnych krajach. Istnieją silne przesłanki, że takie badania zostaną już niedługo wykonane.

Ciekawym elementem polskich badań jest wprowadzanie kryterium poglądów politycznych. Wydaje się jednak, że zamiast podziału na poglądy polityczne bardziej wiarygodne wydaje się być użycie kryterium partyjnego – nie każdy głosujący na PIS wie, że jest prawicowcem, głosujący na Koalicję Obywatelską jest centrolewicowcem? Centroprawicowcem? Poza tym brakuje podziału ze względu na zaangażowanie konfesyjne – byłoby dobrze wiedzieć, jak poglądy religijne rzutują na postawy wobec wyzwań współczesnego świata.

Tegoroczne badanie zostało rozszerzone, w stosunku do edycji z 2021 roku, i w elementach wspólnych pojawiają się znaczące różnice. Na przykład stwierdzenie „nauka i technologia sprawiają, że życie jest łatwiejsze i bardziej komfortowe” w roku 2021 akceptowało 59% ankietowanych, a w 2023 67%. Jeszcze większe różnice pojawiły się w akceptacji technologii łączności bezprzewodowej – dla poglądu „rozwój sieci komórkowych jest niezbędnym elementem rozwoju społeczno-gospodarczego” w 2021 roku wyraziło 38% ankietowanych a w 2023 aż 68%. Pewnym zaskoczeniem jest ten ostatni wynik, bo choć grupy protestujące przeciwko PEM i telefonii komórkowej osłabiły w ostatnim okresie swoją aktywność, to jednak wciąż istnieją i inicjują lokalne protesty. Ale przytoczony wynik, poparty jeszcze innymi pytaniami szczegółowymi, pozwala patrzeć optymistycznie na procedurę wprowadzania nowych technologii.

Warto też podkreślić, że odpowiedzi na pytania o znajomość i identyfikację źródeł PEM różnią się w bardzo małym stopniu, co znaczy, że w środowisku źródła te są wciąż tak samo postrzegane – sytuację tę może zmienić rzeczywista technologia 5G czy 6G, gdzie znikną z pola widzenia duże obiekty (stacje bazowe).

Badania wykonane przez Katolicki Uniwersytet Lubelski i Polską izbę Informatyki i Telekomunikacji są pomocne w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych zarówno przez instytucje administracyjne jak i przez inwestorów (operatorzy sieci komórkowej). Można długo dyskutować nad ich udoskonaleniem (tutaj pomocna będzie współpraca międzynarodowa), tym niemniej należy uznać zasadność prowadzenia takich badań i z całym przekonaniem potwierdzić ich użyteczność. Stanowią one też dobrą bazę wyjściową do przygotowania następnych badań i uruchomienia procedury cykliczności.

prof. dr hab. inż. Andrzej Krawczyk,
prezes Polskiego Towarzystwa Zastosowań Elektromagnetyzmu

Styl życia

Częstotliwość wybranych zachowań

P15. JAK CZĘSTO PAN(I) ...?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

W OGÓLE SPORADYCZNIE OD CZASU DO CZASU CZĘSTO BARDZO CZĘSTO

Uprawia sport

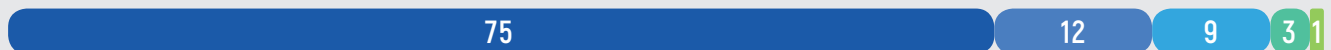
Obcuje z naturą, np. spaceruje po lesie, wycieczki

Pali papierosy

Medytuje

Pije alkohol

Spędza czas z rodziną, spotyka się ze znajomymi

Czyta książki

Podróżuje

Ogląda telewizję

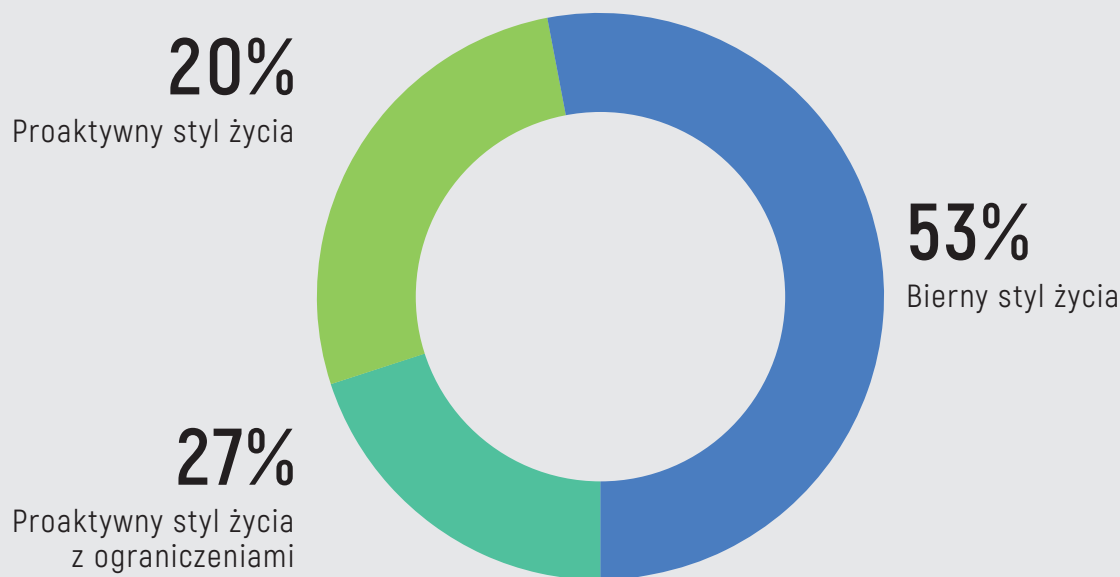

Styl życia

Segmentacja ze względu na styl życia

- Odpowiedzi na pytanie o wybrane zachowania pozwalają na posegmentowanie populacji generalnej ze względu na preferowany styl życia. Analizę przeprowadzono dwuetapowo: najpierw w oparciu o wyniki analizy czynnikowej i analizy rzetelności Alpha Cronbacha powstała skala proaktywnego stylu życia, która następnie posłużyła do segmentacji w oparciu o wartość średnią i odchylenie standardowe.
- Wyniki analizy czynnikowej i rzetelności Alpha Cronbacha wskazują, że skala proaktywnego stylu życia może zostać utworzona na podstawie deklaracji częstotliwości następujących zachowań: P15_1: Uprawianie sportu (ładunek czynnikowy = 0,726); P15_2: Obcowanie z przyrodą, np. spacerowanie po lesie, wycieczki (0,626); P15_4: Medytacja (0,404); P15_7: Czytanie książek (0,734); P15_8: Podróżowanie (0,768). Na podstawie powyższych składowych może zostać utworzona skala, na co wskazuje wynik analizy rzetelności: Alpha Cronbach = 0,695. Skala przyjmuje wartości od 5 do 21, a ich rozkład jest zbliżony do rozkładu normalnego (skośność = 0,328; kurtoza = 0,077).
- Uzyskana skala jest podstawą segmentacji w oparciu o wartość średnią (11,4706) oraz odchylenie standardowe (3,40301). Osoby, które uzyskały wynik na skali poniżej średniej (5-11) uznajemy za reprezentantów biernego stylu życia. Z kolei osoby, które uzyskały wynik powyżej średniej, ale nie więcej niż jedno odchylenie standardowe (12-14), uznajemy za reprezentantów proaktywnego stylu życia z ograniczeniami. Trzeci segment to osoby, które reprezentują w pełni proaktywny styl życia, uzyskując na skali wynik powyżej jednego odchylenia standardowego ponad wartość średnią (15-21).

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

Profil proaktywnych

P15. JAK CZĘSTO PAN(I) ...?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA N=1010	PROAKTYWNY STYL ŻYCIA N=207	PROAKTYWNY STYL ŻYCIA Z OGRANICZENIAMİ N=271	BIERNY STYL ŻYCIA N=532
PŁEĆ				
Mężczyzna	48%	40%	47%	52%
Kobieta	52%	60%	53%	48%
WIEK				
15-24 lata	11%	16%	11%	8%
25-34 lata	16%	22%	17%	12%
35-44 lata	20%	20%	29%	15%
45-54 lata	19%	17%	20%	20%
55-64 lata	16%	12%	14%	19%
65 lat i więcej	19%	14%	9%	26%
ŚREDNI WIEK	47 lat	42 lata	43 lata	51 lat
STAN CYWILNY				
Single	24%	30%	29%	19%
Związek małżeński/partnerski	58%	57%	60%	59%
Rozwiedzony(a)/separacja	8%	9%	8%	7%
Wdowiec/wdowa	10%	4%	3%	15%
WYKSZTAŁCENIE				
Podstawowe	17%	13%	9%	22%
Zasadnicze zawodowe	23%	10%	14%	32%
Średnie	34%	29%	43%	31%
Wyższe	27%	48%	35%	15%
MIEJSCE ZAMIESZKANIA				
Wieś	39%	42%	35%	40%
Miasto do 20 tys. mieszk.	13%	9%	14%	14%
Miasto 20-100 tys. mieszk.	19%	17%	18%	21%
Miasto 100-500 tys. mieszk.	16%	18%	18%	15%
Miasto pow. 500 tys. mieszk.	12%	14%	15%	10%

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE NIŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE WYŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

Profil proaktywnych

P15. JAK CZĘSTO PAN(I) ...?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA N=1010	PROAKTYWNY STYL ŻYCIA N=207	PROAKTYWNY STYL ŻYCIA Z OGRANICZENIAMİ N=271	BIERNY STYL ŻYCIA N=532
STATUS ZAWODOWY				
Kadra zarządzająca/samodzielny specjalista	12%	25%	16%	5%
Pracownik umysłowy/urzędnik	23%	24%	34%	18%
Robotnik	21%	16%	19%	24%
Emeryt/rencista	26%	18%	11%	37%
Działalność gospodarcza	5%	4%	7%	4%
Nieaktywni zawodowo/uczący się	11%	12%	11%	12%
AUTOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ				
Powodzi mi się bardzo dobrze/dobrze	33%	50%	33%	27%
Powodzi mi się znośnie/średnio	58%	43%	63%	62%
Powodzi mi się bardzo źle/źle	9%	7%	4%	12%
MIESIĘCZNY DOCHÓD NETTO GOSPODARSTWA DOMOWEGO				
Do 5000 PLN	23%	17%	17%	28%
5001-8000 PLN	43%	38%	41%	46%
Pow. 8000 PLN	34%	45%	42%	26%
POGLĄDY POLITYCZNE				
Lewicowe/zdecydowanie lewicowe	17%	16%	17%	18%
Centrolewicowe	13%	18%	15%	11%
Centroprawicowe	11%	9%	13%	11%
Prawicowe/zdecydowanie prawicowe	25%	15%	22%	30%
Trudno powiedzieć	34%	43%	33%	31%
KORZYSTANIE Z INTERNETU				
Tak	85%	93%	94%	77%
Nie	15%	7%	6%	23%

● WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE NIŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

● WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE WYŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

Profil proaktywnych

P15. JAK CZĘSTO PAN(I) ...?

Podstawa: Respondenci w wieku 15 lat i więcej, N=1010, w%

CECHA	POPULACJA GENERALNA N=1010	PROAKTYWNY STYL ŻYCIA N=207	PROAKTYWNY STYL ŻYCIA Z OGRANICZENIAM N=271	BIERNY STYL ŻYCIA N=532
SEGMENTY INTENSYWNOŚCI UŻYTKOWANIA NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII				
Heavy users	19%	36%	24%	10%
Medium users	23%	21%	24%	23%
Light users	58%	43%	51%	68%
SEGMENTY AKCEPTACJI NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII				
Entuzjaści	13%	17%	14%	12%
Umiarkowani optymiści	33%	40%	37%	29%
Sceptycy	31%	27%	34%	32%
Oportuniści	22%	17%	15%	28%
ORIENTACJA PROTECHNOLOGICZNA				
Pełna orientacja protechnologiczna	15%	22%	14%	13%
Orientacja protechnologiczna z ograniczeniami	38%	38%	47%	34%
Orientacja antytechnologiczna	47%	40%	39%	53%
SZKODLIWOŚĆ PEM				
Nieszkodliwe	36%	30%	28%	21%
Niezdecydowani	24%	24%	24%	23%
Szkodliwe	40%	46%	48%	56%
ORIENTACJA PRO „G”				
Pełna orientacja pro „G”	16%	22%	16%	14%
Orientacja pro „G” z ograniczeniami	39%	39%	45%	35%
Orientacja anty „G”	45%	39%	39%	51%
SAMOCENA STANU ZDROWIA FIZYCZNEGO I PSYCHICZNEGO				
Bardzo dobry	28%	37%	34%	21%
Dobry	50%	49%	52%	51%
Większe lub mniejsze kłopoty ze zdrowiem	22%	14%	14%	28%

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE NIŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

■ WARTOŚCI STATYSTYCZNIE ISTOTNIE WYŻSZE W PORÓWNANIU DO POPULACJI GENERALNEJ

Styl życia

- Polacy nie są szczególnie aktywnym narodem. Proaktywny styl życia deklaruje jedynie 20% Polaków, 27% deklaruje proaktywny styl życia z ograniczeniami, a aż 53% Polaków prowadzi bierny styl życia. Jedynie 14% Polaków uprawia sport często (12%) lub bardzo często (2%), a 42% nie robi tego wcale! 31% regularnie obcuje z przyrodą, a jedynie 4% często, lub bardzo często medytuje. Polacy najchętniej spędzają czas oglądając telewizję (70% robi to często i bardzo często) oraz spotykając się z rodziną i ze znajomymi (63% wskazań). Dużo mniej chętnie sięgamy po książki (19% robi to często lub bardzo często, a 30% nie czyta nigdy), co potwierdzają także rankingi czytelnictwa – Polska od lat znajduje się na samym dole europejskich rankingów. Dużo chętniej podróżujemy - 15% podróżuje często i bardzo często, a 37% robi to od czasu do czasu (14% nie podróżuje wcale). Biorąc pod uwagę wysokie koszty podróży – nie jest to zły wynik. Wciąż jeszcze dość duży problem dotyczy używek, które negatywnie wpływają na życie Polaków. 25% ankietowanych deklaruje, że pali papierowy często lub bardzo często, ale pozytywne jest to, że 58% nie pali w ogóle (te autodeklaracje ankietowanych są zbliżone do danych z badań prowadzonych przez ekspertów PAN - <https://naukawpolsce.pl/aktualnosci/news%2C96016%2Ceksperti-pan-wzrasta-odsetek-polakow-palacych-papierosy.html>). Podobnie w przypadku alkoholu – 8% deklaruje, że pije go często lub bardzo często, 33% od czasu do czasu, a 29% nie pije go wcale. Deklaracje te nie do końca pokrywają się z danymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA), według której szkodliwa konsumpcja alkoholu dotyczy 18,6 proc. Polaków – 11,3 proc. pije ryzykownie (od 6 do 12 litrów czystego etanolu rocznie), a 7,3 proc. nadużywa alkoholu (ponad 12 litrów etanolu rocznie) (*Polskie Towarzystwo Zdrowia Publicznego* <https://ptzp.org/pl/zmiana-profilu-konsumpcji-napojow-alkoholowych-202210151207>). Prawdopodobnie nadużywanie alkoholu nie jest tym, do czego Polacy chcą się przyznawać.

Kierownictwo raportu:

dr hab. Urszula Soler,
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

prof. dr hab. inż. Joanna Ejdys,
Politechnika Białostocka

dr hab. Bohdan Rożnowski,
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Opracowanie wyników badania przeprowadzonego na zlecenie Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji przez Kantar Polska:

dr hab. Grzegorz Adamczyk,
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Komentarze ekspertów:

prof. dr hab. inż. Andrzej Krawczyk,
prezes Polskiego Towarzystwa Zastosowań Elektromagnetyzmu

dr hab. Bohdan Rożnowski,
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Janusz Król,
Redaktor Naczelny Pisma Samorządu Terytorialnego WSPÓLNOTA

prof. dr hab. Joanna M. Moczydłowska,
Politechnika Białostocka, Wydział Inżynierii Zarządzania,
Kierownik Katedry Zarządzania, Ekonomii i Finansów

dr hab. Katarzyna Krot,
Wydział Inżynierii Zarządzania, Politechnika Białostocka

Krzysztof Głomb,
Prezes Stowarzyszenia „Miasta w Internecie”, Przedstawiciel programu „Gmina w zasięgu”,
który Stowarzyszenie „Miasta w Internecie” realizuje od roku na terenie całego kraju

Małgorzata Kilian,
Prezes Stowarzyszenia Demagog

dr hab. Monika Adamczyk,
Katedra Praw Człowieka i Pracy Socjalnej, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Piotr Stanisławski,
dziennikarz naukowy, Crazy Nauka

Rafał Pawlak,
Kierownik Zakładu Badań Systemów i Urządzeń, Instytut Łączności – Państwowy Instytut
Badawczy, Przedstawiciel projektu „Sprawna telekomunikacja mobilna jako klucz do rozwoju
i bezpieczeństwa” realizowanego przez Ministerstwo Cyfryzacji we współpracy z Instytutem
Łączności – Państwowym Instytutem Badawczym w ramach Programu Operacyjnego Polska
Cyfrowa Działanie 3.4.

Projekt i skład:

Katarzyna Sudra, Polska Grupa Infograficzna (infograficy.pl)